

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НТУУ «КП»
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**МАТЕРІАЛИ ІХ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДІ
ТА НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ»**

16 ТРАВНЯ 2016

м. Київ

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

1. **Алістратова В.** Особливості функціонування іменникових фразеологізмів англійської та української мов 11
2. **Баженова Е.** Англійські скорочення: інтернет-сленг та мова смс 13
3. **Барбачева Д.** Порівняльний аналіз активної лексики словникового складу англійської та української мови 14
4. **Березовіченко С.** Компаративні фразеологізми в сучасній англійській мові 16
5. **Bykhovska O.** Functioning of British military slang 17
6. **Бігун О.** Словотвір прикметників української мови 19
7. **Бігун О.** Словотвір юридичних термінів англійської мови 20
8. **Бондаренко О.** Мовні засоби репрезентації ідіостилю автора художнього твору (на матеріалі англійської та української мов) 22
9. **Бондаренко О.** Метафоризація комп'ютерного сленгу 23
10. **Бринюк А., Гдешинська А.** Стилiстична класифікація лексики в текстах публіцистичного стилю 24
11. **Бублик М.** Порівняльний аналіз словотвору неологізмів в англійській і українській мовах 25
12. **Бурлака Т.** Структурні та семантичні особливості лексики газетного тексту англійської та української мов 27
13. **Бурмістрова А.** Види метафор 29
14. **Василенко Д.** Фразеологізми у публіцистичних текстах англійської та української мов 30
15. **Величко Ю.** Порівняльний аналіз власномовної лексики англійської та української мов 32
16. **Віщак Л.** Особливості функціонування англійських гендерно маркованих неологізми 33

17. **Віщак Л.** Продуктивні способи словотвору 34
18. **Віщак Л.** Особливості функціонування англійських гендерно маркованих неологізмі
19. **Гаврильцова О.** Запозичення латинського та грецького походження у словниковому складі англійської та української мов 36
20. **Галаган О.** Суспільно-політична терміносфера української та англійської мов 37
21. **Гончаренко А.** Використання неологізмів в англійських публіцистичних текстах 38
22. **Гончаренко А.** Використання паронімічних конструкцій в англомовних рекламних текстах 41
23. **Гордієнко С.** Скорочення в англомовних комп'ютерних текстах 43
24. **Гресова А.** Сленг в англійській та українській мовах 43
25. **Гуляєва В.** Продуктивні способи словотвору в англійській та українській мовах 45
26. **Гуляєва В.** Структурно-семантична варіативність фразеологічних одиниць в англійській мові 47
27. **Гурська Ю.** Зіставний аналіз словотвору іменників в українській та англійській мовах 49
28. **Гурська Ю.** Функціонування інфінітивних конструкцій у сучасній англійській мові 51
29. **Гуцаленко Т.** Види запозичень у лінгвістиці 53
30. **Гуцаленко Т.** Фактори, що впливають на вибір звертань 54
31. **Давидова О.** Порівняльний аналіз словотвору прислівників англійської та української мов. 56
32. **Добродій В.** Порівняльний аналіз фразеологізмів публіцистичного тексту англійської та української мов. 57
33. **Дудар П.** Порівняльний аналіз дієслівних композитів англійської та української мов 58

34. *Дяченко Д.* Функціонування соціально-політичних реалій у політичному дискурсі. 60
35. *Єпішева Н.* Порівняльний аналіз фразеологізмів в англomовних та україномовних публіцистичних текстах. 61
36. *Єпішева Н.* Політкоректна лексика сучасної англійської мови. 62
37. *Жарчінська О.* Порівняльний аналіз лексики наукового стилю англійської та української мов. 63
38. *Заднєпряна В.* Засоби вираження відмови в англomовній діловій кореспонденції. 65
39. *Золожков К.* Числівникової компонент у фразеологічних одиницях англійської та української мов. 66
40. *Казакова А.* Мовні особливості англomовного молодіжного сленгу. 67
41. *Каневська О., Гнатенко В.* Емотивно забарвлений синтаксис текстів публіцистичної тематики. 68
42. *Канюс Д.* Засоби реалізації іронії. 69
43. *Козицяцька О.* Особливості функціонування соматичних фразеологізмів англійської на української мов. 71
44. *Козуб А.* Порівняльний аналіз лексики підлітків в англійській та українській мовах. 72
45. *Кокоруж М.* Socialization processes of lexical innovations. 74
46. *Комар І. А.* Структурні та семантичні особливості лексики газетного тексту англійської та української мов. 75
47. *Константинова А.* Рослинна метафора у лексико-граматичних системах англійської та української мов. 76
48. *Контірук О.* Лінгвістичний аналіз художніх творів: лексичний аспект 78
49. *Кравчук М.А* Зіставний аналіз словотвору іменників в англійській та українській мовах. 79
50. *Кузнець А.* Порівняльний аналіз лексики підлітків в англійській та українській мовах. 81

51. **Кузнець А.** Мовленнєвий паспорт персонажа (на матеріалі роману деніела кіза «квіти для елджернона»). 82
52. **Кузьменко Ю.** Поняття неологізму в публіцистичних текстах. 83
53. **Кузьменко Ю.** Вузькогалузові терміни в сучасній лінгвістиці. 84
54. **Лазарьонк А.** Структурні і семантичні характеристики звуконаслідувальної лексики англійської та української мов. 85
55. **Лаиша В.** Зоонімічні порівняння в словниковому складі англійської та української мов. 87
56. **Лесик Л.** Національно-культурна специфіка порівняльних вербалізацій в українській та англійській мовах. 88
57. **Линник Ю.** Сленг в англійській і українській мовах. 89
58. **Лисенко Т.** Числівниковий компонент у фразеологічних одиницях англійської та української мов. 91
59. **Луценко Н.** Політична коректність як інструмент формування суспільної думки. 92
60. **Луценко Н.** Особливості функціонування біблеїзмів в англійській та українській мовах. 94
61. **Махно С.** Порівняльний аналіз паронімів англійської та української мов.
62. **Мазур А.** Власні імена у фразеологічних одиницях в англійській та українській мовах. 97
63. **Мазур А.** Спортивний сленг в англійській мові. 98
61. **Мазур М.** Порівняльний аналіз лексики накового стилю англійської та української мов. 100
64. **Мазур М.** Лексико-граматичні засоби вираження незгоди в сучасній англійській мові. 102
65. **Малікова Д.** Структурні та семантичні особливості лексики газетного тексту англійської та української мов. 104
66. **Малікова Д.** Пасивні та каузативні конструкції в англійських науково-технічних текстах. 105

67. **Махно С.** Мовностилістичні особливості англомовних публіцистичних текстів. 106
68. **Маційчук М.** Порівняльний аналіз словотвору прикметників англійської та української мови. 107
69. **Миклуш М.** Лексико-граматичні та стилістичні особливості текстів правових документів в українській та англійській мовах. 109
70. **Миколюк І.** Порівняльний аналіз словотвору прикметників англійської та української мов. 110
71. **Микуляк Ж.** Генезис поняття “семантична деривація”. 112
72. **Насипова А.** Структурні і семантичні характеристики звуконаслідувальної лексики англійської та української мов. 113
73. **Недоступ К.** Багатокомпонентні терміни науково-технічних текстів, їх семантика та структура. 115
74. **Обиштан К.** Зоонімічна лексика в англійській та українській мовах. 116
75. **Олейникова А.** Порівняльний аналіз словотвору неологізмів в англійській та українській мовах. 119
76. **Олейникова А.** Особливості інтерпретації концепту «тварина» в ідіоматичній лексиці англійської мови. 120
77. **Оснач Д.** The peculiarities of a note as means of providing information. 121
78. **Породько К.** Молодіжний жаргон у лексичній системі англійської та української мов. 122
79. **Протащук А.** Аналіз паронімів англійської та української мов. 124
80. **Протащук А.** Ідіоматична лексика на позначення емоцій. 126
81. **Процик О.** Молодіжний сленг – вербальний спосіб самовираження. 128
82. **Резнік Є.** Продуктивні способи словотвору в англійській та українській мовах. 130
83. **Руденко М.** Суспільно-політична терміносфера словникового складу англійської та української мов. 132
84. **Рябуха К.** Числівниковий компонент у фразеологічних одиницях англійської та української мов. 133

85. **Саган О.** Концептосфера термінолексики вищої школи. 134
86. **Сіренко М.** Граматичні особливості науково-технічних текстів. 135
87. **Совпенко М.** Порівняльний аналіз словотвору неологізмів в англійській та українській мовах. 136
88. **Совпенко М.** Засоби пом'якшення категоричності в англійській мові. 138
89. **Стасюк І.** Явище редукції у контексті синтаксичної деривації. 139
90. **Стельмах Т.** Зіставний аналіз словотвору іменників в англійській та українській мовах. 140
91. **Степаненко М.** Сучасні погляди на явище семантичної деривації
92. у мовознавстві. 142
93. **Сунцова О.** Тематична класифікація термінів паперово-целюлозної промисловості. 143
94. **Тимошенко А.** Функціональні особливості сленгізмів. 144
95. **Тихоненко А.** Порівняльний аналіз паронімів англійської та української мов. 146
96. **Топчий К.** Асиміляція запозичень в англійській мові. 148
97. **Топчий К.** Лексико-семантичні особливості рекламних текстів. 149
98. **Федоренко К.** Зооніми в лексичних системах англійської та української мов. 151
99. **Харіна Н.** Явище метафори англ. текстах політич. тематики 152
100. **Харіна Н.** Неологізми публіцистичного стилю в англійській та українській мовах. 154
101. **Хворостяна Ю.** Політкоректна лексика сучасної англійської мови. 156
102. **Хворостяна Ю.** Романізми у словниковому складі англійської та української мови. 157
103. **Khvorostiana Yulia** Formation of the English national language. 158
104. **Хмельницький Р.** Власні імена в фразеологічних одиницях української та англійської мови. 159
105. **Цаценкін І.** Евфемізація в німецьких малопрестижних професіях. 161
106. **Цись А.** "Актуалізатори" в газетному заголовку. 162

107. **Чеботар А.** Зіставний аналіз семантичного наповнення колірної лексики англійської та української мов. 163
108. **Шандра О.** Метафора як один з головних стилетворчих елементів творів Джеймса Джойса. 165
109. **Шевченко О.** Особливості використання технічних термінів. 166
110. **Шерстюк І.** Зооніми в лексичних системах англійської та української мов. 167
111. **Шибінська К.** Порівняльний аналіз словотвору прикметників англійської та української мов. 168
112. **Шибінська К.** Структурно-семантичні особливості вираження іронії в англійській мові. 169
113. **Шидловська А.** Топоніми та етніміми у словниковому складі англійської та української мови. 170
114. **Штанюк А.** Порівняльний аналіз власномовної лексики словникового складу англійської та української мов. 172
115. **Щербакова О.** Семантичне наповнення лексеми “green” в англійській та україномовній картинах світу. 173
116. **Юрасова В.** Зіставний аналіз словотвору прикметників в англійській та українській мовах. 174
117. **Yurevych Y.** Verbalisation of the concept “smile” as reflection of different kinds of emotions. 175
118. **Ярцев І.** Особливості функціонування біблеїзмів в українській та англійській мовах. 176

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1. *Адаменко К.* Бізнес-реалії в економічних текстах та їх переклад. 178
2. *Аль-Асрі М.* Стилiстико – марковані фразеологізми в текстах релігійної тематики та їх переклад українською мовою. 179
3. *Андрієнко К.* Неологізми в текстах офіційно-ділового стилю та особливості їх перекладу. 180
4. *Атаманюк Н.* Лінгвопрагматичний аспект перекладу засобів образності в англомовних науково-технічних текстах. 181
5. *Волик І.* Функціонування та переклад англомовних метафор-неологізмів у суспільно-політичних текстах. 183
6. *Гончаренко А.* Основні проблеми перекладу художніх текстів. 184
7. *Горбачук О.* Концепт «гроші» та переклад його вербалізованих мовних одиниць українською мовою. 186
8. *Гришук А.* Особливості перекладу науково-технічних текстів. 187
9. *Данилюк Ю.* Стратегії адаптації назв англомовних фільмів при перекладі німецькою мовою. 188
10. *Душенька І.* Особливості перекладу фразеологічних одиниць з ономастичним компонентом українською мовою. 190
11. *Зикова Т.* Комп'ютерний сленг та особливості його перекладу. 191
12. *Казакова А.* Проблеми перекладу інфінітивних конструкцій у сучасній літературі. 193
13. *Кірна А.* Відтворення емпізи при перекладі юридичних текстів. 194
14. *Книшук А.* Переклад термінолексики у сфері освіти США з огляду на когнітивний аспект. 195
15. *Комар І.* Особливості перекладу заголовків англійських газет. 196
16. *Кравчук Н.* Англійські причинно-наслідкові конструкції та особливості їх відтворення українською мовою. 197
17. *Кучугура В.* Способи елімінації лінгвокультурних лакун. 198

18. **Лемещенко А.** Фразеологічні одиниці в україномовних та англomовних друкованих виданнях та способи їх перекладу. 199
19. **Малікова Д.** Пасивні та каузативні конструкції в англійських. 200
20. **Матиборська А.** Лексико-семантичні особливості перекладу англomовних письмових рекламних текстів. 202
21. **Науменко В.** Особливості перекладу метафоричних термінів в текстах сфери авіації. 203
22. **Наумкіна Л.** Англomовні ойконіми та особливості їх відтворення при перекладі. 204
23. **Олейникова А.** Особливості інтерпретації концепту «тварина» в ідіоматичній лексиці англійської мови. 205
24. **Осінчук Ю.** Особливості перекладу медичних термінів 207
25. **Перова М.** Перекладацькі трансформації при перекладі фразеологізмів концептів «success» / «успіх» та «failure» / «невдача». 208
26. **Печена А.** Функціонально-стильові труднощі перекладу. 209
27. **Процик О.** Машинний переклад: етичний аспект. 210
28. **Reus Luba Romanivna** Linguapragmatic parametrs of English and Ukrainiun languages: aspect of translation. 211
29. **Румянцева О.** Передача безеквівалентних граматичних конструкцій при перекладі твору Дж.Р.Р.Толкіна “Гобіт”. 212
30. **Слиш І.** Особливості використання граматичних трансформацій при перекладі текстів у галузі інформаційних технологій. 214
31. **Совпенко М.** Типові помилки при перекладі науково-технічних текстів 215
32. **Tokovenko K.** The main ways of translation of phraseological units denoting a person’s physical and psychological conditions. 216
33. **Федорчук Е.** Особливості перекладу рекламного тексту. 217
34. **Хіміч В.** Політичні та військові евфемізми в українській газеті «день» та їх переклад англійською мовою. 218
35. **Хмельницький Р.** CAT-tools або засоби автоматизованого перекладу. 219

36. **Ченчик М.** Реалізація перекладу з англійської мови українською на матеріалі політичних текстів. 220
37. **Шахова М.** Функціонування та переклад емпізи у текстах жанрів детективу та авторської казки. 221
38. **Шерстюк І.** Особливості науково-технічного тексту та труднощі його перекладу. 222
39. **Шимчук А.** Особливості перекладу суфіксальних термінів підмов машинобудування та електроніки. 224
40. **Юр'єва Д.** Конвенційна норма в перекладознавстві. 225
41. **Ярицев І.** Специфіка відображення та перекладу реалій. 226

СЕКЦІЯ 3. ІСТОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

1. **Породько К.** Англійський переклад. Діяльність перекладацького гуртка короля Альфреда Великого в період Раннього Середньовіччя. 227
2. **Протащук А. А.** Внесок Коптілова В. В. у розвиток сучасного перекладознавства. 228
3. **Руденко М.** Християнська біблія. Переклад латиною, сирійською, коптською, готською мовами. 229

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

1. **Kolokolnikova V.** ICT tools for English language learning. 231
2. **Мацевійко Д.** Основні підходи до викладання англійської мови. 232

СЕКЦІЯ І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Алістратова Віолетта

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІМЕННИКОВИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Фразеологія є одним із яскравих та дієвих засобів мови. Метафоричність, емоційність, експресивність – всі ці якості фразеологізмів надають мові образності та виразності. Фразеологізми поділяються на:

а) іменникові — називають предмет чи явище: *наріжний камінь, сім чудес світу, лебедина пісня, біла ворона.*

б) прикметникові — називають ознаки: *не в тім'я битий, кров з молоком, не остання спиця в колесі, одним миром мазані, собака на сні.*

в) дієслівні — називають дію або стан: *мотати на вус, бити себе в груди, дерти носа, ускочити в халепу, сидіти на двох стільцях, доливати оливи до вогню;* у реченні звичайно виступають у ролі присудків.

г) прислівникові — характеризують дію, стан чи ознаку: *з відкритим серцем, як на долоні, не чуючи землі під ногами, на живу нитку, кров холоде в жилах, ні в зуб ногою;* у реченні вони виступають у ролі різних обставин.

г) вигуківі — вказують на почуття, емоції: *ні пуху ні пера, хай йому грець, не доведи Господи.*

Субстантивні (іменникові) – фразеологізми з узагальнено-предметною семантикою, вираженою граматичними категоріями роду, числа й відмінка. У реченні виконують синтаксичні функції підмета, іменної частини складеного присудка або додатка. Називають особу, предмет або явище; (*наріжний камінь, золота клітка, зерно мудрості, золоте правило, вовчий апетит,*). Як бачимо, наявність прикметника ще не дає підстав зараховувати фразеологічний вислів до прикметникового розряду.

У субстантивних фразеологічних одиницях розрізняємо такі типи:

- лексичні варіанти (замінюватися можуть іменники, прикметники, прислівники). Наприклад: *лихе (погане, зле) око, кишка тонка (слабка)*.

- граматичні варіанти. Наприклад, у фразеологізмах спостерігається заміна іменника в однині на іменник у множині: *засць (зайці) у голові*, заміна препозитивного означення, вираженого прикметником на постпозитивне означення, виражене прислівником: *відкрита душа – душа навстіж*.

Найхарактернішою структурною моделлю субстантивних ФО в англійській мові є прийменниково-іменникове утворення, тобто поєднання іменника з іменником з препозитивним означенням (або без нього) за допомогою прийменникового підрядного зв'язку. Наприклад: *big card* – туз, *big gun* – важлива персона, шишка.

Серед фразеологічних одиниць, що функціонують як іменники, можна виділити низку таких структурних моделей:

1. Модель Adj + N становить собою таку структуру, обидва компоненти якої (прикметник та іменник) є семантично рівноправними, наприклад: *flying colours, dead duck, good purpose*.

2. Утворені за моделлю N + Prep + N/Conj + N ,N/Conj + N , N + prep + N іменникові ФО виражені словами однієї частини мови, порядок розміщення яких є незмінним, наприклад: *the time of milk and honey*.

Отже, характерною особливістю субстантивних фразеологізмів є їхні категоріальні ознаки. Вони мають граматичні категорії роду, числа, відмінка і об'єднані загальним значенням предметності чи особи. Граматичними центрами таких фразеологізмів є субстантивні компоненти.

Субстантивні фразеологічні одиниці характеризуються широким спектром фразеологічних моделей та різноманітною семантикою.

Список використаної літератури:

1. Авсеньтьєв Л.Г. Фразеологічна одиниця як предмет фразеологічних одиниць // Л.Г. Авсеньєв – Харків: Вища школа, 1978.– 346 с.

2. Білоноженко В.М., Гнатюк В.М. Функціонування та лексикографічна розробка української фразеології // В.М.Білоноженко, В.М.Гнатюк – К.: Наукова думка, 1989. – 156 с.

Баженова Е. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-41

АНГЛІЙСЬКІ СКОРОЧЕННЯ: ІНТЕРНЕТ-СЛЕНГ ТА МОВА СМС

Поява та розповсюдження мобільного зв'язку та мережі Інтернет значно вплинули на всі сфери людського життя, особливо на комунікацію, що призвело до виникнення низки нових тенденцій, серед яких особливо цікавими є ті, що стосуються мовного аспекту. Серед них так званий Інтернет-сленг та мова СМС-повідомлень. Одною з найхарактерніших рис цих явищ є вжиток лексичних скорочень. Скорочення – це усічення слова, а також слово чи його частина, утворені таким усіченням. Англійська мова має величезний фонд «сталих скорочень», які дуже поширені серед носіїв мови і можуть видатись цілком незрозумілими для тих, хто лише вивчає англійську.

Одною з головних причин появи таких скорочень є прагнення передати якомога більше інформації за допомогою якомога меншої кількості знаків (це є доволі суттєвим при наявності певних обмежень: деякі веб-сайти не дозволяють вмістити багато знаків у повідомлення, за перевищення ліміту в СМС доведеться доплачувати). Також, використання скорочень певним чином заощаджує час, що важливо у наше століття, коли високо ціниться мобільність.

Англійські скорочення в Інтернет та СМС-спілкуванні здебільшого представляють собою акроніми, тобто аббревіатури, утворені з початкових літер словосполучень, якими є часто вживані або ж «ходові» фрази (напр.: BTW – by the way; AFAIK – as far as I know; IMHO – in my humble opinion [1], etc.).

Іншою цікавою тенденцією є утворення скорочень за допомогою цифр (напр.: GR8 – great; B4 – before; 10x – thanks [2]) та літер, які співзвучні з частинами слова чи цілим словом (IOU – I owe you; CU – see you [3], etc.).

Слід зазначити, що серед фонду власне англійських скорочень можна знайти й запозичені іншомовні приклади. У свою чергу, англійські скорочення масово проникають в Інтернет та СМС-спілкування носіїв інших мов (так, наприклад, вони широко вживаються й у німецькій мові).

Слід наголосити, що більшість англійських акронімів не виходять за межі своєї сфери вжитку, тобто використовуються виключно у письмовій формі і не вживаються у мовленні. Проте також потрібно зазначити, що скорочення складають важливу частку неофіційного англомовного спілкування, отже, всі, хто вивчає англійську мову, мають бути обізнані принаймні з найпоширенішими з них.

Список використаної літератури:

1. NetLingo List of Chat Acronyms & Text Shorthand [Електронний ресурс]: <http://www.netlingo.com/acronyms.php>
2. Webopedia: Text Messaging and Online Chat Abbreviations [Електронний ресурс]: http://www.webopedia.com/quick_ref/textmessageabbreviations.asp
3. YourDictionary: Texting Slang [Електронний ресурс]: <http://grammar.yourdictionary.com/slang/texting-slang.html>

Барбачева Д. Р.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АКТИВНОЇ ЛЕКСИКИ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Як відомо, лексика - категорія лінгвістики, наука про мову, що вивчає слова та їх значення. Лексика охоплює саму мінливу частину англійської та української мов та мови в цілому - словниковий запас. [3, с. 23] Слова постійно знаходяться в динамічному стані і поступово збагачують мову, деякі стають

застарілими та виходять з ужитку, змінюються. На лексику впливають різні сфери людської діяльності: наука, технології, культури інших народів. [1, с. 9]

Словниковий склад мови - найбільш відкрита і рухома сфера мови. У нього безперервно з'являються нові слова і поступово зникають старі. Наростаюча сфера людських знань перш за все закріплюється в словах і їх значеннях, завдяки чому лексичних надбань в мові стає все більше. Освіта, наука, новітні технології, відомості з інших культур - все це формує новий тип сучасного суспільства. [4, с. 68]

Активна лексика — це частина лексичного складу мови, яка включає відносно обмежену кількість слів, що найбільш часто використовуються в мовленні у зв'язку з типовим для певної спільноти поняттями, явищами, реаліями. Це означає, що активна лексика належить до такого складу мови, який відбиває загальнонаціональні її особливості. [5, с. 54]

Коротке порівняння англійської та української мов в плані морфології дає підстави припустити, що перехід більшості англійських слів з пасивного словника в активний менш складний, ніж в українській мові. Семантичний аналіз обох мов показує, що великі труднощі для переходу пасивної лексики в активну представляє розбіжність обсягу значень іншомовних слів і відповідних їм еквівалентів на рідній мові. [2, с. 41]

Вся пасивна лексика англійської мови в порівнянні з української більш схильна до стихійного переходу в активну та при наявності відповідної необхідності, тобто при відповідному предметно-логічному змісті мовних завдань. [6, с. 39]

Таким чином, для вживання переважної більшості пасивної лексики в мовленні досить сформулювати стереотип перекладу ізольованого слова з рідної мови на іноземну мову і забезпечити відповідну комунікативну потребу її вживання. Відносно лексичних одиниць, які мають індивідуально-типологічні особливості, необхідно брати до уваги і рівень складності мовних завдань.

Список використаної літератури:

1. Войнова Е.А. Лексикология современного английского языка.— М., 1991.
2. Каргина, Е.М. Основы коммуникативно-стимулирующей системы обучения иностранному языку // Современная педагогика. – 2014. – № 11 (24). – С. 52-55.
3. Комарова Е. В. Показатели понимания содержания текста на иностранном языке // Молодой ученый. — 2015. — №5. — С. 480-482.
4. Ожегов С.И., Швецова Н.Ю. Толковый словарь русского языка.— М., 1995.
5. Харитончик З.А. Лексика английского языка.— Минск: Высшая школа, 1992.
6. Modern English Lexicology.— Moscow external university of humanities, 1996.

Березовіченко Сергій

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

КОМПАРАТИВНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Компаративні фразеологічні одиниці – важливий підвид фразеологічних одиниць, які відображають культурну і національну спадщину народу. Вони використовуються не тільки в народній творчості, а й в сучасній повсякденній мові та літературних творах.

Компаративні фразеологічні одиниці, або як їх ще називають, стійкі порівняння, – це один з багатьох видів фразеологізмів, але вони мають свої особливості. Вони якнайкраще відображають культурні особливості різних народів. Як правило, вони використовуються для посилення значення, або більш точного зображення предмета.

Класифікація компаративних фразеологізмів тісно пов'язана із загальною класифікацією фразеологізмів, оскільки вона є її частиною, в цьому сенсі вони є

неподільними. Тож, використовуючи три підходи до класифікації компаративних фразеологічних одиниць (структурний, функціональний, семантичний), а також, поєднуючи ці підходи, мовознавці краще розуміють даний феномен і ще більше заглиблюються в його вивчення [2, с. 29].

Стійкі порівняння – це стилістичний засіб, який використовується для пояснення одного предмета, або явища через інший. Стійкі порівняння є одним з найпростіших тропів, воно часто використовується в народній творчості, проте його образність і можливість передачі культурної варіативності виділяють його серед інших літературних експресивних засобів [1, с. 153].

Переклад компаративних фразеологічних одиниць представляє значні труднощі. Це відбувається через те, що вони є експресивними, яскравими мовними зворотами, які до того ж носять національний характер і мають свою етимологію і специфіку використання. До того ж їм властиві багатозначність, тому треба також враховувати контекстні зв'язки порівняльних зворотів у реченні.

Список використаної літератури:

1. Гальперін І. Р. *Stylistics* / І. Р. Гальперін. – М: Высшая школа, 1977. – 311 с.
2. Єлісєєва В. В. *Лексикология английского языка* / В. В. Єлісєєва. – СПб: СПбГУ, 2003. – 44 с.

Olena Bykhovska

NTUU “KPI”, Faculty of Linguistics, LA-z51(s)

FUNCTIONING OF BRITISH MILITARY SLANG

Slang – informal words or expressions that are characteristic of the speech of people of certain professions or social layers and which, penetrate into the literary language, acquire a certain emotional-expressive content. Military slang is offensive, informal, stylistically reduced, functionally limited language of military personnel, which reflects a common culture, way of life, moral values, ethical priorities of the

military personnel themselves, as well as their relation to the other big and small social, ethnic, professional and corporate groups.

The framework of modern British military slang (BMS) with lexicographic perspective, combines different categories of lexis: 1. vernacular; 2. military professional jargon; 3. group and social jargon; 4. slang-abbreviations; 5. code names; 6. phraseological military slang (military idioms, aphorisms, proverbs, sayings, idiomatic combinations, set expressions); 7. ergotisms; 8. vulgar language; 9. euphemisms; 10. borrowings; 11. neologisms; 12. historicisms (obsolete lexis).

The new slang words are formed by word formation (morphological, morpho-syntactic, lexico-semantic and lexico-syntactic transformations), internal and external borrowings.

During translation of American military slang it is necessary to interpret the denotative value. Translator's main goal is to strive to create his/her own slang-similar or adapted to the context of an existing expression by changing the structure, adding new components.

The history of formation and development of the BMS shows that the most common military slang needs to be actively internalized by military translators, along with other mandatory minimums of general, socio-political, scientific-technical, military vocabulary and a mandatory minimum of linguistic and cultural knowledge that is a prerequisite for achieving the minimum level of professional competence of a military translator.

References:

1. Dunnigan, James F. *How to Make War: A Comprehensive Guide to Modern Warfare for the Post-Cold War Era.* — 3rd. ed.— William Morrow and Company, Inc.— New York, 1993.— 622 p.
2. Gile, Daniel. *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training.* — Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Co., 1995. — 278 p.
3. Influences on Slang: Military and Civilian/ http://www.kgw.tu-berlin.de/lexicography/data/slang_04.htm

4. Kussmaul, Paul. Training the Translator. — Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Co., 1995. — 177 p.

Бігун О. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

СЛОВОТВІР ПРИКМЕТНИКІВ

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Прикметники посідають помітне місце у словниковому складі будь-якої розвинутої літературної мови.

Словотвір — це розділ мовознавства, котрий вивчає процес та механізм творення похідних слів [4, с. 191]. Похідні слова утворюються за певними правилами, а не довільно.

Афіксація — це утворення слова шляхом додаванням словотворчої частки — афікса (префікса чи суфікса) [2, с. 117]. До найуживаніших префіксів відносять *не-* (*небезпечний*), *без-* (*безпідставний*), *під-* (*підводний*), *пре-* (*пречудовий*), *за-* (*завеликий*). До найпоширеніших суфіксів української мови належать *-н* (*поважний*), *-ськ* (*учнівський*), *-ів* (*братів*), *-ичн* (*історичний*).

Конверсія — спосіб словотвору, під час якого слово набуває характеристик іншої частини мови без застосування афіксів і префіксів [5, с. 159]. Найчастіша схема для конверсії в українській мові — перехід дієприкметника в прикметники. Наприклад, *блискучий погляд* (*щасливий*), *схвильована мова* (*неспокійна*), *вишуканий стиль* (*витончений*) і т. д. [3, с. 30].

Основоскладання — спосіб словотвору, під час якого слово утворюється від основ двох або більше слів. Для з'єднання основ використовують словотворчі голосні *-о-*, *-е-* (*багатопверховий*, *вуглеводний*). У словах з першою числівниковою основою з'являється сполучний голосний *-и-* (*двадцятип'ятикілометровий*), або взагалі не бути його (*Нью-Йоркський*) [1, с. 48].

Таким чином, словотвір прикметників є досить розвиненим в українській мові, тому для експресивності висловлювань необхідно користуватись не тільки «звичними» словами, а й розширювати запаси епітетів для збагачення мовлення.

Список використаної літератури:

1. Бігайчук О.В. Лексикологія англійської та української мов: Методична розробка для студентів 3 курсу факультету лінгвістики спеціальності 6.030500 «Переклад» / Олена Володимирівна Бігайчук. – Київ: НАУ, 2004. – 95 с.
2. Городенська К. Г. Дери́вація синтаксичних одиниць / Катерина Григорівна Городенська. – Київ: Наукова думка, 1991. – 187 с.
3. Скорик Л. Ю. Світ слова / Леся Юріївна Скорик. – Київ: Кий, 2013. – 60 с.
4. Стефанович Т. А. Словообразование в английском языке / Татьяна Андреевна Стефанович, Л. И. Швидка. – Москва: Просвещение, 1990 – 175 с.
5. Sinclair J. Word Formation. Collins Cobuild English Guides / John Sinclair. – London: Harper-Collins Publishers Ltd, 1991. – 246 p.

Бігун О. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

СЛОВОТВІР ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Політична ситуація будь-якої країни змінюється весь час, саме тому юридичні терміни займають важливе місце у словниковому складі мови.

Термін – це слово чи словесний комплекс, який співвідноситься з поняттям певної організованої галузі пізнання (науки і техніки) і вступає в системні відношення, утворюючи замкнену систему – інформативну, однозначну, точну та експресивно нейтральну[3, с. 70].

Найпопулярніший спосіб словотвору англійських термінів – афіксація. В англійській мові нараховують 44 префікси і 28 суфіксів [1]. Найпродуктивніші

суфікси для творення юридичних термінів англійської мови: *non-* (*non-criminal*), *dis-* (*disbar*), *un-* (*unlaw*). До найуживаніших суфіксів юридичної термінології відносять: *age* (*alienage*), *er/or* (*assessor*) та *ism* (*parliamentarism*).

Метод, протилежний до афіксації, - дезафіксація. Наприклад, *to burgle* від *a burglar*, *to legislate* від *a legislator*, *to bootleg* від *a bootlegger*. У 90% випадків, частина слова, яку забирають, - суфікс [2].

Англійська мова має тенденцію до мовної економії та моносилабізму. Це пояснює велику кількість термінів-скорочень у англійській мові. Таку мовну тенденцію описує аббревіація. Вона використовується для назви установ (*S. A.* – *State's Attorney*), документів (*D. C.* – *death certificate*), законів (*C. L.* – *common law*) т. д..

Конверсія – ще один найуживаніший спосіб словотвору англійських юридичних термінів. У більшості випадків, вони утворюються шляхом переходу від іменника до дієслова. Наприклад, *a spendthrift*, *a hold*, *a death*. Терміни *to attack*, *to fence* утворились шляхом іменник – дієслово. Прикметник *graduated* утворився від Participle II, *taxing* – від Participle I. А утворення прислівників шляхом конверсії майже не продуктивне в англійській мові.

Pawnshop, *birthright*, *juryman* утворені шляхом словоскладання. Велика частина новоутворень пишуться через дефіс (*pay-bill*), але в термінах, що стали загальноновживаними (*lawmaking*), він зник.

Таким чином, словотвір юридичних термінів англійської мови дуже розвинений.

Список використаної літератури:

1. Дерді Е. Т. Словотворчі та структурно-семантичні характеристики англійських юридичних термінів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук "ТТПП з англ. мови" / Дерді Емма Тіберіївна – Київ, 2003. – 26 с.
2. Лыков А. Г. Обратное словообразование / Александр Георгиевич Лыков. // Русская речь. – 1987. – №2. – С. 62–65.

3. Мирам Г. Э. Основы перевода: Курс лекций; Учебное пособие / Геннадий Эдуардович Мирам. – Киев: Издательства «Эльга», «Ника-Центр», 2002. – 113 с.

Бондаренко О. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

МОВНІ ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Сучасне визначення художнього тексту, як правило, містить вказівку на значущість особистості його творця. Художній текст розглядається лінгвістами як твір, який є реалізацією концепції автора, картиною світу, що створена його творчою уявою і втілена в тексті за допомогою спеціально відібраних засобів у відповідності до задуму.

Значний розвиток у дослідження ідіостилю вносять праці О. Ахманової, Н. С. Болотнової, А. Вежбицької, В. В. Виноградова, В. П. Григор'єва – та ін.

Стосовно визначення поняття ідіостиль у вчених немає єдиної точки зору, але все ж серед різних думок можна охарактеризувати поняття ідіостилю як систему змістових і формальних лінгвістичних характеристик, властивих творам одного автора, який унікально втілює у своїх працях власний авторський спосіб мовного вираження.

Також важливо зазначити, що терміни «ідіостиль», «індивідуальний стиль» та «ідіолект» розмежовують не всі мовознавці.

У художньому мовленні письменника реалізується його індивідуальна творча манера, його індивідуально-мовна картина світу. Мовна картина світу (МКС) — сукупність уявлень про світ, що історично склалася у свідомості мовного колективу, цілісний образ світу, у формуванні якого беруть участь всі сторони психічної діяльності людини. Це концептуалізація світу, вміщена у мові.

Щодо труднощів перекладу авторського стилю – є сенс виділяти таку триаду: автор – оповідач – персонажі.

Також особливий інтерес для нас представив мовний експеримент Е. Берджеса, який полягав у створенні і включенні в текст штучного сленгу «надсат». Всі складові ідіостилю Е. Берджеса в поєднанні залучають читача в ігрові відносини з мовною оболонкою даного тексту.

Отже, оскільки в перекладі твору головним є збереження єдності форми і змісту, то важливо визначити ті принципи, які лежать в основі конструювання саме такої моделі світу і саме в такий спосіб, як ми це бачимо в конкретному художньому творі.

Бондаренко О.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

МЕТАФОРИЗАЦІЯ КОМП'ЮТЕРНОГО СЛЕНГУ

А.А. Сосновська [1, с.19] зазначає, що процес метафоризації комп'ютерних сленгізмів спостерігається практично в усіх наявних тематичних групах. Як джерело метафоризації носії сленгу використовують лексеми майже всіх семантичних полів лексико-семантичної системи мови, що сприяє привнесенню буденних реалій у світ комп'ютерів. Вибір семантичних полів і конкретних лексем, що використовуються в спілкуванні між носіями комп'ютерного сленгу як джерело метафоризації, здебільшого збігається із загальномовними тенденціями.

Отже, найчастотнішими типами метафори виявилися антропоцентрична – *script kiddie* (хакер-дилетант), емоційна – *whiz-bang technologies* (новітні технології) та машинна – *Beige Toaster* (комп'ютер Макінтош); рідше простежується вживання просторових – *under the hood* (ядро ПЗ або апаратного забезпечення), анімалістичних – *dogfood* (без дозволу використовувати невипущений програмний продукт), флористичних – *seed* (зразок), *daisy chain* (гірляндне з'єднання) та артефактних – *coaster* (зіпсований диск, який використовують як підставку для чашок), *mug* (новий користувач мережі) метафор; часові – *Evernet* (необмежений доступ до мережі), історичні – *flag day* (термін внесення змін у систему, які виключають можливість використання

попередньої версії) та релігійні – *holy wars* (суперечки в чатах) майже не зустрічаються. Проте, не всі комп'ютерні сленгізми підлягають метафоризації. Це пояснюється структурною специфікою окремих лексичних одиниць, їх термінологічним та фразеологічним характером, що, у свою чергу, надає сленгізмам особливої форми та змісту.

Список використаної літератури

1. Сосновская А.А. Метафоризация лексики компьютерного сленга (на материале английского языка) / А.А. Сосновская // Известия Саратовского Университета. Научный журнал. Сер.: Филология. Журналистика. – Саратов: Саратовский государственный университет, 2011. – Вып.1. – Т.11. – С. 18 – 22

Бринюк А. М., Гдешинська А. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

СТИЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ЛЕКСИКИ В ТЕКСТАХ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ

Газетно-публіцистичний стиль – це функціональний стиль мови, який обслуговує широку сферу суспільних стосунків. Він використовується в газетах, у журналах суспільно-політичного характеру, на радіо, телебаченні.

Даному стилю притаманні свої мовні особливості, наприклад, вживання емоційно-забарвленної лексики, велика кількість кліше, неологізмів, слів іншомовного походження, аббревіатур, скорочень тощо.

У ході нашої проектної роботи «Порівняльний аналіз функціонування стилістично маркованих одиниць в українській та англomовній пресі» ми досліджували лексичні особливості текстів публіцистичного стилю. ми проаналізували лексику та прийшли до таких висновків. У розглянутих нами статтях «Війна 2014 року: спроба системного аналізу», «Плутократи і більшовизм», «What are the Panama papers and why do they matter?» та «A bruising debate» публіцистичних видань «Український тиждень» та «The Economist»

переважають нейтральні слова (*paper, people, friends*) оскільки саме вони становлять основний словниковий запас мови та є широкоживаними. Великий відсоток лексики належить термінам (*assets, offshore accounts*) та запозиченим словам (*elite, democracy*), особливо тим, які вже асимілювалися в нашій мові та є зрозумілими всім носіям мови. Часто зустрічаються і колоквіалізми (*perks, to tweet*), які надають публіцистичним статтям невимушеного характеру. Щодо неологізмів (*terabyte, putinophobia*), то їхня кількість менша, ніж кількість слів, які належать до нейтральної лексики або до термінів, але їхня кількість переважає над поетичними словами або ж архаїзмами, останніх з яких, у розглянутих нами статтях, ми не зустріли взагалі. Як вже зазначалося, аббревіатури (*ICIJ, NATO*) широко використовуються у статтях публіцистичного стилю і ми в цьому впевнилися в ході нашого дослідження.

Отже, як ми бачимо, лексика текстів публіцистичного стилю є багатогранною, можна зустріти і сленгові слова, і, навіть, професіоналізми та слова аргі. Не вживаються вульгаризми, оскільки вони знаходяться поза нормами мови.

Бублик М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Неологізм (від гр. *neos* - новий, молодий і *logos* - слово) — слово, яке ще не встигло увійти до загального слововжитку і не включене до словників.

Власне неологізми – слова, що характеризуються абсолютною новизною як щодо форми, так і щодо змісту. Вони дають найменування новим реаліям і поняттям, що виникли в зв'язку з динамічним розвитком соціально- політичного, економічного, науково-технічного, культурного життя, побуту як у світовому масштабі, так і в межах України (*дефолт, іміджмейкер, сайт, сингл*).

Новоутворення – слова, що відзначаються новизною форми. У них відомі морфеми виступають у незвичних поєднаннях, утворюючи слова із зовсім новими значеннями (*європейськість, державознавство, роздержавлення*).

Трансформації – слова, у яких нова форма поєднується зі значенням, яке передавалося раніше іншими лексичними засобами (інша назва – синонімічні неологізми): *презентація* (замість *представлення*), *бритолобий*, *стрижений* (замість *рекетир*).

Неологізми поділяють на **загальномовні** та **індивідуально-авторські**. Загальномовні неологізми називають нові поняття, тобто виконують номінативну функцію. Їх уживають як для називання нових понять (*провайдер, айпад, оригамі, штрихкод*).

Відкритість сучасного українського суспільства, розвиток економічних і культурних зв'язків із західними країнами спричинила масове **запозичення** чужих слів, тож значна кількість неологізмів є запозиченнями з інших мов.

Найбільше неологізмів походить з англійської мови та її американського варіанта. Англійською мовою володіє близько півтора мільярда осіб. Вісімдесят відсотків наукових досліджень публікується англійською, нею ж друкується близько п'ятдесяти відсотків з десяти тисяч популярних у світі щоденних газет. Тож не дивно, що наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст. активізувалися також і українсько-англійські мовні контакти, результатом яких стала значна кількість запозичень у різних сферах діяльності. Найбільшу частку серед таких неологізмів так само становлять економічні терміни: *бартер, спонсор, холдинг, траст, штрих-код, прайс*.

Поряд із **лексичними неологізмами** в мові з'являються **неологізми семантичні**. Це слова, які набули нових значень: (*прорив – стрибкоподібний розвиток матеріальної чи духовної культури; гонконг – один із вірусів грипу, штам якого виділено під час останніх епідемій*).

Неологізми творяться за наявними в мові моделями, найпоширеніші способи словотворення такі:

- суфіксальний: *ринковик, беркутівець, податківець/податковик, трастовик, доларизація, клонування, гуглити;*
- складання слів та основ слів: *нардеп, відеоринок, взаємозалік, грошопровід, фанклуб, електрозлодій, успіхологія, електропед, відео піратство, вільноринковий, грошозбиральний, курсоутворення, податкоплатник, податкодавець.*

Серед неологізмів чимало аббревіатур: *ЄЕС (Європейський економічний союз), МВФ (Міжнародний валютний фонд), Мінекобезпеки (Міністерство екологічної безпеки), Укрпромінвест (Українські промислові інвестиції), УНЕКА (Українсько-німецька економічно-культурна асоціація).*

Сам факт нових лексичних надходжень у мову є, без сумніву, ознакою її розвитку. У розвинених мовах кількість засвоєних упродовж одного тільки року неологізмів досягає десятків тисяч. До 90% сучасних неологізмів – терміни. Надмірне уживання неологізмів у мовленні (ЗМІ, діловому спілкуванні), їхнє недоцільне та неправильне використання небажане, оскільки може призводити до нерозуміння адресатом тексту повідомлення.

Бурлака Т.В.

НТУУ «КПІ» факультет лінгвістики група ЛА-34

СТРУКТУРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

ЛЕКСИКИ ГАЗЕТНОГО ТЕКСТУ

АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

В даний час перекладознавство є одним з активно розвиваючих напрямків сучасної лінгвістики, яка характеризується дослідженням об'єктів по їх ролі, призначенню і функцій для людини.

Матеріали газетно-інформаційного жанру складають основний зміст газетних текстів. Перекладачу газетно-інформаційної літератури часто доводиться перекладати статті і замітки інформаційного характеру з англійських і американських газет, і йому слід добре знати стилістичні особливості таких матеріалів.

У світлі перекладацьких завдань газетно-інформаційні тексти характеризуються тим, що вони завжди динамічні і сучасні, вони сприймаються учасниками комунікації в контексті подій, що відбуваються. Як відомо, матеріали, що стосуються цього регістру мови, являють собою «сплав» всього спектра функціональних стилів мови, в них функція повідомлення реалізується в тій же мірі, що і функція впливу, для чого використовується весь набір наявних у розпорядженні мови засобів. Саме тому інформаційні матеріали особливо цікаві з точки зору як загальних способів їх організації, так і більш приватних особливостей, характерних для їх перекладу.

Грамматика англійських газетних текстів має такі особливості, як певна своєрідність у використанні часів та станів, часте вживання неособових форм, особливі форми введення прямої мови та перетворення її на непряму, а також широке використання складнопідрядних речень в той час, як граматична специфіка газетного стилю української мови виражена менш чітко, тут характерним є використання пасивних конструкцій та узагальнено-особових форм дієслів, і такі розбіжності можуть становити певні труднощі для перекладача. До стилістичних особливостей перекладу мови газети ми відносимо вживання слів у переносному значенні та використання експресивних засобів, серед яких ми виділяємо метафору, метонімію та епітет. У газетному стилі естетичними критеріями для вищезазначених засобів є простота і ясність. Але не завжди вдається перекласти такі тропи за допомогою еквівалента. У такому випадку можуть відбуватися структурні перетворення метафоричних і метонімічних конструкцій, може застосовуватися або перестановка елементів вихідної одиниці, або додавання/опущення.

Список використаної літератури:

1. Введенская Л.А. Проблема общедоступности языка газеты // Методы исследования журналистики. Ростов, 2001 – 98 Вып. 3.
2. Кобяков А. О жанрах современной газетной журналистики. – [Електронний ресурс] <http://www.mediasprut.ru/jour/theorie/genre/ak-genre.shtml>

3. Комисаров В.Н., Теория и практика перевода М.: Просвящение 1990 – .61-85с.
4. Павленко Н.О. Збереження поетичного потенціалу метафор при перекладних трансформаціях [Електронний ресурс] / Н.О. Павленко // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. — 2004. — N 17. — С. 200-202. — Бібліогр.: 6 назв. <http://www.nbuu.gov.ua/articles/2004/04pnompt.zip>
5. Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики. — К., 1992 – 163с.

Бурмістрова А.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ВИДИ МЕТАФОР

Метафора — це троп, побудований на вживанні слова, що позначає певний предмет (явище, ознаку, дію), для характеристики (рідше найменування) іншого предмета на основі подібності, яка існує в реальній дійсності або в уяві мовця.

Залежно від особливостей співвідношення зіставляваних предметів виділяють (слідом за Аристотелем) чотири типи метафор, побудованих на:

1) заміщенні живого живим: *father was a swine* – *батько був свинею*.

2) заміщенні неживого неживим: *moon is a white balloon* – *місяць – біла повітряна куля*.

3) заміщенні неживого живим (цей тип метафори називають **прозопопеею** або **уособленням**, або ще **персоніфікацією**): *rivers jumped over the mountains* – *річки перестрибували гори*,

4) заміні живого неживим: *she was a trophy* – *вона була трофей*.

У «Словнику лінгвістичних термінів» під редакцією І.Д. Ганича і І.С. Олійника розрізняються метафори дещо інші типи метафор, загальніші:

– **гіперболічна метафора** – троп, в основі якого лежить гіперболічне перебільшення якості або ознаки.

– **метафоричне порівняння** – слово, одне зі значень слова або словосполучення, яке виникло шляхом метафоричного перенесення та

порівняння на основі подібності форми, розміру, зовнішніх або внутрішніх властивостей і т.п.

- **метафоричний вираз** – метафора, яка виступає як складна різнопланова семантична структура чи слово, вжиті у переносному значенні.
- **персоніфікація** – це надання предметів, явищ природи почуття властивостей людини, олюднення. Іноді персоніфікацію називають уособленням.

Василенко Д.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Публіцистичні тексти є дуже важливим у нашому житті, оскільки це стиль комунікації і громадського життя. За допомогою публіцистики ми дізнаємось про певні події у світі, державі, можемо пропонувати певні ідеї.

Фразеологізмом (фразеологічною одиницею) називається «лексико-граматична єдність двох і більше компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення чи речення, яка, маючи цілісне значення, відтворюється у мовленні за традицією, автоматично». Наприклад: байдики бити (ледарювати); показати, де раки зимують (провчити, покарати); лебедина пісня (останній вияв таланту); стати на ноги (одужати) [1].

Будь-які фразеологізми можуть виконувати наступні функції: прояв співчуття та емпатії, маніпуляція думкою аудиторії, висміювання комічного.

Фразеологізми представляють собою стилістичний прийом, що призводить до збільшення вже існуючих синонімічних рядів або до утворення нових – це одна з основних характеристик, ще одна – це її метафоричність та образність. Потрібно підкреслити, що фразеологізми з'являються в мові для образно-емоційної характеристики.

Дійсно характерною рисою фразеологізмів української та англійської мов є наявність назв. Розглянемо деякі групи фразеологізмів, які є спільними для обох мов:

- Інтелект, мислення, здібності людини: танцювати як ведмідь – to dance like an elephant;
- Риси характеру: хитрий, як лис – cunning as a fox, працювати, як віл – to work like a horse;
- Зовнішність: стара галоша – an old shoe;
- Почуття та емоції: бути червоним, як рак (сором'язливий) – to be red as a lobster;
- Стосунки між людьми: жити як кішка з собакою – agree like cats and dogs [2, с. 152].

Отже, використання фразеологізмів різної етимології, структури та семантики в заголовках газетних статей є сьогодні поширеним явищем. Це пояснюється особливою роллю заголовка як невід'ємної частини газетного тексту, що має на меті не лише повідомити та сконцентрувати в собі головну думку статті, але й викликати інтерес читача до статті, заохотили його до її прочитання.

Список використаної літератури:

1. Шевчук С. В. / «Документознавство / Сучасна українська літературна» // С. В. Шевчук, 1999.
2. Виноградов В. В. «Избранные труды. Лексикология и лексикография». // В. В. Виноградов – М., 1997. – С. 140-161

Величко Ю.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Питання передачі англійських антропонімів засобами української мови приводять дослідника до більш глибокого вивчення проблем адаптації власних назв. Ця проблема, породжена передусім практикою, все ж таки потребує теоретичних засад. Основним матеріалом для висновків про фонографічну адаптацію запозичених власних назв є графічна передача звуків мови-джерела в українських текстах. Оскільки український правопис розвивався в напрямку до його фонетизації, це дає підстави говорити в певних випадках про відповідність між окремими графемами і вимовою звуків, що ними позначаються, у словах англійського походження. Проте ряд варіантних написань створює труднощі у визначенні звукових відповідників. Іноді підшуковування еквівалентних імен у людей - носіїв різних культур - називають перекладом. Так, українське ім'я Іван виявляється "перекладом" англійського John (Джон) і т. ін. Але навряд чи подібні заміни можна назвати перекладом у повному розумінні цього слова, при перекладі чужомовний антропонім замінюється його еквівалентом, який забезпечує однозначність сприйняття.

Найбільші труднощі при передачі чужомовних антропонімів викликають імена з національними, історико-культурними асоціаціями. Сюди, як правило, включають антропоніми, які є компонентами прислів'їв, приказок, фразеологізмів, а також імена літературних персонажів та реальних історичних осіб.

Наприклад, в перекладах П. Куліша зафіксовано передачу англійського *John* українським еквівалентом Іван. Натрапивши в англійському тексті, наприклад, на такі імена, як *Alice, Augustus, Benjamin, Christian*, перекладач може дотримуватися їх звучання та передавати відповідно як *Еліс, Огастес, Бенджамін, Крістіан* або ж врахувати в українському іменникові їх

відповідники: *Аліса, Август, Веніамін, Християн*. У перекладній літературі перша тенденція переважає.

У публікації йде мова про запозичування англійських конструкцій, що сприяє поширенню українського канцеляриту у термінології, неточності перекладу з англомовних джерел (зокрема автори доводять, що за Оксфордським словником терміни офіційна мова і державна мова - синоніми), про негативну роль мови-посередника, якою переважно є російська, бо через неї ми нерідко отримуємо спотворені терміни типу хакер, замість гекер тощо.

Деякі запозичення вживаються не тільки в прямих своїх значеннях, але й переносно, метафорично: телевізійний марафон, реанімація української економіки, зангажована преса та інші, і це явище характерно, насамперед, для мови засобів масової інформації.

Віщак Л. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНИХ НЕОЛОГІЗМІВ

У зв'язку зі стрімким розвитком сучасного суспільства невпинно змінюється й мова. Лексичний склад мови постійно поповнюється новими словами, які називають неологізмами. У ХХІ столітті ідея про рівноправ'я статей в усіх сферах життя набуває все більшої популярності. В англійській мові з'являється все більше слів, поява яких має на меті зрівняти у правах чоловіків та жінок й уникнути поширення гендерних стереотипів, тому дослідження цих слів є вкрай важливим та актуальним.

У науку поняття «гендер» було введено, щоб розмежувати стать біологічну (sexus) і соціальну (gender) [1]. Гендерно марковані неологізми – слова, які містять гендерний компонент в своїй семантичній структурі. *Hamdadpreneur* (чоловік, який працює вдома, приділяючи більше часу сім'ї), *omegamale* (чоловік, який не прагне бути лідером), *flyboy* (пілот військово-повітряних сил США) [2].

Як вважає І. В. Томашевська [4], специфіка гендерно маркованих неологізмів полягає в тому, що дані мовні одиниці не тільки називають, але і повідомляють характеристику позначуваного об'єкта, що вказує на те, яким чином людина сприймає і оцінює іншу людину. Це обумовлює виявлення емоційно-оцінної функції даного мовного матеріалу. На думку А. П. Мартинюк [3], гендерно марковані неологізми в англомовному дискурсі відіграють регулятивну функцію, яка полягає в здійсненні впливу на реципієнта та спрямована на створення, підтримку і регулювання відносин в мікроколективі, тобто в тому реальному середовищі, в якому мешкає носій мови. Націленість на адресата споріднює її з комунікативною функцією.

Первинною функцією гендерно маркованих неологізмів було забезпечення комунікативної коректності в мовленні та зрівняння у правах представників обох статей. Однак, останнім часом спостерігається тенденція до вживання гендерно нейтральної лексики, яка, на відміну від гендерно маркованої.

Віщак Л. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ

Як відомо, поповнення лексики відбувається за різними моделями власної системи утворення нових слів, шляхом запозичення готових одиниць з інших мов, а також за рахунок розширення обсягу значень вже існуючих слів. Цей процес відбувається постійно, і саме тому таке велике значення має вивчення продуктивних способів утворення нових лексичних одиниць, їх типів і тих моделей, за якими вони утворюються, ступеня їх продуктивності, активності і вживаності.

Загально визнано, що сьогодні найбільш продуктивними в англійській мові є такі способи словотворення [2]: афіксація (визначається як спосіб формування нових слів шляхом додавання словотворчих афіксів до різних основ [5]), словоскладання (утворення складних слів за формулою «основа+основа» [1, с.

36]), конверсія (перехід слова з однієї частини мови в іншу [3, с. 33]) і скорочення (відсікання частини основи [4, с. 8-9]).

Найбільш поширеним і продуктивним способом словотворення в українській мові є афіксальний – поєднання афіксальних морфем з коренем або основою за певними словотвірними моделями. Залежно від різновиду словотворчих засобів афіксальне словотворення є суфіксальним (*хата* – *хат-к-а*), префіксальним, конфіксальним (*горб* – *горб-ок*, *двір* – *о-двір-ок*), флексійним (*золото* – *золот-ий*) [6].

Таким чином, не дивлячись на те, що час від часу з'являються нові способи словотвору, найпродуктивніші способи вже довгий час залишаються незмінними і саме за допомогою афіксації, словоскладання, конверсії та скорочення утворюється більша частина нових слів в англійській мові, а афіксація є найпродуктивнішим способом творення нових слів в українській мові.

Список використаної літератури:

1. Елисеєва В. В. Лексикология английского языка / В. В. Елисеєва. – Санкт-Петербург: СПбГУ, 2003. – 44 с.
2. Ильина А. Н. Словообразование в современном английском языке / А. Н. Ильина, С. Г. Кибасова. – Санкт-Петербург: СПбГУЭФ, 2010. – 90 с.
3. Кубрякова Е. С. Конверсия в современном английском языке / Е. С. Кубрякова, В. А. Гиреев. // Вестник ВГУ. Сер. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2002. – №2. – С. 33–38.
4. Толочин И. В. Лексикология английского языка / И. В. Толочин. – Санкт-Петербург: СПбГУ, 2013. – 100 с.
5. Янутик С. Я. Особенности словообразовательной аффиксации в английском языке / С. Я. Янутик. // Научные ведомости: Гуманитарные науки. – 2013. – №27. – С. 79–84.
6. Система словотвірних одиниць. Способи словотвору. [Електронний ресурс] // Сайт для філологів-українців. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://grinch->

home.at.ua/load/inshi_disciplini/sistemna_organizacija_ukrajinskoji_movi/sistema_slo_votvirnikh_odinic_sposobi_slovotvoru/70-1-0-250.

Гаврильцова О. М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ЗАПОЗИЧЕННЯ

ЛАТИНСЬКОГО ТА ГРЕЦЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ У СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Історично склалося так, що латинська та грецька мова мали найпотужніший вплив на формування великої кількості мов, які з часом з'являлись на території Європи. З очевидних причин, дане явище характерне як для англійської, так і української мов. Однак варто зазначити те, що ступінь вираження впливу латини та грецької мови вищий в аспекті саме англійської мови.

Приблизно 75% словникового складу англійської мови складають саме запозичення латинського та грецького походження. Даний факт пояснюється тим, що носії англійської мови з огляду на територіальне розташування мали тісні безпосередні контакти з представниками грецької та латинської культури. На відміну від англійської мови, українська мова не зазнала такого впливу у подібних масштабах, оскільки латинізми та грецизми вживалися переважно у сферах науки та релігії.

Найкращим чином механізм впливу грецької мови можна проілюструвати на прикладі кореня *-phil-* (*-phil-*), що має значення «той, що любить» у словах *філантроп*, *філософія*, *philanthropist*, *philosophy*. З латинської мови у вжиток ввійшов корінь *-aud-* (*-audi-*) в значенні «чути» в наступних словах: *аудиторія*, *аудіювання*, *audience*, *audition*.

Отже, грецька та латинська мови через свій статус взірця та еталону відігравали значущу роль у механізмі формування як англійської, так і української мов. Грецькі та латинські запозичення у найбільшій кількості

спостерігаються в лексичних пластах наукової та релігійної сфер, однак знайшли своє застосування також серед шарів побутової мови.

Галаган О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТЕРМІНОСФЕРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

Українська термінологія вже упродовж двох століть привертає до себе увагу багатьох учених, фахівців, ентузіастів національного відродження.

Проблемами дослідження поняття «суспільно-політична термінологія» займалися такі відомі мовознавці як В. І. Акімова, А. А. Бурячок, А. С. Белая, Н. К. Гарбовський, Л. О. Жданова, С. Г. Капралова, Т. Б. Крючкова, І. Ф. Протченко.

На нашу думку, найбільш точним є визначення Т. Б. Крючкової, яка вважає, що суспільно-політична термінологія – це частина термінології суспільних наук, якій притаманна властивість ідеологізованості.

Способи словотворення суспільно-політичної термінології:

1. Творення слів засобами власної словотвірної системи або на основі міжнародних елементів.

2. Запозичення як спосіб творення суспільно-політичної термінології.

Існують головні аспекти техніки перекладу та особливості перекладу політичного сленгу з української мови на англійську і навпаки. Найпоширенішим є метод експлікації – описовий спосіб перекладу, наприклад: *засвічення* – *illumination*. Але для носія англійської мови, це навряд чи може бути зрозумілим. Якщо цей прийом не є актуальним через обсяг перекладу, використовується спосіб компенсації або генералізації.

У деяких випадках використовується метод калькування, наприклад: *doubledome* – *дводумець*, але в такому випадку можливо не кожен зрозуміє значення цього слова, тому можна замінити це слово на приблизне за значенням,

але що використовується в більш ширших колах, а не лише в політичній мові – вчений дослідник. У такому випадку це буде прийом генералізації.

Розглядаючи процес розвитку української мови, на сьогодні спостерігається тенденція щодо створення власної лексичної системи. Проте, використання англіцизмів збільшується, хоча в кожній мові вони виконують функції, продиктовані соціальними і політичними факторами певної держави. Як підсумок, можна відмітити, що динамічні процеси, які мають місце у складі суспільно-політичної лексики української та англійської мов пов'язані, як із оновленням лексичного складу, так і з шляхом змін у значенні слів чи, принаймні, зміщенням їх семантичного навантаження.

Список використаної літератури:

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. – М.: Наука, 1993. – 335 с.
2. Комиссаров В.Н. Теория перевода. – М.: Высшая школа, 1990. – 412 с.
3. Словник з методики викладання української мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk402/TK_wisnyk402_zakhl'upana_kochan.htm

Гончаренко А. А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ВИКОРИСТАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

В АНГЛІЙСЬКИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

На сучасному етапі розвитку суспільства поява неологізмів у будь-якій мові є цілком закономірним явищем. Поява нових слів у певній мові свідчить про її розвиток, збагачення, та докорінні зміни у житті її народу. Найчастіше, потреба у нових словах виникає внаслідок дії позамовних явищ, таких як політичні зміни у державі та суспільстві. Але слова неологізми також виникають

і у інших сферах, таких як медицина, наука, техніка, мистецтво, Список використаної літератури, тощо.

Як зазначає І. В. Арнольд, неологізм – це поняття, що використовується як для назв новоутворень, які виникли на матеріалі мови, так і для словосполучень, що означають нове, неіснуюче поняття: предмет, галузь науки, професію [1, с. 288].

Класифікація неологізмів англійської мови має свої особливості. Зокрема, найчастіше поповнення словотвору англійської мови відбувається за рахунок таких факторів як: афіксація, словоскладання, запозичення, скорочення, комбінації, додавання уточнюючих лівих і правих (прийменникових) визначень до вихідного терміна. У вокабулярі неологізмів можна виділити наступні категорії: власне неологізми та трансформації. Словниковий склад англійської мови постійно збагачується новими словами, що свідчить про поширеність використання англійської мови, як мови міжнародного спілкування.

За Винокуром Г. О. мова публіцистики є особливе явище, якому притаманні свої характеристики. Вона виконує різні функції. Головне її завдання інформувати і впливати на читача. Публіцистичні тексти розраховані «на усвідомлення максимальної аудиторії», а також «на читачів з найрізноманітнішими стилістичними навичками» [2, с. 167].

Костомаров В. Г. виокремлює такі риси публіцистичних текстів: наявність стандарту, експресивність, особлива виразність. При цьому якщо *«широке залучення експресивних засобів зумовлено функціями публіцистики, то прагнення до стандартизації мовних засобів виражає інформативну функцію.»* [4, с. 34].

Основні риси публіцистичного стилю: економія мовних засобів, лаконічність викладу, наявність суспільно-політичної лексики і фразеології, переосмислення лексики інших стилів, використання мовних стереотипів, кліше, використання багатозначності слова, ресурсів словотвору (авторські неологізми), емоційно-експресивної лексики. [5, с. 218].

У час коли суспільство і життя стрімко розвиваються, відбувається справжній неологічний бум. За для привертання уваги, та для надання тексту особливої новизни, газетні видання активно використовують неологізми.

Наприклад у зв'язку з глобалізацією економіки і бізнесу спостерігається висока дериваційно-синтагматична активність лексеми *global*: *globality*; *globalize*; *globalization*; *global corporation*; *global villager* [3, с. 83].

Інформаційна функція неологізмів чітко простежується в інтерв'ю, репортажах, звітах. Кардинальні зміни відбиваються в численних інноваціях, які знаходять своє відображення в нових лексичних одиницях.

Дослідження проводилося на матеріалі таких англійських видань як: «Financial times», «the Economist», «Bussiness week», «Newsweek» тощо.

Список використаної літератури:

1. Арнольд И. В. Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Высшая школа, 1986. – 295 с.: ил.
2. Винокур Г. О. Культура языка. Серия «Лингвистическое наследие XX века» / Г.О. Винокур. – Изд. 3. – М.: Наука, 2006. – 352 с.
3. Зацний Ю.А. Англо-русский словарь сферы бизнеса. – Никополь, 1994. – 41 с.
4. Костомаров В. Г. Наш язык в действии: Очерки современной русской публицистики / В. Г. Костомаров. – М.: Наука, 1990. – 336 с.
5. Краснобаєва Б. О., 2014 ISSN 2222-551X. Вісник Дніпровського університету Імені Альфреда Нобеля // Серія «ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ». 2014. № 1 (7) – 218с.

Гончаренко А. А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ВИКОРИСТАННЯ ПАРОНІМІЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ

Сьогодні, паронімія розглядається не тільки як наука про парадигматичні відношення лексичних одиниць, але як лексико-стилістичний засіб увиразнення мовлення.

Використання паронімічних конструкцій набуває популярності у публіцистичних текстах, у заголовках газет та навіть у рекламі. З її допомогою інформація краще сприймається споживачами.

На нові підходи до розв'язання питання паронімічних відношень натрапляємо в працях Л. О. Введенської, О. В. Вишнякової, Д. Г. Гринчишина, А. А. Євграфова, М. П. Колесникова, А. П. Критенка, та ін. [2, с. 197].

С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плюш, автори підручника "Сучасна українська мова" доводять, що пароніми – це близькі за звучанням однокореневі слова, що мають різне значення. Для паронімів характерним є наголос на одному складі, а також приналежність до одного логіко-граматичного ряду [1, с. 22].

Англійські пароніми класифікують за структурою і за семантикою. За структурою англійські пароніми поділяють на: префіксальні, суфіксальні, кореневі. За семантикою на: повні, неповні, синонімічні. Також виділяють таку категорію паронімів, як помилкові друзі перекладача.

Сучасники використовують паронімію для написання художніх, публіцистичних, рекламних текстів, та як прояв індивідуального стилю автора.

Мову рекламних текстів А. А. Стриженко розглядає як окрему сферу мови, адже вона спрямована на виконання окремої функції – впливати на людину так, щоб вона захотіла придбати даний продукт і щоб якісно запам'ятала заголовок чи слоган. Саме тому рекламним текстам притаманне використання засобів увиразнення мови таких як паронімія, неологізми, слова іншомовного походження.

Мова реклами – це унікальний засіб функціонального використання мови в діяльності, під час написання якої, враховується мета та аудиторія на яку спрямований даний текст [3].

Лексичне наповнення ІРТ можна розділити на такі основні групи:

1) загальноповживана лексика, до якої відноситься засоби лексико-синтаксичного оформлення думки і яка складає канву будь-якого тексту; 2) загальнонаукова лексика, тобто лексичні одиниці, в основному притаманні текстам з будь-якої галузі науки чи техніки; 3) термінологічна лексика, що є характерною саме для цієї галузі науки чи техніки; 4) семантично та стилістично забарвлена лексика (розмовна, сленгова, жаргонна лексика та фразеологічні одиниці) [3].

Текст, в якому використовуються певні лексичні засоби такі як паронімія, запам'ятовується людиною більш якісно, ніж той в якому такі засоби відсутні. Паронімія та інші лексичні засоби неодноразово використовувалась такими виданнями як *The Wall Street Journal* для розроблення реклами автомобілів Opel Tigra, *The New Yorker* для реклами відпочинку на мисі Santa Maria на Багамах, *Vogue* для рекламування парфумів Dune фірми Christian Dior.

Список використаної літератури:

1. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ [та ін.]; за ред. С. О. Карамана. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 560 с.
2. Петухова О. В. /Паронімія як лексико-семантичне явище в українській термінології металознавства,/Дослідження з лексикології і граматики української мови, вип. 10, 2011, с. 197-205
3. Соколова І. Інформаційно-рекламний текст як тип тексту / І. Соколова // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – Вип. 75 (3). – С. 133-137.

Гордієнко С.В.

НТУУ «КПІ», Інститут післядипломної освіти

факультет лінгвістики, група ВПЛ-31

СКОРОЧЕННЯ

В АНГЛОМОВНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕКСТАХ

На сучасному етапі розвитку спостерігається помітний зріст розвитку утворення скорочень завдяки суспільно-політичним та соціально-економічним перетворенням, пов'язаним зі стрімким розвитком комп'ютерних технологій, взаємодією з культурою Західної Європи та Америки. В той самий час науково-технічна література сама по собі є областю частого використання різних скорочень. Сьогодні механізми скорочення відіграють важливу роль в процесі формотворення та словотворення, завдяки збільшенню економічності коду.

В даний час процес скорочення став одним з найбільш вживаних способів утворення номінативних одиниць. Різноманітні екстралінгвістичні та внутрішньомовні чинники прискорюють тенденцію щодо скорочення слів. Подібне явище спостерігається майже у всіх країнах і національних мовах. В даних процесах розвитку є як схожість, так і відмінність. Особливості формування комп'ютерної лексики закладені в екстралінгвістичних факторах – бурхливий розвиток в області інформаційних технологій є так званим «каталізатором» для динамічних процесів словотворення в даній тематичній групі.

Гресова А.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

СЛЕНГ

В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Сленг – надзвичайно важливий пласт будь-якої мови, що пронизує та наповнює її новими елементами, і який на сучасному етапі можна вважати найбільш рухомим пластом лексики. Він є відображенням мовної картини світу представників певної культури і, аналізуючи сленг, можна частково

ознайомитись зі звичаями та традиціями країни та дізнатись про менталітет народу, що розмовляє цією мовою. Американські теоретики-лінгвісти Дж.Б. Гріно та Дж.Л. Кіттрідж в своїх працях описують поняття «сленг» як мову-бродягу, яка бродить в околицях літературної мови і постійно намагається пробити собі дорогу у вишукане товариство [1, с. 55].

Історично склалось так, що сленг перш за все асоціюється з культурою Сполучених Штатів Америки, адже за своєю сутністю сленг передбачає певну спорідненість та братські відносини між мовцями, яке є особливо суттєвим саме для жителів США. При характерному для сучасного американця відчутті власної непотрібності і некорінності часто йому не настільки важливо, що було сказано, скільки сам факт спілкування і затвердження у суспільстві. Сленг – це прагнення виразити себе, підтвердити і для самого себе свій імідж та своє вдоволення тим фактом, що ти належиш до складу команди [2, с. 6]. Саме тому сленг відображає таке різноманіття груп і специфіку різних культур. З його допомогою люди намагаються висловити своє ставлення до навколишньої дійсності. Сленг може відображати такі аспекти людського життя, як міжособистісні відносини (повсякденні стосунки між представниками різних класів суспільства), повсякденна діяльність та побут (проведення вільного часу), навколишній світ (будь-які явища, що оточують людину): їжа, одяг, стан здоров'я, настрої та фізичний стан.

В українській мові поняття «сленг» означає скоріше певний міський соціодіалект, що виник з аргі різних замкнених соціальних груп (правопорушників, крамарів, ремісників, воєнних, в'язнів, інтернет-користувачів тощо) як емоційно забарвлена лексика низького та інколи навіть фамільярного стилю, поширена серед соціальних низів і певних вікових груп. Як в англійській, так і в українській мові, сленг поповнюється загалом шляхом словотвору, за рахунок утворення стійких словосполучень (фразеологічних одиниць) та шляхом іншомовних запозичень) [3, с. 16].

Існує багато методів відтворення англійського (американського) сленгу українською мовою, серед яких найбільш поширеними є:

- метод еквівалентних відповідників (*wild-assed* – відморозжений; *top-notch* – суперовий);
- метод компенсації втрат (*Heads up!* – Стережись!);
- буквальный переклад (*loser* - лузер; *bookworm* - книжний черв'як);
- генералізація (*бакси* – гроші);
- антонімічний переклад (*Hold it!* – Не рухайся!);
- описовий переклад (*jollop* – міцний алкогольний напій).

Отже, сленг – це яскравий та експресивний шар нелітературної лексики, стиль мови, який займає місце, прямо протилежне формалізованому мовленню. Сленг – це жива, рухома мова, що йде в ногу з часом та реагує на будь-які зміни в житті країни або суспільства.

Список використаної літератури:

1. Greenough J.B. and Kittridge G.L. Words and their ways in English speech, New York, 1929.
2. Ротенберг Т., Иванова В. Англо-русский словарь американского сленга. – М: «Инфосерв», 1994. – 544 с.
3. Судзиловский Г.А. Сленг – что это такое? Английская просторечная военная лексика. Англо-русский словарь военного сленга. – М: «Воениздат», 1973. – 184 с.

Гуляєва В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Словотвором називається такий розділ науки про мову, який вивчає словотворчі засоби (ресурси) мови, правила (закономірності) та способи творення слів у мові [1, с. 20].

У ході роботи були досліджені найбільш поширені матеріальні засобами вираження словотворчого значення в українській мові, якими виступають афікси: суфікси, префікси, інтерфікси, постфікси.

Об'єктами словотворення є похідні слова, оскільки заради них відбувається словотворчий процес [3, с. 45].

Залежно від матеріальних засобів вираження словотворчого значення у процесі творення слова розрізняють морфологічні і неморфологічні способи словотворення [4, с. с. 28].

До морфологічних способів належать суфіксальний (*сніг — сніг-ур, клен — клен-ов-ий*), префіксальний (*правда — неправда, напівправда, хід — перехід, обхід, захід, вихід, вхід*) суфіксально-префіксальний (*сніг → за-сніж-и-ти*), безафіксний (*без-язик-ий, без-сил-ий*), нульова афіксація (*від- рив-а-ти-ся → відрив, викуп-и-ти → викуп, винос-и-ти → винос і виноска*), суфіксально-префіксальні похідний (*без межі — безмежний, при дорозі — придорожній*), суфіксально-префіксально-постфіксальний (*каблук — викаблучуватися, рука — заручитися, милостивий — змилостивитися, щедрий — розщедритися*) осново- (*доброзичливий, працездатний*) та словоскладання (*салон-перукарня, вагон-ресторан*), аббревіація (*профком, ЗМІ* (засоби масової інформації)).

До неморфологічних способів словотворення належать: а) перехід одних частин мови в інші (морфологічно-синтаксичний); б) злиття словосполучень у слова (лексико-синтаксичний); в) зміна значення слова (лексико-семантичний).

Найпоширеніший спосіб словотвору в сучасній англійській мові є афіксація (спосіб утворення слів за допомогою префіксів та суфіксів)

[5, с. 29-30].

Багато слів в англійській мові є складеними, тобто утворюються шляхом з'єднання двох слів в одне слово. Деякі складені слова пишуться зливо, а інші через дефіс.

Отже, словотвір це: 1) процес утворення нових, похідних та складних слів за існуючими у мові словотворчими моделями; 2) розділ мовознавства, що вивчає усі аспекти будови, створення і класифікації похідних слів.

Список використаної літератури:

1. Плющ М.Я. Граматика української мови. У 2 ч. Ч. 1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: Підручник. – К.: Вища шк., 2005. – 286 с.
2. Швачко С.О. У царині денумеральних конструювань: навч. посіб. / С. О. Швачко, О. А. Шуменко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 198 с.
3. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов / О.С. Ахманова. – 2-е изд., стер. – М : УРСС : Едиториал УРСС, 2004. – 571 с.
4. Словотвір сучасної української літературної мови / За ред. М.А.Жовтобрюха. – К.: Наук. думка, 1979. – 407 с.
5. Плющ М.Я. Граматика української мови : У 2 ч.: Підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. Ч. 1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія / М. Я. Плющ. - К. : Вища шк., 2005. – 286 с.

Гуляєва В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Фразеологією (гр. “phrases” – зворот, вислів і “logos” – поняття, вчення) називається розділ мовознавства, що вивчає усталені мовні звороти [1, с. 56].

Вагомий внесок у розробку проблем фразеології зробили, Л.А. Булаховський, О.С. Ахматова, Г.М. Удовиченко, П.Й. Горецький, В.В. Виноградов, О.С. Юрченко Н.А. Москаленко, М.М Сидоренко, Б.О. Ларін, В.М. Телія, Н.Н. Амосова та інші.

Розгортання фразеологічних студій в Україні пов’язане із іменами:

Л.А. Білодіда, Б.О. Ларіна, І. Г. Чередниченка, М.А. Жовтобрюха та інших сучасних мовознавців [2, с. 7].

Важливими аспектами дослідження фразеології є: стійкість фразеологічних одиниць, структура ФО й семантика фразеологічних одиниць, їх походження й основні функції. Фразеологізми займають особливе місце в

словниковому складі англійської мови. Їх специфічна структура приваблює і викликає неабияку зацікавленість науковців, а з іншого боку вимагає серйозного аналізу змісту та форми мовних одиниць.

Нами було досліджено поняття, що таке “фразеологічна одиниця”, предмет та завдання фразеології як науки. Також ми проаналізували методи дослідження ФО, які можна поділити на: метод ідентифікації, метод аплікації, контекстологічний метод (Н.М. Амосова), варіанційний метод (В.Л. Архангельський) та комплекативний метод (С.Г. Гаврин) [1, с. 57].

У ході роботи були досліджені основні положення теорії фразеології. У особливості та ознаки ФО їх структура, семантика, методи та граматичні особливості. Також була досліджена класифікація ФО за В.В. Виноградовим та за ступенем злиття їхніх компонентів, за якою фразеологізми поділяються на: фразеологічні зрощення (*kick the bucket* (розм.) – *померти*; *send smb. to Coventry* – *перестати спілкування з кимось*; *at bay* – *у безвихідному становищі*; *be at smb's beck and call* – *бути на побігеньках*; *to rain cats and dogs* – *лити як з відра (про дощ)*), єдності (*to spill the beans* – *видати секрет*; *to burn bridges* – *спалювати мости*; *to burn one's fingers* – *обпекти собі пальці*; *обпектисся на чомусь*; *to throw mud at smb.* – *поливати брудом*, сполучення (*a bosom friend* – *близький, щирий друг*, *a pitched battle* – *жорстокий, запеклий бій*, *to frown one's eyebrows* – *насупити брови*, *Adam's apple* – *адамове яблуко*, *rack one's brains* – *ламати голову*,), *to pay attention to smb.* – *звернути на когось увагу*) та вирази (*live and learn* – *вік живи і вік навчайся*; *better untaught than ill taught* – *краще бути невченим, ніж неправильно навченим*; *easier said than done* – *легше сказати, ніж зробити*) [3, с. 76].

Отже, фразеологічні одиниці — це групи слів, які неможливо створити у процесі мовлення, вони існують мові як готові одиниці та віддіграють незамінну роль у творенні словникового складу мови.

Список використаної літератури:

1. Кунин А.В. Фразеологія сучасної англійської мови. – М.: Міжнародні відносини, 1996. – 183 с.

2. Скрипник Л.Г. Фразеологія української мови. - К.: Наукова думка, 1973. – 280 с.

3. Виноградов В.В. Вопросы изучения словосочетаний (на материале русского языка): Основные вопросы синтаксиса предложения/ Избр. труды: исследования по русской грамматике – М., 2005. – 154 с.

Гурська Ю.О.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ІМЕННИКІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Англійська та українська мови мають спільне індоєвропейське коріння, і певна частина словника співпадає. Проте розвиток, історичні умови наповнення та творення лексичного складу мови є різними.

Хоча дана тема і достатньо опрацьована науковцями, але у мові постійно з'являються нові слова, тому виникає потреба у їх дослідженні та детальному розгляді їх засобів утворення. Словотвір займає важливе місце не тільки в граматиці англійської та української мов, а й у лексикології, фонетиці та інших лінгвістичних науках.

Актуальність теми нашої роботи є очевидною і підтверджується тим, що мова постійно оновлюється та сучасні словники активно поповнюються. Тема словотвору цікавить багатьох вчених-лінгвістів, існує багато різних праць, статей, досліджень на задану тему. Творення іменників є дуже складним та різноплановим процесом, тому дана тема була обмежена лише однією частиною мови – іменником.

У нашій роботі ми розглянули засоби словотвору іменників, а також дослідили найбільш ефективні засоби творення іменників у сучасних англійській та українській мовах.

Словотвір (дериватологія) – розділ мовознавства, який вивчає процес творення похідних слів, його механізм. Похідні слова творяться не довільно, а за певними правилами (законами, моделями). Отже, словотвір - це вчення про

словотворення, яке служить збереженню і поповненню словникового складу мови, забезпечуючи процес номінації.

У нашій роботі ми розглянули найбільш результативні способи творення іменників в українській та англійській мовах. Також дійшли висновку, що найпоширенішим засобом словотвору в сучасній англійській та українській мовах є суфіксація, яка полягає у додаванні до кінця основи слова суфікса. Ми дізналися, що крім власних суфіксів, існує велика кількість запозичених з інших мов.

Наступним за поширеністю засобом словотвору в сучасній англійській мові є префіксація, що базується на приєднанні до початку основи слова префікса. Вона увійшла в число основних засобів через те, що в англійській та українській мовах відсутні закінчення і саме префіксація допомагає розмежовувати частини мови. Префікси, на відміну від суфіксів, не змінюють граматичний характер слова і нові слова належать до тих самих частин мови, що й їх основи.

Третій засобом словотвору є словоскладання, яке ґрунтується на складанні двох чи більше основ, з можливими подальшими змінами новоутвореного іменника. Існують і другорядні типи словотвору, такі як конверсія.

Отже, як видно з нашої роботи, сучасна українська та англійська мови мають достатньо сильні та продуктивні засоби творення іменників для поповнення лексичного запасу мови.

Список використаної літератури:

1. Бортничук Е. Н. Словообразование в современном английском языке / Бортничук Е. Н., Василенко И. В., Пас- тушенко Л. П. – К.: Высш. школа, 1988. – 224 с.
2. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов - Вінниця: «Нова книга», 2003 – 160 с.
3. Гнатюк Г.М. Словотвір сучасної української мови – К.: Высшая школа, 1982. – 189 с.
4. Городенська К.Г. Префіксальне словотворення // Українська мова:

енциклопедія. – К. : Українська енциклопедія, 2000.

Гурська Ю.О.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-31

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Інфінітивні конструкції упродовж тривалого часу залишаються предметом уваги багатьох поколінь учених-граматистів. Вони досліджували структурні особливості безособових форм дієслова, вживання інфінітиву та інфінітивних конструкцій, їх синтаксичні функції у реченні тощо. Неоднозначність у тому, чи належить інфінітив до дієслівної системи, його спільні ознаки із іменником та дієсловом лише підбурюють цікавість у вивченні даного сегменту граматики.

Інфінітив універсальний, тому ця форма існує для усіх дієслів, за винятком декількох випадків претерито-презентних дієслів з неповною парадигмою.

Незважаючи на те, що спочатку інфінітив існував як віддієслівний іменник, на шляху свого розвитку він перейняв собі деякі риси дієслова і наразі інфінітив поєднує в собі одночасно дієслівні і номінативні риси. З огляду на подвійну природу інфінітива, А.М. Пешковський визначає інфінітив як «іменник, який не дійшов один крок до дієслова».

Як і інші безособові форми дієслова, інфінітив у сполученні з іменниками або особовими займенниками утворює синтаксичні комплекси – групи слів, які виконують роль складного члена речення та за своїм значенням еквівалентні підрядному реченню.

Інфінітив використовується в предикативних конструкціях трьох типів: об'єктний інфінітивний зворот (the Objective with the Infinitive Construction), суб'єктний інфінітивний зворот (the Subjective Infinitive Construction), інфінітивний зворот з прийменником for, а також в незалежному інфінітивному звороті (Absolute Infinitive Construction). Традиційно їх називають складний підмет (the Complex Subject), складний додаток (the Complex Object) і for-to-infinitive Complex.

Об'єктний інфінітивний зворот складається з іменника або займенника, які вказують на предмет чи особу, яка підлягає дії вираженою інфінітивом.

Суб'єктний інфінітивний зворот складається з інфінітиву, який пов'язаний з підметом і позначає дію, що виконується відносно підмета, або стан, в якому він знаходиться.

Інфінітивний зворот з прийменником *for* складається з прийменника, іменника та інфінітиву. Цей зворот використовується у тому випадку, коли дія, яка виражена інфінітивом, не відноситься до особи чи предмета, які виступають підметом.

Незалежний інфінітивний зворот майже не вживається у мовленні. Найчастіше він використовується у науковій, комерційній або юридичній літературі. Зворот завжди ставиться у кінці речення та виділяється комою.

Список використаної літератури:

1. Адмони В.Г., Ярцева В.Н. Именные формы глагола. Категория наречия. Монофлексия // Историко-типологическая морфология германских языков. – М.: 1978.
2. Бархударов Л.С., Штелинг Д.А. Грамматика английского языка / Л.С. Бархударов, Д.А. Штелинг. – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1960. - 425с.
3. Блох М. Я. Теоретические основы грамматики / М. Я. Блох. – М.: Высшая школа, 1994. – 384 с.

Гуцаленко Т. М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ВИДИ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ЛІНГВІСТИЦІ

Оскільки запозичення значним чином проникли у англійську мову, існує багато підходів до їх вивчення. Може розглядатися те, як вони потрапили у мову, з яких мов були запозичені, у який час та у яких ситуаціях. Також можна вивчати те, як вони вплинули на структуру словникового складу англійської мови, чи потрапили у систему словотвору, їхній вплив на смислові зв'язки між різними словами [1, с. 11].

Більшість лінгвістів класифікують запозичення, розділяючи їх на такі категорії:

1) Запозичені слова (loanwords), які зберігають і змістову, і фонетичну форму, коли переходять іншу мову. Слово *піца*, наприклад, який бере свій початок у італійській мові, має ту ж саму форму, іншими словами, вимовляється і пишеться однаково, як англійською, так і італійською, що робить його "реальним" запозиченням. Важливо також, що слово змінюється однаково. Множинні форми, отже, також повинні бути однаковими у обох мовах.

2) Семантично запозичені слова, у яких значення іноземного слова переноситься на існуюче рідне слово. Прикладом семантичного запозичення є слово *God*. Слово є рідним англійським і існувало у староанглійській мові, але християнське значення, яке воно має сьогодні, було запозичене у римлян та їхньої релігії, коли вони прийшли на Британські острови.

3) Калька є посегментним перекладом іншомовної моделі. Прикладом кальки є англійське слово *embody*, яке виникло з латинського *incorporare*. Слово *loanword* також є калькою. Назви днів тижня також є прикладами кальки. Вони були запозичені з латинської мови близько 400 року до н. е. Усі германці, окрім готів, використовували германські еквіваленти римських богів, коли називали дні тижня, тож імена використовувалися з германської міфології [3, с. 60].

4) Запозичене перенесення (loan transfer), яке є майже тим самим, що і калька, але єдина різниця полягає у тому, що хоча б одна частина слова

семантично відрізняється від слова-джерела. Прикладом такого слова є *Wolkenkratzer*, яке буквально перекладається як *cloudscraper* (хмарочос). У цьому випадку відповідник слова *cloud* використовується замість відповідника слова *sky*, а слово *scraper* перекладається без змін.

5) Запозичене утворення є ще однією формою запозичення. Цей вид запозичення є досить складним, оскільки слово чи його значення насправді не запозичуються. Запозиченим утворенням називають нове слово, утворене у мові, якщо на нього деяким чином вплинули інші мови, навіть незначним чином [2, с. 9 – 10].

Список використаної літератури:

1. Durkin, Philip 2014. *Borrowed Words. A History of Loanwords in English*. Oxford: Oxford University Press.
2. Ferm, Nicole 2006. *Borrowings in the English Language as investigation of the origin of the words in "God Save the Queen"*. Mid Sweden University.
3. Lockwood, W.B. 1999. *An informal Introduction to English Etymology*. London: Minerva Press.

Гуцаленко Т. М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИБІР ЗВЕРТАНЬ

Звертання — такі елементи мовленнєвого етикету, які перш за все сигналізують про соціальні стосунки, що установлюються в рамках акту комунікації. Тому головним чинником, що впливає на вибір звертання, є соціальний статус мовців, комунікативна ситуація.

В українській мові шанобливим вважають звертання за допомогою займенника другої особи множини — ввічливого „Ви” — замість займенника другої особи однини „ти”. На „Ви” говорять до малознайомого (чи незнайомого) співрозмовника, до старшого, вищого за посадою. Шанобливим Ви послуговуються на початку знайомства закохані і тільки згодом переходять на

„ти”. Це звертання на „Ви” називають гонорифічним (англ. *honorific*, що означає „почесний”, „шанобливий”).

Обираючи звертання при побудові діалогу, необхідно брати до уваги певні соціолінгвістичні фактори:

- соціальні ролі мовців (вік, статус у суспільстві);
- симетричність / асиметричність комунікативної ситуації;
- характеристика становища співрозмовників;
- офіційність / неофіційність ситуації спілкування;
- ступінь знайомства;
- характер стосунків мовців [Ошибка! Источник ссылки не найден., с. 18].

Згідно з соціолінгвістичними прийомами аналізу, початковою точкою розгляду досліджень є соціальна група. Комунікант обов'язково є учасником дії у ряді соціальних груп, тож комунікант виконує більш-менш постійні соціальні ролі, що є певною моделлю поведінки, яка, незважаючи на свою стереотипну природу, все ж варіюється, залежно від освіти, особистих психологічних характеристик і т. д. Так, один і той самий комунікант може входити до різних соціальних груп, виконуючи різні соціальні ролі. Відповідно, у робочому колективі чоловік постане як *Володимир Миколайович, Петров, головний бухгалтер*, в колі друзів як *Володька, дружбан*, а в сім'ї він *Вовчик, милий, татусь*. Та ж тенденція простежується і в англійській мові (*Mr. Crook; Mr. Top Manager; old boy, lad; honey, daddy*).

Отже, для успішного створення діалогу необхідно враховувати соціальні ролі комунікантів, які, залежно від обумовленості постійними соціальними характеристиками або змінними, діляться на постійні та змінні. Постійні ролі характеризуються такими характеристиками, як вік, професія, стать, соціальний стан, які відображаються у поведінці і навіть способі життя людини. До змінних ролей відносять роль пасажера, покупця, пацієнта та інших [2, с. 65].

Список використаної літератури:

1. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності: Стилїстика та культура мови / Світлана Якївна Єрмоленко. – Київ: Довїра, 1999. – 413 с.
2. Кухаренко В. А. Практикум з стилїстики англїйської мови (A book of Practice in Stylistics) / Валерїя Андрїївна Кухаренко. – 2-ге вид., перегл. та пошир. – Вїнниця : Нова книга, 2000. – 160 с.

Давидова О. В.

НТУУ «КПІ», факультет лїнгвїстики, група ЛА – 31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ПРИСЛІВНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Прислївник як самостїйна повнозначна частина мови у граматичнїй теорїї був визнаний не так давно. Раннї граматисти розглядали прислївник серед нерозчленованого розряду часток, куди входили всї незмїннї частини мови. Насьогоднї, їснує загальне визначення прислївника як лексико-граматичного класу зазвичай невідмїнюваних слїв, якї позначають ознаку дїї, якостї або предмета й виступають у синтаксичнїй функцїї обставини або означення, рїдше – присудка.

Всї прислївники в англїйській мовї подїляються на три основнї групи, а саме: простї (складаються з одного слова, яке потрїбно просто вивчити, як ї будь-яке їнше англїйське), складнї ї похїднї. Прислївники можна подїляти не тїльки по їх будовї, але також ї з вигляду тїєї обставини, яким вони вираженї.

Прислївники в англїйській та українській мовах є невідмїнюваним умовним словом, що виражає якїсть або стан дїї, обставини, при яких протїкає дїя, або ступїнь якоїсь їншої якостї. В обох мовах вони мають загальнї ї вїдмїннї особливостї, таким чином, англїйськї прислївники в основному формуються за допомогою суфїксїв -ly (*greatly, slowly*), -ward / -wards (*seaward, eastwards*), -ways (*sideways*), -fold (*twofold*). Українськї прислївники можуть бути утворенї за допомогою суфїксїв ї префїксїв.

Незважаючи на деякі структурні та граматичні відмінності, що відрізняють англійську та українську системи, обидві мови мають загальну номенклатуру обставинних доповнень речення. Поширеним є також їх кількісний состав, і навіть неоднозначність значення деяких частин речення в двох мовах. Розбіжність аломорфних особливостей відображається, як уже зазначалося, в морфологічному або структурному характері деяких семантичних класів англійських обставин в реченні.

Добродій В.Р.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ТЕКСТУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

На сьогоднішній день преса займає особливе місце у світовому інформаційному просторі. Тематика публікацій охоплює не тільки внутрішні проблеми країни, а й область зовнішніх відносин і тому постійно перебуває в тісному контакті з іншими мовами. Це сприяє активній взаємодії слів і словосполучень, появи та поширенню нових фразеологізмів. На сторінках ЗМІ використовуються різні виразно-зображальні засоби, серед яких особливе місце займають фразеологізми, або фразеологічні одиниці.

Публіцистика – вид літератури, присвячений суспільно-політичним питанням та іншим проблемам суспільства, зокрема історичним та науковим, актуальним для сучасності та майбутнього. Їй властиві дві основні функції, що зливаються одна з одною, – інформаційна і експресивна [1]. Функція впливу (експресивна функція), обумовлює гостру потребу публіцистики у виразних засобах. Тому публіцистика запозичує з художнього стилю практично всі засоби, наділені експресивністю. Ось, наприклад: «*As a man sows, so shall he reap*» – «*Як посієш, так і пожнеш*».

Перекладач має розуміти зміст газетного заголовку та вміти гарно та

правильно його передати з мови оригіналу на мову перекладу. Адже для заголовків англійських газет характерним є і те, що заголовок може мати подвійний зміст. Наприклад, заголовок «*Milk drinkers are turning to powder*» можна перекласти як «*Люди, що п'ють молоко, перетворюються на порошок*», хоча, звичайно, правильно переклад звучить так: «*Люди, які люблять молоко, починають вживати сухе молоко*» [2].

Засоби масової інформації є основним джерелом передачі новин та подій, що відбулися у світі, тому вони потребують перекладу та певної адаптації для різних країн. Особливу проблему викликає переклад фразеологізмів. Найкращий спосіб перекладати фразеологізм фразеологізмом.

Отже, використання фразеологізмів у публіцистичному тексті часто використовуються для привернення уваги читача та зацікавлення його.

Список використаної літератури:

1. Ковалів Ю. І. Коротка літературна енциклопедія/ Ю. І. Ковалів. - К., Криниця, 1971. - с. 72.
2. Швейцер А.Д. Контрастивная стилистика: Газетно-публицистический стиль в английском и русском языках/ А.Д. Швейцер. - М.: УРСС Эдиториал, 2009. – с. 256.

Дудар П.Є

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДІЄСЛІВНИХ КОМПОЗИТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Проаналізувавши дієслівні композити англійської та української мов, можна сказати, що дослідження англійської мови дозволило виділити значну кількість композитів як компактних, інформаційно-насичених, образних лексичних одиниць з превалюючі конотативним компонентом у структурі значення. Залежно від механізму номінації чітко виділяються два способи їх утворення. Першу групу композитів складають полісемантичні лексеми, у яких

утворення сленгових ЛСВ відбувається на базі прямих значень уже сформованих композит, що потрапляють в область сленгу. Механізмом формування композитів другої групи є комбінація композитного та лексико-семантичного способів словотвору, що свідчить про прагнення носіїв американського субстандарту до утворення нових номінативних одиниць.

Семантична структура композитів розвивається за іррадіаційним, конкатенаційним та змішаним (іррадіаційно-конкатенаційним) типами. Полісемантична структура композитів є результатом таких процесів:

- 1) багаторазового стягнення твірних синтаксичних конструкцій;
- 2) конкатенації;
- 3) комбінації двох вищевказаних процесів.

Було виявлено випадки структурної омонімії, що веде до утворення різних композитів, які у сленгових словниках об'єднані під ідентичною формою вираження й можуть сприйматися як багатозначні слова.

У ході мого дослідження було виявлено словотворчі закономірності й особливості, що ведуть до виникнення субстантивних композитів в американському сленгу, визначено якісні та кількісні параметри мікросистеми досліджуваних одиниць в синхронно-процесуальному аспекті, а також її місце, з одного боку, в загальній системі метафорично-переосмислених мовних одиниць, з іншого, - в загальній системі композитів англійської мови. Дослідження маловивчених проблем словоскладання та парасинтезу в американському сленгу, які пов'язані з розвитком теорії прямої та непрямої номінації й ономасіології, відкриває нові наукові перспективи в галузі вивчення інтра- та екстралінгвістичних факторів, які сприяють утворенню композит, а також можуть слугувати основою для подальших досліджень у галузі конотативної лінгвістики.

Список використаної літератури:

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка. – М.: Высшая школа, 1999. – 129 с.

2. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языка. – М., 1989.

3. Бровченко Т.О. Основи контрастивного аналізу мов. // Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов. - К., 1981.

Дяченко Д. В

«КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЙ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Вивчення функціонування реалій в межах політичного дискурсу та політичної промови, зокрема, являє собою актуальний напрямок досліджень в сучасній лінгвістиці, в рамках якого ведуться дослідження різні за методикою, цілями і завданнями. На сьогодні у сфері перекладознавства одним із складних завдань є переклад політичного мовлення, що вимагає певних фонових та перекладацьких знань, адже тема комунікативних намірів сучасних політиків та мовних засобів їх реалізації, до цих пір, залишається недостатньо висвітленою, що й зумовлює актуальність даної роботи.

Оскільки реалії функціонують перш за все в політичному дискурсі, то більшість вчених розглядає функції реалій через призму політичного дискурсу, відповідну розрізняють **мобілізаційну**, яка в свою чергу поділяється на **маніпуляційну** та **ідеологічну**. Наслідком маніпуляції стає виникнення функції привертання уваги, а ідеологічні провокують появу корпоративної домінанти. Мобілізаційна функція уособлює таку комунікативні інтенцію як емоційний заклик адресанта до ціннісних й ідеологічних преференцій електорату та найчіткіше виражена в плакатах, лозунгах і листівках. Маніпуляційна функція полягає у спекуляції інформацією стосовно «найболючіших» питань цільової аудиторії з метою розпалити ворожнечу між прихильниками різних політичних сил та чітко окреслити сферу свого впливу. **Ідеологічна й корпоративна** – це функції виокремлення ключових позицій політика чи політичної партії, що

свідчать про їхню особливість. А функція *привернення уваги* – сигнал людській підсвідомості щодо “гучного” існування політика чи політичної сили.

У зв'язку з розвитком досліджень політичної комунікації та закономірностей комунікативної діяльності, в даний час зростає увага до вивчення політичної лексики. Не дивлячись на велику кількість праць, різноманітність тематик і сфер дослідження суспільно-політичної лексики, ряд завдань залишається невирішеним. Так, визначення тематичних меж, а також лексикографічне представлення вербального політичного простору потребують подальших розробок.

Список використаної літератури:

1. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. - Львів.: Іноземна філологія, 1989. – 198.
2. Соловей А.С. Новообразования-символы в политическом дискурсе: функционально-прагматический и переводческий аспекты / А.С. Соловей // Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Х. : Константа, 2007. – Вип. 51. – № 772. – С. 64–66. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності. – К., 2013. – 376 с.
3. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса / Е. И. Шейгал. – М. : Гнозис, 2004. – 328 с.

Єнішева Н.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛОМОВНИХ ТА УКРАЇНОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

Останніми десятиріччями жодна галузь лінгвістичної науки не привертала до себе такої уваги мовознавців, як фразеологія. На сторінках ЗМІ використовуються різні виразно-зображальні засоби, серед яких особливе місце фразеологічні одиниці. Фразеологічний фонд сучасної мови відрізняється багатством і різноманітністю, і кожен аспект його дослідження заслуговує на особливу увагу.

Об'єктом виступають тексти періодичних видань, а також праці українських та англійських вчених-лінгвістів.

Предмет дослідження: фразеологічні одиниці.

У словниковий склад мови входять не тільки окремі слова, але й стійкі поєднання, які поряд з окремими словами служать засобом вираження понять. Такі стійкі словосполучення називають фразеологічними одиницями (ФО). Однак, поняття ФО неоднозначне, і різні лінгвісти дають різні визначення ФО, тому що критерії фразеологізмів не є загальновизнаними.

Фразеологічні одиниці є оптимальним засобом впливу на читача – зумовлено високим ступенем узагальненості значення та експресивно-емоційної наповненості фразеологізмів. Використання фразеологічних одиниць дає можливість розв'язати одне із головних завдань публіцистики – поєднати максимальний рівень інформативності з емоційною наповненістю, експресивністю вислову.

Грамматика англійських газетних текстів має такі особливості, як певна своєрідність у використанні часів та станів, часте вживання неособових форм, особливі форми введення прямої мови та перетворення її на непряму, а також широке використання складнопідрядних речень в той час, як граматична специфіка газетного стилю української мови виражена менш чітко, тут характерним є використання пасивних конструкцій та узагальнено-особових форм дієслів.

Єпішева Н.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОЛІТКОРЕКТНА ЛЕКСИКА СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Як основний засіб спілкування, мова тонко реагує на усі зміни в житті людського колективу, а також створюється і формується суспільством. Вислів «політична коректність», який є і ідеологічною реальністю і мовною тенденцією, надзвичайно широко розвинувся останніми роками в США. Політична

коректність відбивається, в першу чергу, в мовленнєвій поведінці, сучасній ідеології західної демократії, що ґрунтується на концептах "справедливість", "рівноправ'я" і "дотримання прав людини". Політична коректність призвела до цілого ряду змін в лексиці, слововживанні, і навіть граматиці.

Об'єктом дослідження є категорія політичної коректності в сфері міжкультурної комунікації.

Предметом дослідження виступає політично коректна лексика.

Особливо гостро стоїть питання про політичну коректність або мовний такт. Вони виявляються у прагненні знайти нові способи мовного вираження замість тих, які зачіпають почуття і гідності індивідуума, порушують його людські права звичайною мовною безтактністю або прямолінійністю щодо расової та статевої приналежності, віку, стану здоров'я, соціального статусу, зовнішнього вигляду. Тобто, евфемізми, політично нейтральна лексика, спрямовані на «пом'якшення» мови.

У категорії політичної коректності дослідники виділяють расові та етнічні евфемізми, гендерні, соціально нейтральну лексику і комерційну політкоректність. Расова політкоректність припускає використання нейтральної лексики при назві окремих расових або етнічних груп, а також їх представників.

В основу гендерної політкоректності покладено прагнення на мовному рівні зрівняти права чоловічої та жіночої половини суспільства, шляхом витіснення слів і виразів з явною родовою маркуванням. Соціальна політкоректність необхідна для огорожі соціально незахищених груп населення від наносяться мовою образ.

Жарчінська О.О

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИКИ НАУКОВОГО СТИЛЮ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

У зв'язку з процесом глобалізації, особливого значення набуває володіння особливостями наукового стилю європейських мов, передусім, англійської.

Сьогодні неможливо бути дійсно культурною й освіченою людиною, не володіючи хоча б основами наукового стилю.

Порівняння англійського й українського наукового стилю в цілому визначається книжністю, що знаходить вираження в переважанні складнопідрядних речень, ускладненості дієприкметниковими зворотами, вставними пояснювальними або підсумовуючими словами: *therefore; in fact; thus; (more) specifically; with respect to; on the contrary; to go back to...* // *отже; таким чином; на підставі того, що; незважаючи на; відповідно до*. Ціла серія виразів пов'язана зі ствердженням певної позиції, пропонуванням призми бачення того чи іншого явища: *in the terms of, from this position, in the aspect of, from this point of view* // *з точки зору, з погляду, в плані, в аспекті, з цих позицій*. У наукових текстах обома мовами спостерігаються також формульні вирази наприклад: *the seminar will focus on... / the workshop will aim at revealing ... / the book addresses such issues as ... (deals with ...) / the conference invites papers on ...* // *актуальність роботи зумовлюється / матеріалом дослідження слугували ... / наукова новизна роботи полягає ... / теоретичне значення дисертації визначається ... / аналіз дає підстави зробити висновок, що ...*. Елементи образного мовлення трапляються у власне науковому підстилі наукового стилю (монографіях, статтях, наукових доповідях тощо) лише в дуже обмеженій кількості, зокрема у вигляді мовних метафор термінологічного характеру (*frozen metaphors; троянда вітрів, силова лінія*).

Отже, провідні ознаки наукового стилю визначаються в обох мовах спільною метою, стилістичні характеристики англійських та українських наукових текстів багато у чому є однаковими.

Заднепряна В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВІДМОВИ В АНГЛОМОВНІЙ ДІЛОВІЙ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ

Відмова – це небажання адресата (через певні об'єктивні чи суб'єктивні причини) позитивно відреагувати на прохання, пропозицію, заклик, наказ адресанта. Перерахування і пояснення причин відмови передують саму відмову.

Деякі вчені, серед котрих Рудик І.М., Одарчук Н.А., Осовська І.Н. стверджували, що відмова дуже тісно пов'язана з запереченням. Розгляд типів заперечних інтенцій (заперечення, непогодження, заборони, відхилення) сприяв визначенню логіко-прагматичної основи мовленнєвого феномена відмови і дав змогу стверджувати, що основою для розгляду цього іллокутивного потенціалу доречно вважати інтенції відхилення, оскільки лише вони передбачають директивне відхилення запропонованої партнером пропозиції (інтенційно характерне відмові як мовленнєвому акту).

«Структурно висловлення відмови будуються на мовленнєвій операції заперечення» [1, с. 24]. Значення небажання актуалізується у граматичних структурах із заперечною часткою *not* та *no* і лексемами зі значенням волі, уживаних у часових формах Present Indefinite, Future Indefinite у сполученні з особовим займенником *I* у ролі підмета. Проте дієслові, які реалізують значення відмови відкоренево (*to refuse, to decline, to reject*), вживаються нечасто.

Ввічлива відмова може приймати й інших форм, наприклад, використовуються конструкції *I'm not in a position, I must be excused but, please accept my apologies but, I feel badly about saying no, but, unfortunately I can not* тощо.

Існує багато засобів вираження відмови в англomовній діловій кореспонденції. Серед них основними засобами є: різноманітні мовні конструкції та сталі вирази, модальні фрази (дієслова мисленнєвої діяльності, дієслівно-іменні сполучення), модальні дієслова, дуже широкий ряд різних

частин мови (частки, займенники, прислівники, прийменники, союзи, сполучники) та розділові запитання.

Список використаної літератури:

1. Одарчук Н. А. Мовні засоби вираження інтенсифікації змісту відмови у респонсивних репліках неасертивних діалогів / Н. А. Одарчук // Вісник Харківського національного університету. Серія: Філологія. – Харків, 2001. – Вип. 33. – 547 с.
2. Осовська І.М. Висловлювання-відмова: структурно-семантичний та комунікативно-прагматичний аспекти (на матеріалі сучасної німецької мови) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Осовська Ірина Миколаївна. – Чернівці, 2002. – 187 с.
3. Рудик І.М. Експліцитні та імпліцитні засоби вираження згоди/відмови, підтвердження/заперечення в англійській розмовній мові / І.М. Рудик // Вісник Харківського державного університету. – Х. : Харківський державний університет, 2003 – 391 с.

Золожков К.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ЧИСЛІВНИКОЙ КОМПОНЕНТ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Фразеологічною одиницею називається існуюча в мові на даному етапі його історичного розвитку постійна комбінація словесних знаків: гранична і цілісна; відтворювана в мовленні її носіїв; заснована на внутрішній залежності членів; складається мінімум з двох суворо певних одиниць лексичного рівня, що знаходяться у відомій послідовності; граматично організована за існуючими або існували моделями словосполучень чи речень; володіє єдиним значенням, різною мірою комбінаторним у ставленні до значень поєднувалися елементів, але стабільним, щодо означуваного для виражається. Фразеологізм вживається

як деяке ціле, яке не підлягає подальшому розкладанню і звичайно не допускає всередині себе перестановки своїх частин.

Англійські фразеологізми з числовим компонентом включають в свій склад від двох до шести компонентів, найбільш продуктивної виявилася група чотирех компонентних фразеологізма: *be at one's worst, one for the road, be like two peas*. Найбільшими можливостями в українській мові, за нашими спостереженнями, мають кількісні числівники (70%).

Отже, явище вторинної семантизації числових компонентів у складі фразеологізмів української та англійської мов відображає змішання логіко «математичного» і наївного осмислення лічильної процедури. У розмиванні конкретної кількісної семантики числових компонентів в складі фразеологізмів російської та англійської мов знаходить відображення тенденція до подолання однозначності. Не всі компоненти числового ряду відображаються в мовних фактах української та англійської фразеології. Це дозволяє говорити про лакунарність наївно мовного числового ряду в порівнянні з загальноприйнятим «математичним».

Казакова А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-12

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ

АНГЛОМОВНОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Вивчення функціонування та структури сленгу в мові є одним із актуальних факторів розвитку філологічної науки. Проблема незнання аспектів спілкування оригінальних носіїв мови породжує проблему спілкування з ними українців. Саме тому тема вивчення структури сленгу англійської мови є важливою віхою дослідження науковців.

Сленгом називають слова з розмовної лексики і вирази з жартівливого емоційного забарвлення, неприйнятні в літературній мові. На думку різних авторів, сленг – це сукупність слів і виразів, які вживають представники певних

груп, професій і складають шар розмовної лексики, що не відповідає нормам літературної мови.

За класифікацією В.Г. Вилюмана, сленг поділяється на дві групи: загальний сленг та спеціальний сленг. Загальний сленг знаходиться поза межами літературної мови, але він є загальнорозповсюдженим розмовним варіантом лексики, і щоденно використовується всіма соціальними групами того чи іншого мовного суспільства. Спеціальний сленг доступний для розуміння лише окремих професійних та соціальних груп, він відображає ціннісні орієнтації та норми, спрямованість тієї чи іншої субкультури.

Молодіжний сленг є одним з джерел поповнення лексичного складу мови та одним з елементів культури суспільства. Сленг, як найбільш використовуваний функціональний різновид мови для спілкування в «своєму колі», є проявом вікового конфлікту, показником невідповідності між запитами молоді і можливостями їхньої реалізації.

Сучасний англomовний сленг – надзвичайно багатий пласт лексики, має високу частоту вживання, здебільше іронічне забарвлення і значну рухливість. Сленгові одиниці часто переходять у загальнонаціональну мову і можуть зовсім втратити експресивність, або ж їх забувають.

Каневська О.О, Гнатенко В.Ю

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ЕМОТИВНО ЗАБАРВЛЕНИЙ СИНТАКСИС ТЕКСТІВ ПУБЛІЦИСТИЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Стилістика є в сьогоденні однією з найбільш активно досліджуваних розділів в лінгвістиці. Інтерес до проблеми пояснюється увагою до опису мови як засобу виявлення впливу на поведінку особистості та виявлення індивідуальності.

В нашій роботі зі предмету стилістики нас цікавив насамперед емотивно забарвлений синтаксис. Його базою є розчленованість конструкцій, виражена на практиці знаками пунктуації.

Загалом тропи та фігури є основними засобами експресивного синтаксису. Серед них найбільш уживаними є такі форми: парцеляція, еліпс, інверсія, вставні конструкції.

Застосування на практиці цих засобів емотивно забарвленого синтаксису часто стосується саме публіцистичного стилю.

Стилістично марковані синтаксичні одиниці в текстах англійської публіцистики створюють логічне, емоційне посилення; підвищують динамічність опису, виконують функції характеристичності.

Так, наприклад, інверсія створює логічний наголос на елементі, який їй піддається: *Some things you can only do with a pet*. А використання вставних конструкцій, що не мають синтаксичних зв'язків з реченням, створює ефект наявності оповідача. Еліпс, в свою чергу, підкреслює окремі факти чи виражає спонтанність: *Back to work – to kill the bill*. Парцельовані конструкції виконують у тексті змістопідсилювальну функцію, ніби «випадаючи» з рівного ритму: *He, with a curious sort of anger, somehow, finally made it*.

Емотивно забарвлений синтаксис є дуже важливою категорією художнього тексту. А отже, у зв'язку зі збільшеним інтересом до мовної особистості автора, аналіз стилістичних засобів загалом і емотивно забарвленого синтаксису зокрема був та залишається вельми актуальним завданням в лінгвістиці.

Канюс Д.Р.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІРОНІЇ

Глибоке дослідження іронії здійснила у своїх працях С.І. Походня, визначивши лексичні, синтаксичні та текстові засоби реалізації іронії.

До лексичних відносяться:

- контекстне змінення семантики слова, словосполучення;
- одночасна реалізація двох лексико-семантичних варіантів полісемічного слова (гра слів);

- використання авторських okazіональних новоутворень.

На синтаксичному рівні іронія реалізується за рахунок:

- транспозиції (вживання синтаксичних структур у невластивих їм денотативних значенням з додатковими конотаціями);
- риторичних запитань;
- зміни тема-рематичних зв'язків у структурі речення.

Для дослідження іронії *на текстовому рівні* необхідно залучити такі текстові категорії як зв'язність тексту, підтекст, модальність, а також здійснити класифікацію іронії на основі умов і засобів її реалізації (*ситуативна і асоціативна*).

Ситуативна іронія – поняття більш просте, при якому спостерігається контраст між контекстом та прямим значенням одиниці висловлювання, який призводить до миттєвого створення значення, протилежного буквальному.

Асоціативна іронія – це комплекс інтелектуально-психологічних побудов, що формуються у читача на основі поєднання його фонових знань та ідейно-емоційних критеріїв і мовного посилення автора [1, с.83-87].

Отже, головні засоби реалізації іронії були виділені С.І. Походнею. Також дослідженням цього предмету займалися такі науковці як О.О. Потебня, І.Ю. Білодід, Н.В. Ланчуковська, О.Б. Шонь, Г.В. Яновська та інші.

Список використаної літератури:

1. Походня С.И. Языковые виды и средства реализации иронии / С.И. Походня. – Киев: Наукова думка, 1989. – 127 с.

Козицяцька Олександра

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОМАТИЧНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Останнім часом, тема людського чинника в мові набуває великої актуальності, про це свідчить підвищена увага мовознавців до соматичної лексики, найбільш сталого прошарку мови.

Терміни «соматизм», «соматичний» має різні тлумачення. Згідно з широким його трактуванням, соматизми, соматичний [від грецького soma (somatos) – тіло], – це засоби позначення явищ, що відносяться до сфери тілесності. У вузькому сенсі, соматизм – це будь-яка значуща ознака, положення або рух особи і всього тіла людини.

Назви частин тіла – найдавніший пласт лексики, що безпосередньо пов'язаний з плотсько-функціональними сторонами людського буття і відображає культурно-антропологічні особливості індивідів, що належать до тих або інших мовних спільнот або соціумів. Така лексика, що називається соматичною, складає один з основних пластів мови, який формувався протягом багатьох століть і відображає не лише знання носіїв мови про навколишній світ, але і їхнє уявлення про себе і про своє тіло.

Соматизми активно беруть участь в утворенні фразеологічних одиниць. Висока частотність використання соматичної лексики також пояснюється і тим, що людське тіло - це найзручніше позначення оточуючої дійсності. Відтак, соматичні фразеологізми належать до лексики загального вживання, тому вивчення даної тем становить інтерес для мовознавців обох країн.

Велика частина англійських та українських фразеологізмів, об'єднаних соматичною лексикою збігаються за змістом та образністю, що відзначає наявність еквівалентів в обох мовах. Оскільки, цей пласт лексики є загальновживаним і не пов'язаним з національними або історичними особливостями народів, він становить інтерес для перекладознавців.

Козуб Альона

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИКИ ПІДЛІТКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Сучасний етап розвитку мовознавства характеризується посиленням дослідницької уваги до проблем вивчення особливостей використання мови представниками різних вікових, зокрема підлітків.

Мова підлітків ХХІ століття не завжди зрозуміла для людей старшого віку, оскільки вона постійно змінюється. Особливості лексики молодіжної субкультури, схоже, відображають і своєрідність того менталітету, що в силу нашого професійного обов'язку не повинен би бути для нас загадкою. Лексика підлітків – особлива форма вираження думки, що обмежується їхніми інтересами, тобто навчанням в школі (інституті), музикою, спілкуванням з друзями, проведенням вільного часу і так далі.

Загальноновживана підліткова лексика, зазвичай називає найбільш загальноновживані та популярні речі, тому дуже часто ми зустрічаємо у ній запозичення з інших мов, зокрема англійської. За сферою використання англіцизми можна поділити на такі:

- Предмети повсякденного вжитку (*шузи, найки, боді, фаст-фуд*).
- Комп'ютерні технології (*ноут, прогуглити, фейсбук, скайп*).
- Емоції, реакції та оцінка дійсності: вигуки привітання, вітання та прощання (*хай, хеллоу, бай*); вираження згоди або відмова (*окей, ок, ноу проблемз, ноу*);
- Назви людей за диференціацією: за віком і статтю (*бой, гай, бейбі, мен, піплі, олдї*); за родинними зв'язками (*паренти, френди, бой-френд*); за професією (*ді-джей, пі-джей, сек'юріті, бодігард, адмін*) [1].

Найпопулярнішими елементами англійської підліткової лексики є наступні: *Ama — I'm — я (я є); Cause — because — тому що; Dis — this — це; Dunno — don't know — не знати; Gonna — going to — збиратись (щось зробити); U — you — ти; Wanna — want to — хотіти (щось зробити).*

Значну частину лексики підлітків становлять одиниці, які фактично є дублетами нейтральних або розмовних одиниць. Ці лексичні одиниці не актуальні для офіційного спілкування, а є зниженими дублетами-синонімами. Наприклад: *ace boon coon, boogerhead, roaddog, chap, pal, fellow* – товариш, приятель; *buddy, guy, chum, mate, friend, associate* – друг, компаньон [2, с. 9].

Особливої уваги заслуговує та частина лексики підлітків, яка становить емоційно-забарвлену лексику, найчастіше з глузливою, іронічною або пародійною конотацією: *beef i problem* – проблема; *mule with a broom i a very ugly girl* – мавпа і дуже некрасива дівчина; *fruit i looser, stupid person* – валянок і дурень.

Отже, ми можемо зробити висновки, що лексика школяра-підлітка відображає різні характеристики його мовної особистості, пов'язані з пізнанням і сприйняттям світу, з типовими комунікативними ситуаціями і відносинами з оточуючими. Як уже зазначалося, однією з найголовніших особливостей підліткового віку є прагнення відокремитися від дорослого світу, результатом чого є поява лексики, яку так часто вживають підлітки у спілкуванні один з одним і яку переважно не розуміють люди старшого віку.

Список використаних джерел

1. Лексичні запозичення в сучасній українській мові з англійської мови [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://studcon.org/leksychni-zapozychennya-v-suchasniy-ukrayinskiy-movi-z-angliyskoyi-movy>.
2. Коловская Н. А. Особенности функционирования американского молодёжного сленга / Н. А. Коловская. // Ярославский педагогический вестник. – 2004. – №2. – С. 9-12.

Кокоруз М. Б.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51

SOCIALIZATION PROCESSES OF LEXICAL INNOVATIONS

Fixation and storing of cultural achievements are one of the main tasks of the language. In addition, they serve for the unification of all the forms of the spiritual, material and physical cultures. Integration of the recently created lexemes into the language system depends on the range of factors of the social and pragmatic nature, as there are representatives of various age and socio-professional groups taking part in the integration process of the lexical innovation, which, in its turn, defines its very integration or, on the contrary, may hinder it. The person creating a new word aims at individualization and a possibility to be authentic. This is a main lever, which presupposes a creation of the lexical innovation as it is.

At the next stage, a newly created lexeme undergoes the processes of socialization (as being accepted by the society) and lexicalization (fixation in the system of a language). Here, pragmatics defines the rules for the adequate usage of the recently appeared lexeme: it formulates typical contexts for its realization and the conditions, which may be perceived as contradictory to its usage, i.e. those creating a pragmatic anomaly.

Evolution of the language is generally realized with the help of not only the outer means, but the inner ones. Yet, there is a scientific thought that there are spheres, which are less prone to the linguistic influence from the person's part. Person's will and desires are not fully deprived from the norms, established in the systems of a language and rules, sticking to which is regarded as compulsory. Similarly, there exist different levels of freedom upon using the means of various levels, and the person's influence cannot be regarded as something uniform or conventional.

Комар І. А.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-31

СТРУКТУРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ ГАЗЕТНОГО ТЕКСТУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Загально відомо, що мова виступає унікальним засобом спілкування в усіх галузях людської діяльності. Відбір мовного матеріалу залежить від того, яким способом, де й з якою метою вона застосовується. Таким чином, друковані ЗМІ висвітлюють новини різного рівня значущості. Проте, газетна лексика як і кожна інша має свої певні лексичні особливості.

Останнім часом все помітнішим стає інтерес до газетних статей не лише лінгвістів, а й психологів. Це, в основному спричинене лексичними змінами у структурі тексту та відповідною реакцією на них читачів.

У наш час можна спостерігати актуалізацію одних лексичних ресурсів і деактуалізацію інших. Різноманітні художні засоби. Дуже багатим є використання стилістично-забарвлених лексичних одиниць, що здійснюється з метою забезпечення виразності та експресії. Найчастішими серед таких засобів є: метафора, метонімія, гіпербола, синекдоха, літота. А також набирають чинності й інші лексичні прийоми (неологізми, спеціалізовані політичні та економічні терміни, скорочення).

б) Дуже багатим є використання стилістично-забарвлених лексичних одиниць, що здійснюється з метою забезпечення виразності та експресії. – метафора: *financial meltdown, voter indifference spoke volumes, hockey nation* (The Edmonton Journal. October 25, 2008) – метонімія: *heart of the complex relationship* (Advertiser. October 27, 2008)

– гіпербола: *burst at our seams, day and night risk their lives* (News Advertiser); – епітети: *critical media coverage, intense pressure, global top employees*.

– синекдоха: *Sherritt will buy us out* (Vegreville Observer);

Константинова Анастасія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

РОСЛИННА МЕТАФОРА У ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ СИСТЕМАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Вивченням поняття метафори займалися багато вітчизняних і зарубіжних лінгвістів.

За А.П. Чудіновим визначаємо метафору як своєрідну сітьову модель, вузли якої пов'язані між собою відносинами, які мають різну природу і різні ступені близькості. Метафора може розумітись і як слово, яке має образне значення, і як процес метафоричного розвитку мовленнєвої семантики в мові або в конкретній комунікативній ситуації [2].

За лексичною ознакою, метафора може виконувати дві функції – характеристичної і номінації.

Можливі різні форми граматичного вираження метафори. Найчастіше вона виражається дієсловом та його формами або ж прикметником (метафоричний епітет), внаслідок чого, метафора виражена іменником, сприймається дещо свіжіше.

Флористичні метафори сучасної англійської та української мов володіють такими семантичними ознаками, як багатозначність, образність, універсальність в окремій мові та символічна близькість зі словами інших мов, семантична багатоваріантність за рахунок індивідуальних особливостей носіїв мови та дуалізм символічного значення, завдяки чому вони виступають носіями символічного змісту мови [1].

Як показують дослідження, переважна кількість флористичних метафор (більше 80%), відноситься до антропосфери – когнітивної сфери, що пов'язана з розумінням людської природи. В такій широкій темі можна виділити декілька відносно автономних областей, компоненти яких регулярно осмислюються в термінах рослин [1]:

- 1) осмислення людини як біологічно-фізіологічної істоти, тобто уявлення про її зовнішність, будову, зріст та розвиток, здоров'я, фізичні відчуття, інстинкти (*Peanut – a tiny person*);
- 2) номінація розумової сфери (*potato-head; gooseberry – a fool*);
- 3) метафори, які характеризують людину як суб'єкт емоційних переживань (*The tender leaves of hopes tomorrow blossom*);
- 4) область, яка включає в себе уявлення про людину як особистість, про її характер та моральні якості (*to cultivate conscience*);
- 5) структуровані знання про положення людини у суспільстві, про улаштування соціуму, про природу міжособистісних відносин, соціальні явища та інститути (*their happy relationship flourished for forty years*);
- 6) групу метафор, яка складає уявлення про людину як про суб'єкт різноманітної фізичної або творчої діяльності та про її результати (*to eradicate the lifestyle*);
- 7) флористична метафора також функціонує у сфері найменування професій (*blue bottle – policeman*);
- 8) результат діяльності метафорично осмислюється як плід (*Unfruitful discussion*);
- 9) об'єкти, створені руками людини (*onion – dome*).

Флористична метафора, характеризуючи людину, охоплює всі сторони людської особистості. На базі уподібнення до рослин відбувається зовсім інше усвідомлення людської природи [1].

Список використаних джерел

1. Панкова Т.Н. флористическая метафора как фрагмент национальной картины мира носителей английского языка / Т.Н. Панкова // Весник ВГУ. Серия: Лингвистика и международная коммуникация. – 2009. – №1. – С. 38-40;
2. Чудинов А.П. Очерки по современной политической метафорологии: Монография / Урал. гос. пед. ун-т. – Екатеринбург, 2013 – С. 12-13;

Контірук Оксана

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ВПЛ-31

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ: ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ

Незважаючи на той факт, що художній стиль є найбільш описаним у літературі порівняно з іншими, не можна сказати, що він є найбільш дослідженим. Він потребує подальшого ретельного вивчення та аналізу, враховуючи нові тенденції, які пропонує сьогодення в сфері філологічних теорій.

Аби досягти комунікативної мети художнього тексту, яка полягає у тому, щоб поділити думку та почуття автора, перекладач має намагатися відтворити художній ефект оригінального тексту *засобами сучасної літературної мови*, якою й перекладається першотвір. Для того, щоб виконати це завдання, перекладач має старанно вивчити усі *лінгвістичні характеристики* оригінального тексту (такі як, наприклад, лексичні та граматичні засоби зв'язності тексту, повтори, синтаксичні засоби, мовні способи відображення експресії тощо) та застосувати усі необхідні трансформації у процесі здійснення перекладу аби забезпечити, щоб цей переклад мав такий самий комунікативний ефект, який має оригінальний текст художнього твору на читача, який читає його мовою першоджерела.

Досягнення адекватного перекладу вимагає від перекладача володіння як теоретичними, так і практичними знаннями в сфері перекладу, поєднання яких є базою певних умінь і навичок необхідних для проведення лінгвістичного аналізу художнього твору.

Результати, отримані під час дослідження можуть бути використані при викладанні таких теоретичних дисциплін як теорія перекладу, порівняльна лексикологія англійської та української мов, а також порівняльна стилістика.

Кравчук М.А

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Вивчення словникового складу англійської мови ще довго залишатиметься однією з найважливіших проблем світового мовознавства. Проблема утворення нових іменників є актуальною на сьогоднішній день тому, що приблизно 40% всіх новоутворених слів за останні 25 років є саме іменниками.

Поповнення словникового складу сучасної англійської мови новими іменниками відбувається за певними моделями та словотворчими типами, які вже встановились в мові чи знову виникають у зв'язку з виділенням основ, використанням нових афіксальних елементів, з розвитком та вдосконаленням системи словотворення. Також нові іменники в англійській мові творяться за допомогою продуктивних словотвірних морфем, афіксів, конверсії, за допомогою складання основ, словоскладання, скорочення.

Так, наприклад, у слові *students* маємо три морфеми – корінь *stud* із значення „навчання”, суфікс *-ent* із значенням активної дії та закінчення *-s* з граматичним значенням множини. [1,с.147-149].

В сучасній англійській мові виділяють внутрішні та зовнішні шляхи поповнення словникового складу. До внутрішніх належать афіксація, конверсія, складання основ, словоскладання та скорочення. До зовнішніх відносять запозичення.

Особливо характерним є спосіб словоскладання для таких стилістичних пластів, як сленг та термінологія. Добре відомими є терміни та професійні сленгізми *positron* (*positive* + *electron*), *advertistics* (*advertising* + *statistics*).

Серед скорочень велике місце займають аббревіатури. Вони утворюються від початкових букв слів, що входять у словосполучення, поєднане спільним змістом (*BBC* < *British Broadcasting Corporation*;).

Найпродуктивнішими способами творення нових іменників в англійській мові є афіксальний спосіб, конверсія та запозичення слів з інших мов.

Як приклад, традиційний суфікс *-ism*. У суфікса з'явився новий відтінок значення - «схильність до чого-небудь»: *hippyism* (схильність до культу хіпі), *afroism* (прихильність до культури Африки), *specism* (дискримінація окремих видів; значення походить від слів *racism, fascism*). [2, с. 95].

Дуже часто складання слів виступає як засіб творення твірної основи для подальшого процесу словотворення. Отримана цим способом основа піддається конверсії, реверсії чи афіксації, в результаті чого виникає нове, (*honeymoon - to honeymoon - honeymooner; etc.*). [3, с. 108].

Запозичення поділяють на фонетичні, варваризми, ксенізми та кальки. Фонетичні запозичення представляють собою основну й найбільш численну групу.

Варваризми - неасимільовані в англійській мові одиниці, що відрізняються найбільшим ступенем новизни. Ксенізми володіють більшим ступенем новизни, ніж варваризми. Це неологізми, що відображають реалії, специфіку побуту країни-джерела, що не є властивими мові-реципієнту. Наприклад, *kung-fu* (кунг-фу), *ninja* - ніндзя, *guro* - тип бутерброду. Кальками називають запозичення у вигляді дослівного перекладу іноземного слова чи словосполучення, тобто точного відтворення його засобами мови, що приймає запозичене слово зі збереженням морфологічної структури та мотивування.

Список використаних джерел

1. Арнольд І. В. Стилїстика. Сучасна англійська мова. – Підручник для ВНЗ-4-е изд. 2002.
2. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка : учеб. пособие для филол. фак. ун-тов / В. И. Заботкина. - М. : Высш. шк., 1989
3. Михальчук Н.О. Морфологічні способи словотвору в сучасній англійській мові./ Н.О. Михальчук

Кузнець Анастасія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИКИ ПІДЛІТКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Сленг характеризується деякою соціальною обмеженістю, але не певної групової, а інтегрованої: він не має чіткої соціально-професійних орієнтації, їм можуть користуватися представники різного соціального та освітнього статусу, різних професій і т.д. Тому можна відзначити таку рису сленгу, як загальновідомість і широку вживаність. У системі сучасної української та англійської мов сленг займає дуже важливе місце. Проведене дослідження показало, що жаргон не є літературною мовою, що він виникає і вживається в усному мовленні, що сленг є експресивною та емоційно-забарвленою лексикою, що він характеризується фамільярним забарвленням і ділиться на дві групи: загальновживаний і загальновідомий сленг, а також що жаргон української молоді має велике різноманіття відтінків і що багато слів незрозумілі для основної маси населення: *наїжджати, фанат, тусовка* [1, С.10-22].

Що стосується умов функціонування, то нами було виявлено, що студенти і школярі в нашій країні вживають сленг у повсякденному житті для позначення різних спеціальностей, для назви навчальних предметів та предметів, що відносяться до студентського життя, для позначення різних будівель і аудиторій (*пара, банан (оцінка "2"), фізра (фізкультура), математичка*). Вони використовують жаргон в міжособистісних відносинах, в сфері побуту і дозвілля, в сфері аксесуарів, а також при найменуванні викладачів та вчителів і для позначення частин тіла [2, С.18-26].

Взагалі жаргон, сленг — це не шкідливий паразитичний наріст на тілі мови, який «висушує, забруднює і вульгаризує усне мовлення» того, хто ним користується, а органічна в якійсь мірі, мабуть, необхідна частина цієї системи. Були виявлені основні способи утворення нових одиниць в студентському сленгу: перенесення найменування, афіксація і різні види запозичення: іноземні запозичення, запозичення лексичних одиниць інших навчальних закладів в

межах однієї країни, запозичення з мови інших верств населення: *треш, степуха, флет, шпори* [3, С.178].

Кузнець Анастасія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

МОВЛЕННЄВИЙ ПАСПОРТ ПЕРСОНАЖА (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЕНІЕЛА КІЗА «КВІТИ ДЛЯ ЕЛДЖЕРНОНА»)

Вслухаючись у мовлення людини, можна визначити її стать, вік, звідки вона родом, рівень її емоційності, фізичний стан, сферу її діяльності, що вона робить у даний момент, тощо. Мовленнєвий паспорт індивіда свідчить про рівень його освіти, загальної культури, виховання, формує враження про людину в комунікації [1]. Також варто зазначити, що на сьогоднішній день існує велика кількість праць, присвячених мовленнєвому паспорту людини/персонажа. Це пояснюється широкою функціональністю в різних сферах суспільного життя. Детальним вивченням мовленнєвого портрету займалися такі вчені як Бацевич Ф.С. та інші [2].

Ми визначили роль комунікативної лінгвістики в системі мовознавчих наук та склали мовленнєвий паспорт індивіда — Чарлі (за романом «Квіти для Елджернона»). Ми розглянули особливості вербального портрету головного героя на основі укладеного нами мовленнєвого паспорту, де побачили що портрет мінявся на протязі всього роману: активно прогресував та стрімко регресував.

Розглянемо типи мовленнєвих актів, які найчастіше зустрічаються у тексті. Вердиктиви: призначенням даного комунікативного акту є винесення вердикту, за ознакою оцінювання, поглядом. Екзерситиви: ознака влади, права, впливу. Комесиви: ознака обіцянки, різними зобов'язаннями, включаючи декларації: *«Тож мені довелося пообіцяти, що я не намагатимуся змінити її.* [13, с.126] = *So I've promised I won't try to change her»* [28, p.135]. Бехабітиви: ознака соціальних конвенцій. Експозитиви: уособлюють те, яке місце займає наше

вживання під час дискусії чи бесіди: «Схоже, я справді їх написав, але хараішо їх не помню. [13, с.186] = *I think I wrote them but I dont remember so good*» [28, р.195].

На основі комунікативного паспорту ми мали змогу дослідити динаміку розвитку персонажа і робимо висновки, що індивід не зміг контролювати ані процес прогресу, ані регресу. З-за цього виникають проблеми з вербальним, емоційним та соціальним розвитком (ні яким чином не інтелектуальним), що відображається автором твору на різних мовних рівнях – лексичному, граматичному, синтаксичному та стильовому.

Отже, мовленнєвий паспорт персонажа (Чарлі Гордона) роману Д. Кіза показує, що спочатку та в кінці роману було допущена колосальна кількість помилок, як орфографічних, так і пунктуаційних, які відображали розвиток як розумових, так і емоційних здібностей персонажа. Результати роботи можуть бути використані у практиці фаховими спеціалістами з теорії літератури, комунікативної лінгвістики, а також фахівцями з перекладознавства.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. С. «Нариси з комунікативної лінгвістики» — Львів, 2003 — 206 с.
2. Бацевич Ф.С. «Основи комунікативної лінгвістики: Підручник» — К.: Видавничий центр «Академія», 2004. — 344 с.

Кузьменко Юлія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ПОНЯТТЯ НЕОЛОГІЗМУ В ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

Публіцистика є ніби проміжною сферою художнього, ділового і наукового спілкування, вона синтезує в собі частину функцій, мовних ознак та засобів художнього, ділового, наукового стилів. Публіцистичний стиль використовується найчастіше в політичній, суспільній, освітній масовій агітації. Він характеризується: точністю, послідовністю, логічністю викладення провідних тез разом з їхнім емоційним забарвленням.

Для публіцистики характерним є використання великої кількості лексичних одиниць. В нашому дослідженні с предмету «Стилістика» ми розглянули велику кількість лексичних засобів, що були використані для підсилення контексту. Найбільш цікавим є вживання неологізмів, що надають тексту експресивність та оригінальність. Велика кількість неологізмів використовується в сучасних політичних текстах. Наприклад: *Майдан, опозиція, Правий сектор, олігарх, вотум, сепаратисти, днровці, Небесна Сотня*. Неологізми служать, з одного боку, для номінації нових чи, ще не названих понять, реалій, а з іншого – для заміни попередніх найменувань новими. Кількість неологізмів тільки в періодиці (вона переважно і є матеріалом для їх фіксації) у розвинених мовах досягає протягом року десятків тисяч (не всі, звичайно, лишаються в мові).

Отже, публіцистика є основною сферою виникнення та розповсюдження мовних неологізмів. Новоутворені слова мають сприйматися, як звичайне мовне явище, вони є невід'ємною об'єктивною частиною мовної культури, а їх правильний переклад на інші мови є важливою задачею.

Кузьменко Юлія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ВУЗЬКОГАЛУЗЕВІ ТЕРМІНИ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

На сучасному етапі бурхливого розвитку науки та техніки за останні десятиліття, відбувається розширення меж галузевих терміносистем та збільшення кількості нових компонентів, що входять до них. У зв'язку з цим, виникає потреба їхньої номінації.

Термін – слово чи словосполучення, що точно позначає певне поняття, застосовуване в науці, техніці, мистецтві. До основних ознак терміна можна віднести: системність, наявність дефініції, точність, стислість, однозначність, незалежність від контексту, відсутність синонімів, відповідність правилам і нормам певної мови, експресивна нейтральність, милозвучність.

Існує багато способів групування термінів: за сферою вживання (загальнонаукові, міжгалузеві та вузьковживані), за структурними моделями (однокомпонентні терміни, двокомпонентні терміни, трикомпонентні конструкції, багатоконпонентні аналітичні терміни), за способами творення (морфологічний спосіб, словоскладання, синтаксичний спосіб, конверсія, скорочення, запозичення) та інші.

Вузькогалузеві терміни репрезентують поняття певної галузі науки та техніки. Перекладач науково-технічної вузькогалузевої термінології має не лише володіти знанням термінології з певної галузі, але й практичними вміннями швидко розпізнавати та перекладати лексичні одиниці. Потрібно вміти аналізувати терміни, відсутні у словниках, вибирати одне слово з кількох значень іноземного слова, а також підібрати український термін, еквівалентний іноземному. Необхідно добре знати словотвірну і морфологічну структуру вузькогалузевого терміну, а також його семантичні відмінності від загальнонавживаної лексики.

Лазарьонук А.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

СТРУКТУРНІ І СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Однією з груп лексики, яка є своєрідним і яскравим стилістичним засобом, безсумнівно, звуконаслідування.

У науковій літературі існують різноманітні визначення звуконаслідувальної лексики. Найчастіше звуконаслідування (ономатопію) називають наслідування різноманітним звукам, що видаються живими і неживими предметами.

Питання статусу звуконаслідувальних слів стало в мовознавстві, мабуть, традиційним. Єдиного підходу до витлумачення цієї категорії слів не знайдено й досі. У лінгвістичній традиції звуконаслідувальні слова мають здебільшого

статус слова. Їх розглядають або як окрему групу вигуків, або як слова, що стояти поряд з ними чи після них [2].

Сучасні мовознавці вважають, що необхідність відображення звуків і відповідно фонетична вмотивованість стали основою для виникнення мови. Ономатопоетичні слова у народному побуті є сильним джерелом для передачі дзвонів, ударів, шелестів, плескоту, дзенькоту, криків, гуків, капання, свисту, тупоту, тріску, щебету тощо – саме тому звуконаслідувальну лексику по праву можна назвати скарбницею людського досвіду, спостережень, відчуттів і поглядів. Тому детальне вивчення звуконаслідувальної лексики – актуальна проблема в сучасному мовознавстві [2].

І.В. Арнольд наголошує, що семантично звуконаслідувальні слова розподіляються на кілька конкретних груп за джерелом звуку [1, с.36]:

а) звуки, створені живими істотами в процесі спілкування чи у вираженні своїх почуттів : *babble* – *ленетати*, *giggle* – *хихикати*;

б) звуки, створені тваринами, птахами, комахами: *buzz* – *дзижчання*, *croak* – *каркання*;

в) звуки води: *bubble* – *булькотіння*, *splash* – *сплеск*;

г) шум металевих речей: *clink* – *дзвін*, *tinkle* – *дзвякання*;

д) гучний рух: *crash* – *гуркіт*, *trip* – *тріск*.

Звуконаслідувальні слова імітують велику кількість звуків, передають відтінки їх значень, роблять мову вираженою та яскравою. У зв'язку з тим, що думки вчених щодо статусу звуконаслідувальної лексики розходяться, необхідним є продовження вивчення та дослідження цього лінгвістичного явища.

Список використаних джерел

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2012. – 376 с.
2. Гаценко І.О. Типологічні особливості звуконаслідувальних слів (на матеріалі української, російської, англійської мов): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

канд. філол. наук: спец. 10.02.15 “Загальне мовознавство” / І.О. Гаценко. – К., 2003. – 20 с.

Лаишта В.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЗООНІМІЧНІ ПОРІВНЯННЯ В СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Фразеологія – наука, що займає важливе місце у вивченні будь-якої мови. Фразеологічні одиниці дають можливість наочно висловити думки, дати яскраву, наповнену образами, характеристику процесам і явищам.

Досі не існує однієї стандартизованої класифікації фразеологізмів, тому фразеологію як науку необхідно й далі розвивати.

Тваринний світ здавна посідав значне місце в житті людини. Разом з людською працею пов’язаною з тваринами, в повсякденне життя ввійшли і фразеологізми із їх назвами.

Фразеологізми – стійкі та неподільні словосполучення, тому дуже часто в таких сполученнях зоосемізми набувають найрізноманітніших значень. Зоосемізмам властива полісемантизація, часткова десемантизація та повна десемантизація.

Використання зоонімів у фразеологічному складі мови пов’язане насамперед з виникненням різноманітних асоціацій. Довгий час люди сліdkували за тваринами, їх поведінкою, особливостями життя. Згодом на основі таких спостережень вибудовувались певні образи та асоціації, які ввійшли до складу фразеологічних одиниць. Такі образи є різними для різних націй. Наприклад, одна й та сама тварина може символізувати різні поняття для двох народів.

Крім того такі фразеологічні одиниці мають численні функції. Наприклад, створення гумористичного, іронічного або саркастичного образу, евфемістична функція, вираження почуттів, оцінка та багато інших.

Отже, фразеологія є невід'ємною частиною вивчення англійської мови. Знання тонкощів цієї науки необхідне не тільки для перекладача, але й для пересічної людини, яка вивчає іноземну мову.

Список використаних джерел

1. Шевчик А. В. Образные зоонимы русского и английского языков / А. В. Шевчик. // Филология. – 2010. – С. 30–33.
2. Зализняк А. А. Особенности семантики фразеологизмов и их когнитивное моделирование [Електронний ресурс] / А. А. Зализняк – Режим доступу до ресурсу: http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/FRAZEOLOGIYA.html?page=0,4.
3. Лингвистический энциклопедический словарь [Електронний ресурс] <http://dic.academic.ru>

Лесик Л.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51м

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ПОРІВНЯЛЬНИХ ВЕРБАЛІЗАЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Вивчення концептів останніх десятиліть показало, що будь-яке концептуальне утворення культурно детерміноване, адже концепт виникає, існує, функціонує завдяки колективній та індивідуальній свідомості представників певної культури. Основна ознака культурних концептів – їх об'єктивація різного виду невербальними знаками та можливість вторинної об'єктивації через вербальні знаки.

Оскільки кожна нація має своє уявлення про дійсність та навколишній світ, сприймаючи оточуюче середовище відмінно від інших націй, порівняння віддзеркалюють світ кожного етносу по-різному, відображаючи культурний компонент, притаманний певному народу.

Спираючись на проведені дослідження, можна виділити такі ознаки для групування порівнянь в структурі художнього тексту: 1) за структурними якостями: короткі (складаються з одного словосполучення), поширені

(охоплюють ціле речення чи цілий ряд речень) та розбудовані (зустрічаються в Біблійних текстах);

2) за раціональним та метафоричним змістом: предметні та образні; 3) за частотою вживання та поширенням: узуальні (традиційні, стійкі, загальноновживані), індивідуальні (оказіональні, авторські) та латентні (приховані).

Як свідчать дослідження серед об'єктів порівнянь, які наділені національно-культурною специфікою порівняльних вербалізацій, широко вживані такі групи лексики: 1) тварини; 2) реалії побуту і звичаєвої культури; 3) явища природи; 4) рослини; 5) люди; 6) абстрактні поняття; 7) птахи; 8) військові реалії; 9) назви, пов'язані з релігійним і міфологічним світосприйманням.

Ми порівнюємо незнайоме зі знайомим і, таким чином, виявляємо своє ставлення до реальної дійсності.

Отже, можна стверджувати, що культура визначає план змісту знакової системи мови. У семантиці мови відображаються загальні, універсальні компоненти загальнолюдської культури і своєрідність культури даного конкретного народу.

Линник Юлія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

СЛЕНГ В АНГЛІЙСЬКІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Мова – це специфічна форма відображення дійсності. Вона слід за змінами, що відбуваються в нашому житті, пов'язаними зі зміною культурних орієнтирів, цінностей та установок [1; с. 15]. Сленг, будучи невід'ємною частиною мови і, відповідно, мови є однією з основних і найбільш проблематичних аспектів лексикології.

Сленг— це слова, які найчастіше розглядаються як порушення норм стандартної мови. Це дуже виразна, іронічна лексика, яка слугує для позначення предметів, про які говорять в повсякденному житті [5].

Теоретичні дослідження таких учених, як Е. Партрідж, І. Гальперін, Г. Менкен, В. Вілюман, М. Маковський, В. Балабін, О. Клименко, У. Потятиник, Г. Іванова, присвячені різним аспектам сленгу. Питання сленгізмів досліджували для укладання різноманітних підручників з лексикології та стилістики англійської мови й англомовних словників. У сучасному суспільстві відбуваються безперервні зміни, з'являються нові сленгові одиниці, широко використовувані у мовленні молодих людей, що потребують постійного вивчення та детального аналізу [4; с. 5].

В англійській мові ми зачисляємо сленгові конструкції до таких сфер спілкування: соціально-побутової: *try to dialog him* – постарайся його вговорити; сімейної: *here comes my better half* – Ось і моя найкраща половина; професійно-трудова: *I'm afraid to get the ax* – Я боюся вилетіти з роботи; соціально-культурної: *This hotel is too rich for my blood* – Цей готель мені не по кишені; шоу-бізнесової: *he's a big noise* – Він дуже важлива персона; ігор та захоплень: *You'll be a bench jockey* – Ти будеш запасним; військової: *crunchie* – рядовий; *flyboy* – пілот, тощо [3].

В українській мові чільне місце в молодіжному мовленні посідають метафоричні номінації, що виявляють образні можливості внутрішньої форми вихідного уявлення: *кайф* (задоволення) – *кайфовий*, *кайфоломищик*, *кайфолом*. Ще один із прийомів, що застосовуються у молодіжному мовленні – це заміна слів їх семантичними синонімами. Наприклад, замість словосполучення: «іди сюди» вживається: «*мандруй сюди*», «*мігруй сюди*», «*крокуй сюди*» тощо [3].

Так як сленг є переважно мовою молодого покоління, його називають молодіжним. То ж іноземні мови також мають вплив на молодіжний сленг. Лексеми, що утворились від англійських слів, є результатом їх невдалої інтерпретації. Наприклад, *гурла* (дівчина), що пішло від перекрученого англійського *girl* (дівчина, дівчинка). Слово *крейзі* (божевільний), яке досить часто трапляється у мовленні сучасної молоді, є прямим запозиченням із англійської *crazy* (божевільний) зі збереженням значення. Постійним джерелом

нової лексики є англійська мова. Загальноновживаними стали англіцизми *OK!*, *со-рі*, *хай!*, *бай!*, *френд*, *бой*, *гел*, *бестовий* тощо [3].

Отже, сленг – це розмовний варіант професійного мовлення, жаргон; жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітного емоційно-експресивного забарвлення [2; с. 1147].

Список використаних джерел

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова М.М. Лексикологія англійської мови. - М.: Дрофа, 2000. - 208с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол.ред. В. Т. Бусел. – Київ = Ірпінь : Перун, 2007. – 1736 с.
3. Кондратюк Олена. «Молодіжний сленг як мовне явище».
4. Наталія Глушук «Лінгвопрагматика сучасного англомовного сленгу: витоки, класифікаційні та семантичні ознаки».
5. Електронний ресурс. Режим доступу: http://allref.com.ua/uk/skachaty/sleng_v_angliyskiy_movi?page=6

Лисенко Тетяна

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, ЛА-33

ЧИСЛІВНИКОВИЙ КОМПОНЕНТ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Фразеологізми мають здатність накопичувати та передавати соціально-історичну, інтелектуальну та емоційну інформацію національного характеру та відображають народний досвід, оснований на засадах багатовікових спостережень. Досить розповсюдженим явищем є те, що до складу деяких фразеологічних одиниць входять числівники, а також інші лексичні засоби вираження кількості.

Якщо дивитися ширше, числівниковий компонент перестає сприйматися як суто цифрове позначення та набуває естетичного змісту, передає художнє

світосприйняття, слугує одним із інструментів символізації та систематизації світу. У контексті певних фразеологізмів він втрачає своє основне значення і слугує для підсилення експресивності частіше, чим для передачі точної інформації.

До основних сфер життя, які впливають на утворення ФО із числівниковим компонентом можна віднести літературу, у якій перш за все треба виділити Біблію (*thirty pieces of silver* – ціна зради), міфологічне уявлення про світ (*four corners of the earth* – чотири сторони світу), професійні сфери (*whole nine yards* – все що треба). В українській мові особливо просліджується вплив фольклору (за тридев'ять, за тридесять земель).

Числівниковий компонент є поширеним явищем як в українських, так і англійських ФО, але різне історичне та культурне підґрунтя, яке впливало на фразеологізацію виразів, зумовило появу відмінностей у їх значенні. Саме ці відмінності і повинен враховувати перекладач під час роботи над перекладом текстів з ФО, для того щоб якомога точніше та доступніше передати зміст та емоційну забарвленість тексту оригіналу.

Луценко Н.Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПОЛІТИЧНА КОРЕКТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОЇ ДУМКИ

Всім відомо, що політична коректність – це норма, метою якої є нівелювання відмінностей між соціальними групами та встановлення дружніх стосунків і взаємоповаги між ними. Для втілення цієї мети було вирішено обрати такий напрям поведінки, який звів би нанівець усе, що могло б обмежувати в правах представників інших рас, релігій, сексуальних меншин, жіноцтва, представників непрестижних професій, людей з обмеженими можливостями та літніх людей, а також ображати їх почуття гідності. Однак політична коректність використовується й як інструмент нейтралізації негативних явищ дійсності.

Такий прийом використовується ЗМІ (медійний порядок денний яких формує держава) з метою уникнути психологічного тиску на аудиторію та подати факти у більш вигідній формі. Тому існують евфемізми по відношенню до війни та бойових дій: *aggression* («агресія») – *involvement* («залученість»), *war* («війна») – *conflict* («конфлікт»), *kill the enemy* («вбити ворога») – *service the target* («попасти в ціль/знешкодити ворога»); так звані економічні евфемізми: *economic crisis* («економічна криза») – *period of economic adjustment/period of negative economic growth* («період економічної стабілізації/період негативного економічного росту»), *depression* («депресія») – *recession/ meaningful downturn* («спад/значний спад»), *fire/lay off* («звільняти працівників») – *downsize/rightsize* («скоротити персонал»), евфемізми, пов'язані зі злочинністю: *prison* («в'язниця») – *correctional facilities* («виправний заклад»), *prison guard* («тюремний наглядач») – *correctional officer/custodial officer* («офіцер виправного закладу»), *crook* («шахрай») – *morally/ethically challenged* («людина, яка має моральні/етичні труднощі») та евфемізми, пов'язані зі смертю: *dead* («мертвий») – *living impaired/metabolically different* («позбавлений життя/наділений іншим метаболізмом»), *die* («вмерти») – *decease/pass away* («піти з життя/упокоїтися»). Ці приклади ілюструють нам наскільки термінологія, яка позбавлена негативної конотації, може змінювати сприйняття реальності.

З вищезазначеного можна зробити висновок, що ЗМІ, прагнучи відображати думку суспільства, одночасно й створюють її, тобто, вони нав'язують суспільству певні схеми сприйняття явищ та процесів, які згодом і формують суспільну думку, шляхом використання відповідної політично коректної лексики та метафор. У зв'язку з цим навіть словесна невідповідність цій думці може викликати суспільне обурення та осудження.

Луценко Н.Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІБЛЕЇЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Біблія століттями впливала на формування світогляду різних народів, оскільки вона є носієм ідеології християнства. Мова, будучи віддзеркаленням світогляду народу, який нею розмовляє, також зазнала впливу Біблії. Це виражено використанням в повсякденній мові виразів або слів зі Слова Божого, також відомими під назвою біблеїзмів. Ці лексичні та фразеологічні одиниці є настільки часто вживаними, що більшість людей навіть не здогадуються про їх біблійне походження. Проте варто зазначити, що не всі біблеїзми використовуються з однаковим значенням і в однаковому контексті в різних мовах. Також існують вирази, які втратили своє початкове значення (наприклад, ми використовуємо вираз «вавилонське стовпотворіння», коли кажемо про велике нагромадження людей), або які не взяті безпосередньо з Біблії, але створені на основі біблійних сюжетів, так звані «близькобіблійні» вирази (наприклад «голуб миру», «допотопний»). Такі вирази у кожній мові різні, тому не завжди можна знайти еквівалент при їх перекладі.

Наприклад, вирази *daily bread* – «хліб насущний», *the prodigal son* – «блудний син» є характерними як для англійської, так і для української мов і мають однакове значення. Проте є вирази, які в обох мовах відрізняються за граматичними (наприклад, *to wash one's hands of smb./smth.* (Матвія 27:24) – «вмивати руки» (без доповнення)), стилістичними ознаками (*the slaughter/massacre of the innocents* (використовується в контексті вбивства невинних людей) – «побиття немовлят» (жартівливий, іронічний вираз для позначення суворого відношення до молодих та недосвідчених людей)). Як вже було зазначено, існують також близько біблійні вирази, які можуть бути характерними лише для однієї мови й не мати еквівалентів при перекладі (наприклад, в англійській мові це *Job's news* – «сумні новини» та ін.).

Українські та англійські біблеїзми можуть вживатися з однаковими

значеннями в конкретних контекстах. Проте можливі випадки, коли один й той самий біблеїзм може в одній мові використовуватися в різних значеннях й контекстах, наприклад в англійській мові в контексті зі серйозним наповненням, в українській – в жартівливому й іронічному контексті.

Деякі крилаті біблійні вирази не мають еквівалентів як в англійській, так і в українській мовах.

Англійські й українські біблеїзми можуть відрізнятися між собою за семантичними, граматичними, стилістичними, контекстуальними ознаками, що пов'язано із особливостями перекладів давніх текстів на кожную з цих мов.

Махно С. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПАРОНІМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Питання паронімії є актуальним для обох порівнюваних мов, оскільки як в українській, так і в англійській мовах пароніми становлять лексичний шар, до якого мовці вдаються надзвичайно активно. З одного боку, це явище може призвести до досить незручних комунікативних ситуацій, а тому користуватися ним потрібно дуже обережно; а з іншого боку, відомі поети, прозаїки, драматурги, коміки та маркетингологи не нехтували цим прийомом, щоб вразити читача та завоювати його інтерес.

Під час проведення даного дослідження ми простежили, що єдиного підходу до визначення терміна “паронім” поки що не обрано. За основу цієї роботи ми взяли визначення Л. Г. Верби: пароніми – це слова, що схожі, але не однакові за формою, переважно утворені від одного і того ж кореня з допомогою різних афіксів (а також слова, що випадково зблизилися звучанням чи написанням). Вони належать до одного і того ж лексико-граматичного класу слів і можуть ускладнювати спілкування при неправильному їх тлумаченні.

Класифікацію паронімів сформульована відповідно до морфологічних та лексико-семантичних ознак. На цьому етапі було простежується і те, що лексичне значення окремого пароніма може варіюватися завдяки префіксу, афіксу або зміні у корені слова. Іноді навіть одна графема або фонема є визначником лексичної відмінності у групі паронімів:

Бразилія — Бразиліа; Iran — Iraq

Розглядаючи вживання паронімів у мовленні, можна дійти до висновку, що ця частина ще потребує подальшого аналізу, оскільки неможливо навіть уявити, скільки мова налічує прикладів уживання паронімів задля досягнення мети висловлювання. На цьому етапі лінгвістичне явище паронімії переростає у стильову фігуру – парономазію, яка власне і є засобом творення комічного ефекту та підсилення експресії висловлювання:

Not I, believe me. You have dancing shoes with nimble *soles*; I have a *soul* of lead.... So stakes me to the ground I cannot move...” (W. Shakespeare);

Лечу над *білим болем* бездоріжж... (Л. Костенко);

Не менш складним питанням для лінгвістики є існування міжмовної паронімії або ж фальшивих друзів перекладача. Цих “недругів” дуже важливо вчасно виявляти, розпізнавати та перетворювати на “справжніх друзів” з допомогою власної ерудиції та, звичайно ж, словника. В іншому разі є ризик потрапити у дуже невігідне становище та зарекомендувати себе як недостатньо підкований співрозмовник.

Таким чином, залишається підсумувати, що вивчення та аналіз паронімів не втратить актуальності, аж поки це явище перебуває у стані активного вжитку. Утворене як “побічний ефект” звичайної подібності фонем або графем, сьогодні воно є незамінною стилістичною та лексичною категорією, а розум та креатив мовців ХХІ ст. тільки додає уваги використанню паронімії у різних функціональних стилях.

Мазур А.І.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-34

ВЛАСНІ ІМЕНА У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ В АНГЛІЙСЬКІВ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Фразеологія відносно молода наука, тому актуальність її вивчення надзвичайно велика. Це зумовлено тим, що тенденція до вживання фразеологізмів є надзвичайно поширеною. Пов'язано це з тим, що фразеологічні одиниці використовуються у літературі та у мовленні людей по всьому світі. Адже фразеологізм може з точністю передати смисловий підтекст. До того ж, дуже часто фразеологізми наповнені калоритом певної культури.

Т.Н. Федуленкова розглядає фразеологізм як мовну одиницю, яка зафіксована в словнику знаками вторинної номінації і для якої характерна подвійна дихотомія змісту і сенсу: а) зміст фразеологічної одиниці – сенс фразеологічної одиниці, б) зміст генетичного прототипу фразеологічної одиниці – сенс генетичного прототипу фразеологічної одиниці. Зміст генетичного прототипу фразеологічної одиниці становить матеріальна – звукова або графічна субстанція слів – компонентів, сенс його складається з значень слів – компонентів [3, с. 76].

Автори книги «Життя слова» В.М. Русанівський та С.Я. Єрмоленко вважають, що появу власного імені зумовлювала необхідність виокремити когось чи щось із ряду подібних осіб чи предметів. З часом індивідуалізовані власні імена перетворювалися на називні, тобто на узагальнені назви, і, позначаючи певне явище, певну рису вдачі людини, ставали засобом типізації. Таким чином, багато власних імен з повсякденного вжитку переходили, органічно укріплювалися в живу фольклорну стихію, стаючи лексичною окрасою народних афоризмів [2, с. 87]. Не рідко у фразеологічних одиницях можна зустріти власні імена (оніми).

Розглянемо деякі оніми у зв'язку з іменованими об'єктами:

Антропоніми – це власні назви людей. Серед них виділяються особові імена людей, імена по батькові, прізвища, прізвиська, псевдоніми.

Зооніми – імена різних тварин, птахів і т. п.

Міфоніми – це своєрідний сектор ономастичного простору, створений на зразок реальної його частини. У нього входять імена людей, тварин, рослин, народів, географічних і космографічних об'єктів, різних предметів і т. д.

Топоніми як власні імена обслуговують категорію географічних об'єктів. У значенні топонімів, як і у інших власних назв, можна виділити не менше трьох компонентів: буттєвий, класифікуючий, індивідуальний. Топонімічні денотати численні; це можуть бути континенти, океани, моря, країни і т. д.

Етніони складають особливий розряд історичної лексики; це назви різних видів етнічних спільнот: націй, народів, племен і т. д. [1, с. 371].

Отже, сучасні мови, як англійська, так і українська подають масу прикладів постійно оновлених фразеологізмів в яких присутні власні імена. Шляхи і способи творення фразеологічних одиниць досить різноманітні, але всі вони досить вдало поєднують колорит культури до якої належать, яскраво передають автовські почуття та створюють потрібну стилістичну тональність.

Список використаної літератури:

1. Доброльожа Г.М. Фразеологічний словник говірок Житомирщини / Г.М. Доброльожа – Житомир: Волинь, 2010. – 401 с.
2. Русанівський В.М., Єрмоленко С.Я. Наші імена та прізвища. Власні назви / В.М. Русанівський, С.Я. Єрмоленко // Життя слова. – К., 1978. – 191 с.
3. Федуленкова Т.Н. Английская фразеология/ Т.Н. Федуленкова // Курс

Мазур А.І.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-34

СПОРТИВНИЙ СЛЕНГ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

В сучасній англійській мові тенденція до вживання сленгу є надзвичайно поширеною. Це пов'язано з тим, що сленг використовують у всіх сферах людської діяльності. Адже певне угруповання людей з спільними інтересами, видом зайнятості та уподобаннями формують свою ненормативну лексику,

зрозумілу лише їм. Це спрощує спілкування та дає змогу зашифрувати певне посилання від небажаних слухачів. Тому необхідно знати і розуміти закономірності їх вживання та перекладу.

Спортивний сленг – це розмовний варіант спортивно-професійного мовлення (О.С. Ахманова) [1, с.420].

Сучасний спортивний сленг почав бурхливо розвиватися в період активного формування спорту як соціального явища, тобто з кінця XIX століття. Саме тоді в Європі відбувалося організаційне оформлення окремих видів спорту: засновувалися спортивні федерації, формували єдині правила змагань, зароджувалася теорія спортивного тренування, як наука. Для зручності міжнародної комунікації застосовували англійську мову.

Англійський спортивний сленг був об'єктом досліджень М.Н. Паночка, І.Т. Янкова та О.Р. Боровської, які вивчали та аналізували окремі аспекти спортивних сленгізмів та роль, яку вони відігравали у фізичній культурі. Незважаючи на наявні досягнення у вирішенні даної проблеми, питання її ефективного вивчення залишається все ще не до кінця дослідженим. Поряд з цим спорт, який динамічно розвивається, створює все нові сленгові проблеми. Зароджуються і здобувають широке визнання чимало нових видів спорту назви, яких походять з англійської мови: армрестлінг, снобордінг, сьорфінг, кьорлінг, віндсерфінг, фрістайл, боулінг, картінг, стретчінг, бодібілдінг тощо. Знаходження їх відповідників в українській мові, або хоча б відповідна їх «натуралізація» згідно правил українського словотворення і правопису, є нагальною необхідністю [2, с.78-85].

Отже, оскільки англійська мова – мова міжнародної комунікації, спортивний сленг набув широко вжитку по всьому світі. Проте така актуальність та масштабність англійського спортивного сленгу, призвела до його неконтрольного калькування та втрати суті при перекладі низькокваліфікованими фахівцями.

Список використаної літератури:

1. Ахманова О.С. [Словник](#) лінгвістичних [термінів](#) / О.С. Ахманова – М.: Радянська енциклопедія, 2004. – 571 с.
2. Федорець С.А. . Англійські запозичення у термінологічній системі «спорт» / С.А. Федорець // Лінгвістичні дослідження : Зб . наук . праць. – Х., 1998. – Вип .1. – С. 78–85.

Мазур Мар'яна

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИКИ НАКОВОГО СТИЛЮ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Впродовж останніх десятиліть зростає увага до досліджень наукового стилю.

Науковий стиль – це функціональний стиль літературної мови, який є засобом спілкування в галузі науки і навчально-наукової діяльності. Це стиль наукових праць з різних галузей, який виявляє цілий ряд лексичних та граматичних особливостей. Для нього характерне використання наукової термінології. Основне завдання наукової літератури – максимально ясно і точно донести певну інформацію до читачів. Наукова мова повинна бути суворо доказаною, аргументованою, саме тому основною формою існування наукової мови є письмова, що пояснюється характерними її рисами [1, с. 12].

Граматичні конструкції науково стилю проявляються у виборі форм слова і в побудові словосполучень і речень.

Порівнюючи дві мови, було виявлено, що найбільш типовою лексичною ознакою науково-технічного стилю є насиченість його термінами, термінологічними словосполученнями, професіоналізмами, а також наявність лексичних конструкцій, (*at the heart of the discussion is; у центрі обговорювання знаходиться*), уставними пояснювальними або підсумовуючими словами (*as a consequence, as consistent with; в українській мові отже; таким чином; у*

результаті того)[2] скорочень, аббревіатур (*PC* - *personal computer*). Ціла серія виразів пов'язана зі ствердженням певної позиції, пропонуванням призми бачення того чи іншого явища. Наприклад: *from this point of view, in the terms of; з точки зору, з метою, судячі з, з погляду* [2].

Розмовність інтонації англomовного наукового дискурсу часто створюється завдяки використанню фразових дієслів, а також запитань, які спрямовують думку в певному руслі: *How do we explain this phenomenon?* В українських наукових публікаціях функцію таких запитальних речень нерідко беруть на себе речення спонукальні [3]. Прикладом може слугувати: *Розгляньмо .../ Проаналізуймо .../* [2].

Позамовна риса українського та англійського наукового стилю — логічність, за допомогою мовних засобів яких можна точно передати предмет міркування. Складні речення є зручною формою вираження складної системи наукових понять, установлення певних відношень між ними: причина і наслідок, доведення і висновки тощо. Тому в текстах наукового стилю здебільшого використовуються складнопідрядні речення, ускладненості дієприкметниковими зворотами (в англomовному науковому дискурсі — герундіальними зворотами) [3].

Через розбіжності в будові англійської та української мов у наборі їхніх граматичних категорій, форм та конструкцій зумовлені деякі граматичні особливості перекладу українською мовою англomовних наукових текстів. Однією з найбільш помітних відмінностей українського наукового мовлення порівняно з англійським є його підкреслена безсуб'єктність. Існують розбіжності в будові англійської та української мов. В українській мові відсутні неозначений та означений артиклі, що вживаються в англійській мові, які сигналізують про особливості розподілу інформації в англійському реченні [3].

Отже, науковий стиль обов'язково відображає ту чи іншу проблему, орієнтує на нове знання та орієнтується на досягнення дослідницької мети та завдань. Було визначено, що лексичний склад наукового стилю української та англійської мов є по своєму особливим та має свої унікальні відмінності.

Список використаних джерел:

1. Семеног О. М. Культура наукової української мови: [навч. посіб.] – К.: ВЦ „Академія”, 2010. – С. 12.
2. Семенова Н. А. Англо-український довідник зворотів наукового дискурсу. — Острог, 2008. – 124 с.
3. Іщенко Н. Г., Ліпінська В.В. Лексико-граматичні домінанти наукового тексту, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» — 2013. [Електроний ресурс]:
<http://ela.kpi.ua/handle/123456789/5071>

Мазур Мар'яна

НТУУ «КПІ» факультет лінгвістики, група ЛА-34

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ НЕЗГОДИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Впродовж останніх десятиліть зростає зацікавлення теорією мовленнєвого впливу. Порівняно новою проблемою для мовознавства є вивчення мовної діяльності в аспекті лінгвістичної прагматики. Останнім часом проблематика мовленнєвого спілкування є однією з найбільш привабливих галузей дослідження.

Мовленнєві акти згоди/незгоди є одними з найдавніших та найпоширеніших мовленнєвих актів, які виникли в діалогічному мовленні як одні з двох основних можливих реакцій на слова співрозмовника. Та також одними з основних комунікативних механізмів врегулювання взаємин у суспільстві. Висловлювання зі значенням незгоди - це висловлювання, які є негативною реакцією на думку співрозмовника. Категорія незгоди відноситься до числа фундаментальних комунікативних категорій, які відіграють значну роль в організації мовленнєвої взаємодії.

Причинами виникнення висловлювання незгоди може бути сам характер мовця чи його негативне ставлення до адресата. Мовець може спростувати висловлювання співрозмовника, як таке, що не відповідає дійсності. Мовець

може не погодитися з докором чи звинуваченням на свою адресу, або відповісти відмовою на прохання співрозмовника надати йому певну інформацію.

Використання засобів вираження незгоди залежить від ряду факторів: ситуації, намірів мовця, від характеру стимульованої репліки. Реалізація мовленнєвого акту незгоди виражається за допомогою прямих і непрямих висловлювань. Пряма незгода виходить з буквального змісту речення. Прикладом вираження прямої незгоди у комунікативному акті є: *No, I disagree. I don't think it would be the right thing to do.*

А непрямі мовленнєві акти незгоди несуть в собі додаткову інформацію. Непрямий мовленнєвий акт незгоди проявляється як роздвоєння між значенням і змістом висловлення, між тим, що виражається, і тим, що мається на увазі. Мовець здійснює одну мовну дію, але при цьому він використовує іншу. Наприклад: *She really is a remarkable girl. Remarkable? Janny said. I'd hardly call her that.*

Виявлено, що незгода може бути представлена різними лексико-граматичними розрядами слів, прагматичними ідіомами (*not for a pension!*, *not for all the tea in China!*) та синтаксичними конструкціями таких як модальні конструкції, конструкції повтору. Часто використовуються усталені вирази, дієслова, які є одним з основних засобів реалізації незгоди. Наприклад: *to disagree, to differ (in opinion); to contest; to object; та іменники disagreement, misunderstanding, conflict, difference, discordance*) для позначення незгоди.

Варто підкреслити той факт, що вираження негативної реакції передбачає вживання мовних формул етикету, що обумовлює культурологічний аспект. Треба володіти особливостями мовленнєвої поведінки й етикету будь-якого народу. Можна навести в приклад англійців, внаслідок того, що вони дуже тактовний і толерантний народ, вони виражають незгоду завуальованими засобами, вони значно рідше вживають прямі мовленнєві акти, ніж непрямі. Для вираження незгоди англійці використовують граматичне заперечення: *no, not*; і лексичне заперечення: *rubbish; rotten; sorry but; hardly; impossible*.

Отже, мовленнєвий акт незгоди є складним явищем, що виражає негативне

ставлення до дії або висловлювання співрозмовника і має певний набір засобів вираження, використання яких у конкретній ситуації залежить від особливостей мовленнєвої ситуації. Значення заперечення у формальній логіці виникає при протиставленні суджень.

Малікова Д.Є.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

СТРУКТУРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ ГАЗЕТНОГО ТЕКСТУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Майже кожна людина цікавиться тим, що трапляється в її місті, країні та світі. В наш час просто неможливо уявити повсякденне життя без ЗМІ – засобів масової інформації. Це може бути телебачення, радіо, журнали, газети тощо. Незважаючи на те, що останнім часом технічний прогрес сягнув неймовірних висот й Інтернет дає нам можливість прочитати ту чи іншу статтю набагато раніше, ніж її надрукують в газеті чи журналі, стиль викладу відповідної інформації все одно залишається незмінним. А отже, як в електронному, так і в паперовому вигляді буде присутній так званий публіцистичний стиль тексту.

Газета, як один із засобів масової інформації, має свої структурні та семантичні особливості викладу інформації. Загальними спільними рисами для газети як української, так і англійської мови можна вважати чіткість та лаконічність викладення матеріалу та його доступність для усіх людей, незважаючи на те, якою б специфічною не була тема, адже це, мабуть, головні риси, що роблять газету «газетою». Жодна людина не буде читати статтю про якесь наукове відкриття на три сторінки, в якому ціла низка незрозумілих для неї термінів та понять – для цього існують науково-технічні тексти. Також в обох мовах спільним для створення газетного стилю є такі лінгвістичні прийоми, як афіксація, часте використання неологізмів та скорочень. Якщо ж в англійській мові неологізми утворюються, зазвичай, методом складання слів з їх власної мови, то в українській найчастіше в цьому випадку йде мова про запозичення

слів з тої ж англійської з подальшою транслітерацією або транскрипцією слова. Для лексики англійської газети характерна також конверсія – перехід слова із однієї частини мови в іншу без зміни його початкової форми.

Малікова Д.Є.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПАСИВНІ ТА КАУЗАТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Мільйони наукових робіт було створено, створюється зараз й буде створено в майбутньому. Науково-технічний прогрес не стоїть на місці, і наука ніколи не перестане існувати. На ній базується все в нашому світі, звідси й потреба у якісному створенні та перекладі відповідних текстів.

У кожного літературного жанру є свої особливості написання або перекладу.

Один з найпоширеніших прийомів у створенні або перекладі англійських науково-технічних текстів – це використання пасивних та каузативних конструкцій. Пасивна конструкція має властивість передачі уваги з підмета на додаток, при цьому підмет може як залишитися у реченні, так і зовсім зникнути через свою неважливість або очевидність. Щодо частоти використання даної конструкції, то у різних текстах вона відрізняється, причому може бути навіть нульовою, що характерно для інструкцій, в яких переважає активний стан дієслова у наказовому способі. Перекладатися на українську мову пасивна конструкція може формою пасивного стану у відповідному числі, особі, часу; формою дієслова на *-ся*, із пасивним значенням; неозначено-особовою формою дієслова в дійсному стані у відповідному часу, особі, числі; іменником з прийменником; перетворенням в українському варіанті пасивного стану в активний. Обираючи між активною чи пасивною конструкцією, ви не ризикуєте змінити зміст тексту, ваш вибір вплине тільки на те, що на чому читач буде акцентувати увагу.

Каузативна конструкція – важлива конструкція в граматиці англійської мови, що вказує на те, що суб'єкт змушує когось або щось робити або бути чимось. Існує активна і пасивна каузативна конструкції. Остання не є різновидом чи певною підкатегорією пасивного стану незважаючи на велику схожість у формуванні, що полягає у використанні дієслів у формі Participle II. Вона є незамінною для скорочення обсягу тексту і надання йому лаконічності, що є важливим для науково-технічного жанру. Дана конструкція може перекладатися як за допомогою аналогічної каузативної конструкції, так і частиною складнопідрядного придаткового речення.

Махно С. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ

Публіцистичний стиль, дійсно, має виразні ознаки, що відрізняють належні до нього матеріали від решти текстів. Це спричинено функціями цього різновиду мовлення та його кінцевою метою.

Тексти публіцистичного стилю спрямовані на масову аудиторію, що змушує авторів вдаватися до використання лексики зрозумілої пересічному реципієнту, при цьому максимально зберігати інформативність матеріалів. Крім того, для того щоб бути популярними серед читачів, необхідно залучати яскраві влучні висловлювання, що привертають увагу та викликають інтерес. Такі фактори призводять до поєднання в публіцистичному стилі елементів усіх функціональних стилів.

Досягнення сучасних технологій зробили можливою доступність до тисяч джерел інформації, результатом чого стала постійна конкуренція між видавництвами, телекомпаніями та інтернет-ресурсами. У боротьбі за читача, мовними засобами користуються максимально ефективно. Автори публіцистичних текстів часто вдаються до вживання аббревіацій, фразеологізмів,

поєднуючи такі ефективні засоби з точністю та аргументами, що підтверджують достовірність поданого матеріалу. Щоб зробити текст максимально стислим та простим для сприйняття, не рідко журналісти опускають артиклі, деякі займенники та допоміжні дієслова. Інверсія та окличні речення служать для привернення уваги читача.

До того ж, крім усього іншого, повідомляючи про останні події та новинки, слідкуючи за найпопулярнішими тенденціями сучасності, публіцистика і сама стає явищем, що постійно змінюється, модернізується, найпершою використовує неологізми, новоутворені аббревіації та фразеологічні конструкції. Але ще частіше саме вона їх і генерує. Тобто, одиниці, які мовці вперше почули з новим або побачили в статті, згодом можуть стати загальноновживаними засобами.

Таким чином, досліджувати лінгвістичні явища публіцистичних текстів завжди актуально. Їх можна аналізувати у хронологічному розрізі, простежуючи, як змінилася мова журналістики за певний проміжок часу. Також більшої уваги потребує робота над публіцистичними текстами, що публікуються в інтернет-ресурсах, а особливо — в соціальних мережах, оскільки, за прогнозами аналітиків, невдовзі цей спосіб стане основним методом поширення інформації.

Маційчук М.І

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Проаналізувавши словотвір прикметників за допомогою різноманітних лінгвістичних джерел із урахуванням традиційного формального, а також функціонального підходів ми виявили продуктивні способи словотвору та встановили відмінності всередині того чи іншого способу у порівнюваних мовах.

В англійській та українській мові існують такі способи словотвору: деривація або морфологічний (творення слів за допомогою афіксів), морфолого-синтаксичний (утворення складних слів), лексико-синтаксичний, лексико-

семантичний (вживання вже існуючих слів у новому значенні).

Найбільш продуктивним способом словотвору в українській мові пропонуємо вважати морфологічний, який включає: афіксацію; безафіксний спосіб; основоскладання; аббревіацію.

В межах морфологічного способу словотворення в українській мові виділяємо афіксальний як найбільш продуктивний.

У словотворі в англійській мові розрізняють два продуктивних способи утворення слів: словотворення, тобто морфологічний словотвір та словоскладання, тобто утворення одного слова шляхом поєднання двох слів.

В межах морфологічного способу словотворення в англійській мові виділяють афіксальний, конверсія та основоскладання як найбільш продуктивні.

Деривація притаманна як українській, так і англійській мовам, проте існують відмінності у цьому виді словотвору. Англійська деривація являє собою виключно суфіксальне або префіксальне словотворення, в той час як в українській мові суфіксально-префіксальний спосіб словотворення є найбільш продуктивним.

В англійській мові афікси слугують не лише засобом утворення нових значень слів, з їх допомогою утворюються нові частини мови. Крім того, оскільки англійська мова є аналітична, афіксальний спосіб словоутворення, на відміну від української мови, слугує для поєднання слів у реченні.

Англійська мова має значно більш розгалужену систему продуктивних способів словотвору, таких як конверсія, основоскладання, скорочення, акроніми тощо, які потребують більш детального вивчення в межах різних частин мови.

Список використаних джерел

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка. – М.: Высшая школа, 1999. – 129 с.
2. Блох М.Я. Теоретическая грамматика английского языка. – 3-е изд., испр. – М.: Высшая школа, 2000. – 381 с. (на англ. яз.)
3. Бровченко Т. О. Основи контрастивного аналізу мов. // Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов. -К., 1981.

4. Гуревич В.В. Теоретическая грамматика английского языка. Сравнительная типология английского и русского языков: Учеб. пособие. – М.: Флинта, Наука, 2003. – 168 с.

5. Дементьев А. А. Нариси зі словотворення іменників в українській мові // Харківського педінституту. Вип. 27. - Харків, 1999.

Миклуш М. І.

НТУУ «КПІ» НМК «Інститут післядипломної освіти»,

факультет лінгвістики, група ВПЛ - 31

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Суспільне життя у сучасному світі знаходиться у стані глобальних змін. По кожному із аспектів таких змін можливо знайти специфічні правові документи, які вирізняються стилістичними та лексико-граматичними особливостями, а мова, взагалі, набуває розрізень за набором оформлення та засобів, які науковці називають лексико-граматичною і стилістичною диференціацією.

При цьому, при написанні юридичних текстів, важливо дотримуватись таких правил викладення тексту українською та англійською мовами: - обмеження вживання ускладнених речень (використання реплік та об'ємних цитат, поширених зворотів); - стислість викладу, що досягається заміною складних та ускладнених речень простими; - вживання загальноприйнятих скорочень, безособових та наказових форм дієслів, безсполучникових, простих поширених (кілька підметів при одному присудку, кілька присудків при одному підметі, кілька додатків при головному члені речення тощо) речень.

Можливим є виникнення проблем у виборі граматичної форми та синтаксичної конструкції:

- проблеми із написанням професій та посад (основними назвами професій, посад і звань є іменники чоловічого роду);

- проблеми із написанням родового відмінку іменників (наприклад: аркуша паперу, але ділового папера);

- складнощі із утворенням ступенів порівняння прикметників.

Окрім цього, необхідно вказати, що у юридичних текстах часто застосовується граматична трансформація у формі конкретизації та генералізації.

У зв'язку із зазначеним, правові тексти заслуговують особливої уваги у лінгвістичній компаративістиці. Юридичні документи мають свою стилістику написання і вимагають ретельного підходу до тлумачення та перекладу.

Миколюк Ірина

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Словотвір – розділ мовознавства, який вивчає процес творення похідних слів, його механізм. Похідні слова творяться не довільно, а за певними правилами (законами, моделями). Отже, словотвір – це вчення про словотворення, яке служить збереженню і поповненню словникового складу мови, забезпечуючи процес номінації.

В англійській та українській мовах розрізняють морфологічні і неморфологічні засоби словотворення. До морфологічних способів належать суфіксальний (*комбайн-ер, машин-іст*), префіксальний (*пре-мудрий, un-greatful*), суфіксально-префіксальний (*найкорисніший*) безафіксний.

Найбільш продуктивним способом словотвору в українській мові вважають морфологічний, який включає:

- афіксацію;
- безафіксний спосіб;
- основоскладання;
- аббревіацію.

В англійській мові поширений спосіб творення слів шляхом складання кількох основ. Цей спосіб називається основоскладанням. Окрему групу складних слів становлять аббревіатури, складноскорочені слова. Вони утворюються поєднанням не повних основ або коренів, а їх початкових частин (складів, букв, звуків). Наприклад *літературознавець, навчально-виховний, blood-red, green-gray*.

До неморфологічних способів словотворення належать: а) перехід одних частин мови в інші (морфологічно-синтаксичний); б) злиття словосполучень у слова (лексико-синтаксичний); в) зміна значення слова (лексико-семантичний).

Деривація притаманна як українській, так і англійській мовам, проте існують відмінності у цьому виді словотвору. Англійська деривація являє собою виключно суфіксальне або префіксальне словотворення, в той час як в українській мові суфіксально-префіксальний спосіб словотворення є найбільш продуктивним.

В англійській мові афікси слугують не лише засобом утворення нових значень слів, з їх допомогою утворюються нові частини мови.

Англійська мова має значно більш розгалужену систему продуктивних способів словотвору, таких як конверсія, основоскладання, скорочення, акроніми тощо, які потребують більш детального вивчення в межах різних частин мови.

Микуляк Ж. Г.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

ГЕНЕЗИС ПОНЯТТЯ “СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ”

Актуальність даної теми полягає в необхідності систематизувати відомості щодо поняття семантичної деривації та простежити, як це явище виникло, розвивалось, описувалось різними науковцями в різні періоди, а також його значення на сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки.

Інтерес до того, як змінюється значення слова, дослідники почали проявляти ще до появи самого терміну “семантична деривація”. Більшість

лінгвістів дотримуються думки, що семантична деривація, будучи семантичним способом словотворення, народжує проблему похідності і застосовується для характеристики процесу утворення нових значень багатозначних слів[2, ст. 16].

Семантичну деривацію можна розуміти як утворення нових слів від одного вихідного, що йде за метафоричними і метонімічними моделями з множинними явищами генералізації і спеціалізації. При семантичному розвитку слова йоднотипній зміні його семантичної структури відбувається формування нового значення за певною моделлю[3, ст. 67].

Слід зазначити, що в XIX – початку XX століття теорії значення слова приділялася величезна увага. Розвиток значення слова в цей період був однією з центральних проблем не тільки в межах семантики, а й у царині мовознавства в цілому. Ще у В. фон Гумбольдта можна знайти низку ідей, на які надалі спиралися багато дослідників поняття семантичної деривації [3, ст. 17].

У 1862 році вийшла в світ робота О. О. Потебні “Думка і мова”. Він вважав, що мислення еволюціонує в тісному зв'язку з мовою за закономірностями, які носять семантичний характер. Постійні знакові заміщення, що відбуваються в слові, є однією з найважливіших цих закономірностей. О. О. Потебня розробив теорію “внутрішньої форми слова”, яка визначається і як найближче етимологічне значення слова. За допомогою внутрішньої форми учений намагався пояснити появу нових значень. При цьому внутрішня форма слова може зберігатися протягом століть, створюючи символізм або поетичність мовних засобів, а може забуватися, позбавляючи слова образності, роблячи їх прозовими[5, ст. 9].

Важливим етапом у вивченні семантичної деривації стала публікація в 1880 році роботи Г. Пауля “Принципи історії мови”, в якій розглядалися загальні закономірності зміни значень і її причини, а також виділялися основні типи змін в залежності від логічних відносин, що існують між старим і новим значеннями. Процес семантичних змін Г. Пауль описував наступним чином: “... з кожним новим актом говоріння, слухання і думки до даного змісту додається щось нове ...”[4, ст. 8].

У середині XX століття О. Г. Беляєвська пропонує класифікацію видів семантичної деривації, яка включає в себе розширення, звуження та зрушення значення[1, ст. 54].

Результатом новітніх досліджень в галузі семантичної деривації з точки зору когнітивного підходу, стали наступні висновки. Зокрема, в дослідженнях І. П. Лапшиної були виявлені моделі зрушень і переносів, застосовні до різних історичних епох, які доводять, на думку автора, що людське мислення не змінюється в продовж часу, а історично зумовлюється світоглядом, політичними поглядами, цінностями, ідеалами та естетичними смаками[3, ст. 26].

Список використаних джерел

1. Беляевская Е. Г. Семантика слова / Елена Георгиевна Беляевская. – М.: Высшая школа, 1987. – 128 с.
2. Гумбольдт фон Вильгельм Избранные труды по языкознанию / Вильгельм фон Гумбольдт. – М.: Прогресс, 1984. – 400 с.
3. Лапшина. М. Н. Семантическая деривация в когнитивном аспекте: автореф. дис. ... д-ра филол. наук / Марина Николаевна Лапшина. – СПб., 2000. – 32 с.
4. Пауль Г. Принципы истории языка / Герман Пауль. – М.: Издательство иностранной литературы, 1960. — 501 с.
5. Потебня А. А. Мысль и Язык / Александр Афанасиевич Потебня. – М., Слово и миф, 1989. – 139 с.

Насипова А.Д.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

СТРУКТУРНІ І СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ

АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Звуконаслідування – це акустичне уявлення про звуки навколишнього середовища, відтворене відповідними фонетичними засобами тієї чи тієї мови.

Звуконаслідувальні слова у народному побуті є сильним джерелом для передачі основних звуків навколишнього середовища. Тому звуконаслідувальну лексику можна назвати скарбницею людського досвіду та відчуттів.

За семантичним аспектом звуконаслідувальна лексика поділяється на: голосову ономатопею (імітація голосів істот), наприклад *hoot* – *нугу-нугу*, звукову ономатопею (відтворення звуків природи), наприклад *thunder* – *гриміти*, звукосимволізм (символічне передання ознак живих або неживих об'єктів, станів природи), наприклад *drop-drop* – *кан-кан*, та окрему групу слів, що характеризують людські емоції, почуття й переживання, наприклад *yawn* – *позіхати*.

Семантична класифікація ономатопів двох мов схожа, але все одно є деякі відмінності: англійська мова багатша на ономатопи, що наслідують звуки тварин, а українська мова – людини.

Звуконаслідувальні слова української та англійської мов подібні за структурними особливостями і їх можна майже однаково класифікувати. До структурних характеристик звуконаслідувальної лексики належать фонетичні, морфологічні та синтаксичні особливості.

Звуконаслідувальні слова часто відносять до числа вигуків, однак багато дослідників вважають, що звуконаслідування слід відмежовувати від вигуків, так як воно являє собою окрему частину мови.

Звуконаслідувальні слова мають високу словотвірну здатність. В українській мові це відбувається шляхом приєднання різних суфіксальних морфем, а в англійській мові все залежить від позиції ономатопетичного слова, яка визначає здатність переходити в інші частини мови.

Недоступ К.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-23

БАГАТОКОМПОНЕНТНІ ТЕРМІНИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ, ЇХ СЕМАНТИКА ТА СТРУКТУРА

Важливість дослідження об'єктивується загальною тенденцією сучасної лінгвістики до вивчення багатокompонентних термінів науково-технічних текстів та їх функціонування у мовленні.

Під багатокompонентним терміном слід розуміти полілексемне термінологічне поєднання стійкого типу з числом роздільнооформлених повнозначних компонентів більше двох, яке точно і однозначно визначає чітко окреслене спеціальне поняття.

Багатокompонентні терміни є складним структурним і семантичним утворенням при різному поєднанні їх компонентів.

Усі терміни за своєю будовою поділяються на:

1) терміни-словосполучення серед них розрізняють:

а) вільні словосполучення - *атомна електростанція*

б) зв'язані словосполучення - *точкове автоблокування*

2) багатокompонентні терміни (такі терміни можуть бути три-, чотири- і більше компонентними) - *відкритий розпад радіоактивних елементів*.

Кожен із детермінантів багатокompонентних термінів-словосполучень указує на властивість відповідного предмета чи процесу, важливу ознаку, якнайточніше розкриває спеціальне поняття у різних сферах діяльності людини.

Довжина терміну повинна відповідати його завданню позначати поняття і виділяти його з ряду подібних, тобто бути оптимальною і забезпечувати легкість його запам'ятовування та широкого застосування.

Дослідники підмов науки й техніки відзначають тенденцію до систематичного відбору слів із загальнонародної мови

Стійкість терміносполучення визначається понятійним моментом.

Оби́тат Катерина

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЗООНІМІЧНА ЛЕКСИКА В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Зоологізми є цікавим та змістовним пластом фразеології, яка, в свою чергу, є важливою частиною кожної мови та невід'ємним експресивним засобом. Фразеологія – одне із найважливіших джерел розуміння мовних, естетичних та культурних цінностей. Окрім експресивності, фразеологізми також виражають лексичне значення, а певні дії, ситуації, явища дійсності та предмети інколи можна описати лише і тільки за допомогою фразеологізмів.

Згідно з багатьма вченими, в тому числі В.В. Виноградовим, В.Л. Архангельським, О.В. Куніним та Б.О. Ларіним, фразеологічні одиниці мають такі особливості:

- 1) семантична цілісність;
- 2) метафоричність;
- 3) нарізна оформленість;
- 4) відтворюваність;
- 5) існування не менше двох повнозначних слів;
- 6) неперекладність іншими мовами [2; 1; 3; 4].

Протягом усієї історії досліджень фразеологічних одиниць було складено декілька їх класифікацій. Найбільш відомою та місткою є класифікація В.В. Виногорова, у якій він виділяє фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення та фразеологічні зрощення, які у свою чергу також поділяються на чотири типи. В загальну класифікацію можна також включити ідіоми, які є одиницями постійного контексту, що характеризуються цілісним значенням.

Функції фразеологічних одиниць бувають постійними та змінними. Оскільки змінні залежать виключно від контексту, ми розглянули лише постійні функції, якими є комунікативна, когнітивна та номінативна. Окремо можна визначити також естетичну і, культурно-інформативну та кумулятивну функції.

Джерела походження фразеологічних одиниць можуть бути різноманітними, починаючи від латини, що є материнською мовою для більшості нині існуючих і закінчуючи мовою окремих авторів. Так, найбільш розповсюдженими етимологічними джерелами фразеологічних одиниць є повір'я, прикмети, історичні факти та книги Уільяма Шекспіра. Окремо треба виділити Біблію, численна кількість цитат із якої здобули фразеологічні ознаки і тепер використовують у щоденній мові англomовних народів. Однак не всі етимологічні джерела стосуються саме зоологізмів, тому було визначено лише п'ять:

- 1) Фразеологічні одиниці, що віддзеркалюють звичаї та традиції народу;
- 2) Фразеологічні одиниці, пов'язані з повір'ями та прикметами: *a black sheep* – за старими віруваннями чорна вівця була міткою диявола.
- 3) Фразеологічні одиниці, пов'язані з історичними фактами [5, с. 25-35];
- 4) Фразеологічні одиниці, взяті із казок, байок та міфів.
- 5) Фразеологічні одиниці, взяті або пов'язані із прислів'ями та приказками.

Існують також так звані інтернаціональні фразеологізми, тобто такі, які зустрічаються в ряді мов. Так англійські фразеологізми запозичувалися із французької мови: *Buridan's ass* – Буриданів віслук – про людину, що не може зробити вибір меж двома рівнозначними предметами або рівносильними рішеннями. Французькому філософу Буридану приписується розповідь про віслюка, який помер від голоду, не змігши вирішити із якої із двох копиць сіна їсти.

Із данської мови: фразеологізм *an ugly duckling* – гадке каченя – людина, несправедливо оцінена нижче своїх високих якостей.

Ряд фразеологізмів сходять до різних іноземних реалій, наприклад, *a white elephant* – обтяжливе майно – король Сіаму, бажаючи розорити когось зі своїх підданих, дарував йому священного білого слона, утримувати якого було дуже дорого.

Джерела запозичень того чи іншого фразеологізму не завжди вдається встановити точно. Так, прислів'я *a close mouth catches no flies* – слово – срібло, а

мовчання – золото є перекладом італійського прислів'я *in bocca serrata non entro mai mosca* або іспанського *en boca cerrada no entran moscas* [6].

Із усього вищесказаного слідує, що в існує велика кількість фразеологічних одиниць, що пов'язані із звичаями, обрядами, прикметами, віруваннями, побутовим життям, а також такі, які були запозичені із творів античних та сучасних авторів. Варто окремо виділити Біблію, оскільки, окрім того, що це найбільш популярна книга, вона є ще й першою по кількості використовуваних в сучасному мовленні фразеологізмів та висловів.

Список використаної літератури

1. Архангельский В. Л. Устойчивые фразы в современном русском языке / В. Л. Архангельский. – Ростов-на-Дону: Ростовский Государственный Университет, 1964. – 316 с.
2. Виноградов В. В. Лексикология и лексикография: избранные труды / В. В. Виноградов. – Москва: Наука, 1977. – 254 с.
3. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка / А. В. Кунин. – Москва: Высшая школа, 1996. – 198 с.
4. Ларин Б. А. Очерки по фразеологии / Б. А. Ларин // История русского языка и общее языкознание / Б. А. Ларин. – Москва: Просвещение, 1977. – С. 125-148.
5. Пономарів О. Д. Сучасна українська мова / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко. – Київ: Либідь, 2008. – 488 с. – (4-те вид).
6. Шанский Н. М. Лексикология современного русского языка / Н. М. Шанский. – Москва: Просвещение, 1964. – 316 с.

Олейникова А.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Бурхливий розвиток усіх сфер сучасного людського життя знайшов своє відображення в мові, особливо на лексичному рівні. Еволюція лексики – це не просто зміна складових словника. Серед нової лексики переважають номінації, нові як за формою, так і за змістом. Між типом номінативної одиниці і способом її творення існує певне співвідношення.

Так, власне неологізми, одиниці, які поєднують новизну форми з новизною змісту, з точки зору способу творення є фонетичними і морфологічними неологізмами, запозиченнями. Трансномінації, які поєднують новизну форми зі змістом, який передавався раніше іншою формою, з'являються шляхом запозичення, а також через морфологічне словотворення. Семантичні інновації, які поєднують новизну змісту з уже існуючою формою, з'являються шляхом зміни значення.

Зміни діяльнісного досвіду людини призводять до появи нових та розширення старих фрагментів картини світу, які, в свою чергу, потребують фіксації на «мовній» карті світу. Змінюється картина світу, з'являються нові сектори: космонавтики, комп'ютерної техніки, генної інженерії, наркоманії, нові види харчування, нові види протесту. Розширюються традиційні сектори: сектор захворювань, ліків, діагностики. А це означає, що в мові продовжуватимуть з'являтися нові лексичні одиниці, незвичні як за формою, так і за змістом. Поява нових об'єктів, явищ, понять диктує необхідність поповнення лексичного складу мови новими одиницями, які взагалі є новими або ж мають цілком нові значення.

Безумовно, збагачення мови новими лексичними одиницями будь-якого типу і структури є позитивним моментом у процесі розвитку й удосконалення мови і мовних засобів. Саме поява неологізмів і свідчить про розвиток суспільства і людства в цілому.

Олейникова А.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ КОНЦЕПТУ «ТВАРИНА» В ІДІОМАТИЧНІЙ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В ході роботи ми дослідили особливості концепту «тварина» в ідіоматичній лексиці англійської мови. Вивчивши англійські ідіоми з використанням назв тварин, визначивши джерела їх появи в мові і дізнавшись їх природу, ми дійшли висновку, що внутрішній зміст ідіом в англійській мові відображає принципи єдності людей і тварин в межах конкретної народної культури.

Проблема ідіоматичності вже давно привертає увагу вітчизняних та зарубіжних лінгвістів. Існує багато визначень цього поняття. Але більшість вчених погоджуються, «ідіома» або «ідіоматична одиниця» – фразеологічна одиниця мови, для якої характерна стійкість, відтворюваність та немотивованість значення, тобто зміст якої не дорівнює сумі значень слів-складників.

Відмінності спостерігаються в вираженні, розподілі та комбінаторики норм, у ступені їх актуальності для конкретної культури. Наприклад, контраст між власним і чужим в англійській культурі є більш різким, ніж в українській. Характерні норми англійського суспільства – невтручання в приватне життя, терпимість у ставленні до інших, тому в англійській мові існує набагато більше ідіом, що засуджують цікавість і нав'язування своєї волі іншим. Для українського менталітету поняття приватного простору є менш актуальним, і це виражається в порівняно невеликому числі ідіом, які фіксують дані аксіоми, або в наявності протилежних висловлювань. Актуальні для англійського суспільства цінності набули широкого поширення в деонтичному кодексі мови і конкретизовані правом. Навіть саме розуміння закону як гаранта свободи в англійській культурі і рамок в українській визначає і ставлення до нього, що

виражено в англійській ідіоматиці в позитивних конотацій, а в українській – в негативних.

Труднощі перекладу ідіом є пов'язаними з певною складністю їх ідентифікації, а також з їх етноспецифікою, тому перекладач не повинен локалізувати текст при перекладі, тобто, надмірно вносити елементи культури мови перекладу. До того ж труднощі перекладу фразеологізмів пов'язані з їх емоційною насиченістю.

Проблема перекладу ідіом завжди була актуальною, оскільки існує певна асиметричність у співвідношенні значень ідіоми та значення самого вислову, і тому дуже важко зберегти специфіку кожної ідіоми при перекладі її на іншу мову. Серед способів перекладу ідіом ми виокремили такі: описове пояснення значення; транслітерацію з поясненням, тобто додатковим знанням, необхідним для розуміння ідіоми; еквівалентний переклад; фразеологічні аналоги; дослівний переклад (калькування) ідіом; переклад шляхом контекстуальних заміन.

Оснач Д.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

THE PECULARITIES OF A NOTE AS MEANS OF PROVIDING INFORMATION

Modern linguistics pays a great attention to journalistic language, due to the fact that the language of the media reflects the changes taking place at all levels of the language system. These texts are the main carriers of information, which gives the audience an opportunity to carry out constant monitoring of interesting, important developments in a particular sphere of reality [1].

The leading text of the media is a note, which has formal and informative function. This function is based on the reports about regular days, which should draw the attention of readers. Its features are expressivity, emotionality and literary-colloquial base.

Regarding the morphological features of English media texts, there is frequent usage of verbal nouns with suffixes -ment, -sion, -tion: constitution, contribution;

words formed by using the prefixes re-, inter-, contra-, intro-, under-: reproduce, interaction, introduction, underestimation. Noticeable frequency of use of the adjectives with suffixes -able, -ive, -al is observed: acceptable, massive, conventional [2]. The use of complex prepositions and conjunctions such as: on the reason that, with the aim of, during the time of, in order to etc. is peculiar too.

When considering the vocabulary of notes, it is visible that a large number of terms from the relevant areas are used: state, council, consolidation, campaign, customer, engineering etc.

The growing amount of information in today's world has increased the competition between media, which are now creating texts that meet the needs of society.

References:

1. Tertychnyi A.A. Genres of periodicals: Textbook.. - М.: Aspekt Press, 2000. URL: <http://evartist.narod.ru/text2/01.htm>
2. Novikov K.Y. Radio reporter and running commentary. WK, 2006. - p.

Породько К.Є.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, група ЛА-32

МОЛОДІЖНИЙ ЖАРГОН У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

У наш час молоде покоління прагне чимось вирізнитись з-поміж інших. Одним із найпростіших способів досягти цього є мова. Молодіжний жаргон виник з протиставлення себе не стільки старшому поколінню, скільки офіційній системі.

Факторами, що впливають на виокремлення молодіжного жаргону серед підсистем, є: соціальне оточення і коло спілкування молоді, відмінність поля інтересів молоді від старшого покоління, відмінність в поглядах на життя, соціальне коло діяльності (навчання, спільні інтереси) тощо. Таким чином, утворюється певна мовно-культурна спільнота, яка характеризується своїми

особливостями. Оскільки молодіжний жаргон є атрибутом молодіжної культури, то він разом з реаліями цієї культури засвоюється у процесі соціалізації [2].

Молодіжний жаргон має типову стилістичну маркованість: знижено-грубувату, вульгарну, фамільярну, що й забезпечує йому експресію в іронічно-жартівливому ключі.

Жаргон молоді у англomовних країнах, як і загальний жаргон, є неоднорідним. Він охоплює майже всі сфери життя, зосереджуючись на людині – сферах її буття, стосунках з іншими людьми. Найпоширенішими тематичними групами англійського молодіжного мовлення є: «Дозвілля» (*bash, chizzil, have arms*), «Навчання» (*geek, nerd, brainiac*), «Розумові здібності» (*goof, trash, dummy*), «Зовнішність» (*porker, animal, puke*), «Характер» (*jerk, snot, retard*).

У молодіжному жаргоні спостерігається тенденція до спрощення, до економії мовних зусиль, що виявляється у вживанні коротких слів і скороченні лексичних одиниць. Найпродуктивнішими способами скорочень є усічення слів, ініціальні скорочення, стягнення (контамінація, телескопія). Особливе місце серед одиниць молодіжного мовлення займає досить велика група жаргонізмів, яка представлена вигуками. Вони надають експресивне забарвлення висловлюванню й слугують для безпосереднього вираження почуттів та волевиявлення. Наприклад: *bet!, ja!, boo!, woohow!, etc.*

Що стосується українського молодіжного жаргону, то варто відзначити великий вплив на нього англійської мови, і західної культури загалом. Студентське та школярське молодіжне мовлення представлене лексемами на позначення буденних явищ і подій, пов'язаних із навчанням і дозвіллям (*стіпуха, шпора, абітура, лаба, коза, хвіст*) [3].

Постійним джерелом нової лексики є англійська мова. Загальновживаними стали англіцизми *ОК!, сорі, хай!, бай!, френд, бой, тел, бестовий* тощо. Помірне використання таких слів увиразнює мовлення. Тому їх можуть вживати не лише підлітки, студенти, а й викладачі, щоб привернути увагу безпосередністю у розмові, створити образ «свого хлопця» [1].

Таким чином, молодіжний жаргон є невід’ємною частиною англійської й української лексичної системи, і слугує не тільки як засіб комунікації, а й як інструмент самовираження молоді, протиставлення себе дорослим. Як і жаргон у цілому, молодіжний жаргон – явище дуже багатогранне і специфічне. Саме тому він потребує постійного дослідження, аби систематизувати усі знання про нього і визначити напрямки, в яких необхідно працювати.

Список використаних джерел

1. Василенко Ю. А. Сучасний український молодіжний сленг / Ю. А. Василенко // Львівський національний університет імені Івана Франка. – 2009. – 8 с.
2. Дурманенко А. М. Особливості перекладу українського молодіжного сленгу французькою мовою (на прикладі роману Любка Дереша "Культ") / А. М. Дурманенко. – 2010.
3. Яцина О. Український сленг: правда чи міф? [Електронний ресурс] / О. Яцина. – Режим доступу до статті: <http://old.pinchukfund.org>

Протащук А. А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

АНАЛІЗ ПАРОНІМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Явище паронімії існує у багатьох мовах світу, а це означає, що пароніми є одним із часто використовуваних слів у будь-якій мові. Хоча серед вчених-лінгвістів не існує єдиної думки про сутність, структурну та функціональну неоднорідність паронімічної лексики, було проведено велику кількість досліджень вітчизняними і іноземними вченими, присвячених цій темі. Серед них роботи І.В. Арнольд, О.С. Ахманової, Д.Е. Розенталя, В.В. Виноградова.

OED (Old English Dictionary) надає три визначення терміну «паронім» залежно від типу слів. Згідно першого визначення, паронім – це слово, яке походить від іншого слова або від слова з таким самим коренем, а також має схоже або пов’язане значення (*childhood та childish – дитинство та дитячий*).

За іншим визначенням, паронімом є слово з однієї мови, яке, при перекладі на іншу мову, лише незначним чином змінює свою форму, або й взагалі її не змінює. Третє визначення пояснює паронім як слово, яке схоже фонетично або графічно на інше слово («*collision*» – «*collusion*»). Паронімічними відношеннями зазвичай поєднується пара слів (*lay* – *lie*), значно рідше – три або більше слова (*draught* – *draughts* – *drought*). Пароніми переважно належать до однієї частини мови та мають однакові граматичні ознаки.

Явище паронимазії полягає у звуковій подібності слів що мають різні морфологічні корені (*ін'єкція* – *інфекція*, *modal* – *model*). Як і при паронімії, лексичні пари при паронимазії належать до однієї частини мови, виконують у реченні аналогічні синтаксичні функції. Паронимазія, на відміну від паронімії, не носить характеру закономірного й постійного явища. Використання паронимазії дозволяє підсилити виразність тексту, і саме через цю властивість паронимазії, цей прийом особливо часто зустрічається в поезії та фольклорі.

Квазіомоніми – це несправжні омоніми, або мінімальні пари слів з різним значенням, що відрізняються в своєму звуковому складі лише однією фонемою («*фін*» – «*фен*»).

Пароніми поділяються на різні підгрупи згідно класифікацій за різними параметрами. За лексичним значенням пароніми розрізняють: синонімічні (*крапля* – *капля*), антонімічні (*регрес* – *прогрес*), семантично близькі (*кіш* – *кiвиш*), семантично різні (*кювет* – *бювет*). За особливостями творення пароніми бувають однокореневі – відрізняються лише суфіксами чи префіксами (*сердечний* — *сердешний*) та різнокореневі – відрізняються одним-двома звуками (*компанія* — *кампанія*, *to wander* – *to wonder*). За місцем звукової відмінності виділяють пароніми, в яких звукова відмінність можлива на початку слова (*виклик* – *заклик*), всередині слова (*лірик* – *лірник*), в кінці слова (*рейд* – *рейс*).

Міжмовні пароніми часто називають фальшивими друзями перекладача, адже такі пароніми є псевдо-інтернаціональними словами, котрі лише заплутують перекладача і які можна сприйняти за іншомовні запозиченнями.

Незнання мови може бути причиною неправильного використання тих чи інших слів, і, здебільшого, в таких випадках замість влучного за певної ситуації слова, використовується його паронім.

Пароніми, а часто й подібні по звучанню слова, виконують у мовленні різноманітні стилістичні функції. Уміле вживання паронімів допомагає письменникові правильно й точно передати думку саме пароніми розкривають більші можливості мови в передачі тонких значеннєвих відтінків. У художньому мовленні звичайно спостерігається правильне досить мистецьке використання паронімів для створення каламбурів – жартівливої гри слів: — Сумніваюсь, чи ти *козак*, чи *кізяк*. Однак, можливе і свідоме відхилення письменника від норми, якщо він хоче показати мовні помилки своїх героїв. В ЗМІ пароніми використовуються для надання фразі сатиричного, іронічного чи гумористичного колориту (*Opposition changes its positions.*). У діловому мовленні неприпустимим є вживання замість необхідного слова його пароніма, адже це може призвести до непорозуміння або взагалі до перекручення інформації (*econotmic* – *економічний*; *econotmical* – *ощадливий*).

Протащук А. А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ІДІОМАТИЧНА ЛЕКСИКА НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ

Життя людини переповнене емоціями, як негативними, так і позитивними. Емоції відображають ставлення до інших людей, певної ситуації, події чи предмета. Семантично пов'язані між собою словосполучення слів, які називаються ідіомами, допомагають виразити ці почуття в усному мовленні та письмових текстах. Ідіоми на позначення емоцій не лише описують почуття людини, а й передають експресивність висловлювання. Оскільки в своєму житті люди найчастіше описують саме свої відчуття, вищезазначені ідіоми набули широкого поширення.

Вітчизняними та іноземними вченими було проведено велику кількість досліджень, присвячених ідіоматичній лексиці, але все ж не існує єдиної думки

про природу та функціонування ідіом. Серед них роботи Н.М. Амосової, А.М. Баранова, Є.К. Луконіної, Дж. Сейдла, У. Макморді, Р.А. Спірса та ін. Всі дослідники сходяться на думці, що ідіома – це стійке неподільне сполучення слів або одне слово, ідіому визначає семантична цілісність, злитість значення лексем, в ідіомі неможливо виділити значення цілого із суми значень його компонентів. Також ідіома функціонує в ролі одного члена речення. Загалом, можна виділити два основних підходи щодо розуміння терміну «ідіома»: даний термін служить або синонімом терміну фразеологізм (Ю.С. Маслов, О.В. Кунін), або позначає один з підкласів фразеологізмів (В.В. Виноградов, Б.М. Головин, О.І. Смирницький, О.С. Ахманова, Є.К. Луконіна).

Існує велика кількість різних критеріїв, згідно з якими можна класифікувати ідіоми. В працях дослідників можна виділити етимологічну, структурну та семантичну класифікації ідіом, класифікації з точки зору їхньої фіксованості, змінюваності, функцій, стилістики.

Прикладом масового використання ідіом є художня література та засоби масової інформації. Вони насичені ідіомами, адже останні додають текстам образності та метафоричності. Натомість, для наукової літератури ідіоми не є характерними, адже науковому стилю притаманне широке вживання наукових термінів та стандартизованої технічної лексики. Загалом, ідіоматиці властиві такі функції як експресивна, ідентифікуюча, мнемотехнічна, евфемістична, пейоративна, гумористична, когнітивна, етнокультурна, тощо.

Емоції протягом всього життя людини забезпечують відображення та пізнання нею навколишнього світу. Одні предмети та події викликають в людей захоплення, інші – печаль, гнів тощо. Емоції – це психічне відображення у формі переживання життєвого смислу явищ і ситуацій. В емоційних переживаннях відбивається життєва значущість інформації. Кожна з груп емоцій знаходить вираження у мові, зокрема у вигляді ідіом, які зображають всі відтінки вираження емоцій. Вони не лише відтворюють емоційний стан та відчуття людини, але й її фізичний стан.

Після аналізу ідіоматичної лексики на позначення емоцій було відзначено, що багато ідіом пов'язані з природою та природними явищами (*to cloud cuckoo land* – *літати в хмарах*, *to be full of the joys of spring* – *світитись від щастя*), тваринним та рослинним світом (*happy as a flea in a doghouse* – *щасливий як блоха в собачій шкурі*, *to shake like a leaf* – *тремтіти як листок*, *to look like a deer caught in headlights* – *виглядати сильно наляканим*), кольорами (*to paint the town red* – *веселитись*), людськими органами (*to be in good heart* – *бути в гарному гуморі*), їхньою діяльністю (*to catch one's breath* – *тamusвати подих*, *one's heart sinks into one's shoes* – *душа в н'ятах*, *blood boils* – *кров кипить*) та свідомим і несвідомим виконанням людиною певних фізичних дій (*to jump for joy* – *стрибати від щастя*, *to be afraid of one's own shadow* – *боятися власної тіні*, *to push the panic button* – *втрачати самоконтроль*, *to be put for scalps* – *жадати крові*).

Процик О. І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ – ВЕРБАЛЬНИЙ СПОСІБ САМОВИРАЖЕННЯ

Сленг як невід'ємна частина живої мови є одним із проблемних аспектів лексикології та актуальною темою для досліджень, адже він відображає лінгвокультурний та соціальний стан суспільства.

Для молоді сленг – це спосіб самовиразись, «іти в ногу з часом», адже сленгова лексика динамічно розвивається разом із подіями навколо нас. Деякі мовознавці розглядають сленг як протест проти соціальних, мовних, естетичних та етичних узвичаєних норм, обмежень соціуму.

Українським сленгізмам притаманний ряд особливостей. Наприклад, вплив англійської мови на формування сленгових лексичних одиниць: *хаза* (англ. *house*), *пати* (*party*) – вечірка.

Однак, у молодіжній субмові функціонують і власне українські сленгізми: *дискотопалка* – дискотека; *тусівка* – компанія. Незважаючи на

зросійщеність сучасного сленгу, можна помітити явище «українізації» сленгових утворень, а саме адаптацію іноземних слів до вимови та методи словотвору, характерні для української мови.

Для молодіжного сленгу притаманною є заміна слів семантичними синонімами з не зовсім адекватним смисловим відтінком, наприклад, замість словосполучення «іди сюди» вживається «*мандруй сюди*», «*мігруй сюди*».

Український сленг насичений емоційно забарвленими вставними словами, що передають настрій та ставлення розповідача. Наприклад, *бляха-муха*, *блін*, *йо-ма-йо*.

Молодіжний сленг – складова молодіжної культури, словесний код самовираження молодих людей. Така невимушена форма спілкування найкраще відображає справжню суть та погляди української молоді, й, саме тому, сленг залишається актуальним індикатором настроїв, реакцій молоді на зміни у суспільно-політичному та культурному житті країни. Таким чином, дослідження сленгу становить цінність не лише для лінгвістики, а й для суспільних наук.

Список використаних джерел

1. Гриценко Т. Б. Культура мовлення як компонент комунікації студентів // Науковий вісник Національного аграрного університету / НАУ. - К., 2003. - Вип. 65. - С. 127-134.
2. Мартос С.А. Структура молодіжного сленгу під кутом зору мови міста // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск III. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2006. – С.170-174.

Резнік Є.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Словотвір як окрема галузь лінгвістичної науки формується протягом останніх десятиліть. Дедалі чіткіше вимальовуються контури цієї мовознавчої дисципліни, уточнюються її основні поняття і терміни, визначаються нові напрями досліджень. Словотвір – це розділ мовознавства, що вивчає закони утворення, функціонування, будови і класифікації похідних слів [с.35, 1].

Основними способами словотворення є морфологічний, синтаксичний та семантичний способи. Найпоширенішим засобом словотвору в сучасній англійській та українській мовах є суфіксація. За допомогою суфіксів утворюються іменники, прикметники, дієслова тощо. Наприклад: *connection, worker, movement, powerful, nervous, effective, computerize, dramatize, simplify, бригадир, диктатор, скорбота, малярство, бідність, призначення, студентський, безпечний, бородатий, сушити, тероризувати* тощо [2].

Наступним за поширеністю засобом словотвору в сучасній англійській мові є префіксація, що базується на приєднанні до початку кореневої основи слова префікса. Наприклад: *incorrect, enable, misunderstanding, disbalance, rewrite, cooperate, неволя, невдячний, безконтрольний, переписати, приїжджати* тощо. Префікси, на відміну від суфіксів, не змінюють граматичний характер слова, і новоутворені слова належать до тих самих частин мови, що й їх основи.

Ще одним засобом словотвору є словоскладання, яке ґрунтується на складанні двох чи більше основ, з можливими подальшими змінами новоутвореного композита. Найактивнішим засобом утворення нового композита є складання двох, а інколи і більше, основ. Наприклад: *boyfriend, blackmail, vacuum-cleaner, criss-cross, wallpaper, search-and-destroy, самозахист, людоїд, зелено-сірий, секретар-референт, лікар-терапевт, пилосос* тощо. [2]

Існують і другорядні типи словотвору, такі як скорочення і конверсія. Скорочення – це засіб словотвору, який базується на втраті певної частини

слова. Він є поширеним явищем як в розмовній мові (усні скорочення), так і в офіційних стилях (писемні скорочення у різних офіційних документах, наукових працях тощо). В сучасній українській та англійській мовах скорочують іменники (власні та загальні), дієслова, прикметники тощо. Наприклад: *doc (doctor), prof (professor), hi-tech (high technology), USA (United States of America), BBC (British Broadcasting Corporation), міськрада (міська рада), генпрокуратура (генеральна прокуратура), універмаг (універсальний магазин), держустанова (державна установа), США (Сполучені Штати Америки), УНР (Українська народна республіка)* тощо. [2]

Конверсія також належить до другорядних засобів словотвору і ґрунтується на поєднанні слів з їх переходом з однієї частини мови в іншу. Це, в основному, дієслівний засіб словотвору, але йому піддаються також іменники та прикметники, інколи інші частини мови. Наприклад: *a bill – рахунок* та *to bill – сплачувати рахунки*, *a look – погляд* та *to look – дивитися*, *dry – сухий* та *to dry – висушувати* тощо. [2]

Отже, сучасна українська та англійська мови мають достатньо сильні та продуктивні засоби словотвору для поповнення лексичного запасу мови.

Список використаних джерел

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. - Вінниця., Посібник для перекладацьких відділень вузів, 2008. – 248 с.
2. Арнольд І. В. Стилїстика. Сучасна англійська мова. - Підручник для ВНЗ-4-е вид. 2002. – 263 с.

Руденко М.О.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, група ЛА-32

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТЕРМІНОСФЕРА СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

В останні десятиріччя питання термінології є предметом пильної уваги мовознавців. Тому необхідність чіткого і однозначного визначення поняття «термін» набуває особливого значення. Термін – це слово або словосполучення,

яке виражає поняття певної галузі і відрізняється від інших номінативних одиниць системним характером, семантичною цілісністю, контекстуальною незалежністю, моносемантичністю і стилістичною нейтральністю.

Д. С. Лотте сформулював певні вимоги до термінів, серед яких наступні: стислість, однозначність, простота, вмотивованість, системність[1]. Терміни кожної галузі науки, техніки, виробництва формують свої системи. Тому виникає необхідність говорити про таке поняття як «терміносфера», яке можна визначити як відкриту сукупність термінологічних засобів, призначених для репрезентації відповідної понятійно-семантичної сфери та оперування знаннями в певних контекстах професійної діяльності, у наукових областях. Вплив політики, ідеології, економіки та соціальних змін зумовлює виникнення нових термінів, а отже поповнення саме суспільно-політичної терміносфери.

Оскільки одним із способів утворення термінів є їх запозичення, то варто сказати про зв'язок української та англійської мов у сфері суспільно-політичної термінології. Англійські запозичені терміни у сфері суспільно-політичної лексики української мови поділяють на кілька типів, серед яких такі: давні запозичення, іншомовне походження яких вже не відчувається (*лідер*); власне англійські слова, які часто використовують в мовленні (*піар*); варваризми – іншомовні слова, які рідко вживаються[2].

Отже, суспільно-політична терміносфера – це система мовних одиниць, що слугують для вираження термінів, які відображають суспільну та політичну сфери життя. Суспільно-політична терміносфера української та англійської мов взаємопов'язані.

Список використаних джерел

1. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике: Учеб. пособие / И. В. Арнольд. – Москва: Высшая школа, 1991. – 140 с.
2. Снісаренко Я. С. Вплив лінгвальних та екстралінгвальних чинників на розвиток суспільно-політичної лексики та суспільно-політичної термінології / Я. С. Снісаренко // Термінологічний вісник / Я. С. Снісаренко. – Черкаси, 2013. – С. 88–93.

Рябуха К.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЧИСЛІВНИКОВИЙ КОМПОНЕНТ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Фразеологія - це скарбниця мови. У фразеологізмах знаходить відображення історія народу, своєрідність його культури та побуту. Фразеологізми часто носять яскраво національний характер. Поряд з повністю національними фразеологізмами в англійській фразеології є багато інтернаціональних фразеологізмів. У деяких фразеологізмах зберігаються архаїчні елементи - представники попередніх епох.

В англійській та українській мові виокремлюється група фразеологічних словосполучень, у яких структурним елементом виступає числівник. Числа здавна посідали значне місце в житті людини. Разом з їх практичним застосуванням, в повсякденне життя ввійшли і фразеологізми із числом в їх складі. Містична символіка чисел, дати історичних подій, культура, звичаї і традиції певного народу – всі ці фактори вплинули на появу числа у фразеологічній одиниці. Ще здавна існували вчення про надприродний та вічний характер перших десяти чисел. В сучасних англійських фразеологізмах з нумеральними компонентами найчастіше вживаються такі числівники: один, два, три, чотири, дев'ять.

Фразеологізми, до складу яких входить числівниковий компонент, притаманні загальні ознаки фразеологізмів, окреслені плеядою визначних мовознавців. Серед цих характеристик є семантична цілісність, здатність вступати в синонімічні та антонімічні відношення, образність, експресивність, метафоричність, стабільність компонентного складу, автоматичність відтворення в мовленні, стійкість та роздільна оформленість.

Список використаних джерел

1. Вовк О. В. Энциклопедия знаков и символов [Електронний ресурс] / О. В. Вовк. – 2006. – Режим доступу: <http://www.senicheff.ru/articles/symbols/numeric/>

2. Зализняк А. А. Особенности семантики фразеологизмов и их когнитивное моделирование [Электронный ресурс] / А. А. Зализняк – Режим доступа: http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/FRAZEOLOGIYA.html?page=0,4

Саган О.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-351(м)

КОНЦЕПТОСФЕРА ТЕРМІНОЛЕКСИКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Концептосфера – це концепти окремих значень слів, які залежні один від одного і складають деякі цілісності, особливо важлива тим, що вона допомагає зрозуміти, чому мова є не просто засобом спілкування, але й певним концентратом «культури нації».

Концептуальний простір як сукупність взаємопов'язаних понять педагогічної діяльності диференціюється на концептуальні категорії, які є універсальними. До первинних універсальних категорій відносимо:

Man: розпадається на окремі концепти, у першу чергу дихотомію «*teacher* – *pupil*», яка репрезентована словами-термінами: *educator, headmaster, lecturer, tutor* та *colleger, (first) former, graduate, student*.

Motion: похідними є концепти *development* та *goal*, які охоплюють розвиток, цілеспрямовану діяльність, просування до наміченої мети.

Time: членування часового потоку згідно з усталеними нормативами педагогічного процесу: *school year, homeroom period /homeroom class, semester*.

Space: виражене в термінопонятті «*distance education*». Також освітні концепти експлуатують загальнолюдську аналогію верх-низ як гарний-поганий: *higher education, high grade – low grade*. Концепт *center* знаходиться в основі термінів: *student-centered instruction; student-centered curriculum*.

Activity: дало концепти «пізнавальна діяльність» (*cognitive activity*), «навчальна діяльність» (*curricular activity*), «позанавчальна діяльність» (*extra-curricular activity*).

Таким чином, концептуальна галузь «сфера освіти» – це сукупне знання, втілене в концептах, поняттєвих елементах даної тематичної групи. Розглядувана концептуальна галузь являє собою складну структуру, яка має свою ієрархію, що відображає взаємозалежності процесів і речей у сфері освіти.

Сіренко М. О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Серед граматичних особливостей науково-технічного тексту, дослідники зазвичай виділяють складність і різноманітність синтаксичних структур. Прагнення передати інформацію максимально повно породжує створення довгих і складних за структурою речень з декількома підрядними з різноманітними засобами зв'язку всередині [3, с. 12].

Серед характерних особливостей науково-технічного тексту зазвичай виділяють широке використання неозначено-особових і безособових структур. В сучасній технічній літературі прийнято вести виклад не від першої, а від третьої особи і часто застосовуються безособові і невизначено-особисті конструкції. Знеособлення викладу слугує також більш часте, ніж в інших стилях, вживання пасивних конструкцій. Це пояснюється тим, що науково-технічний текст в основному стосується опису процесів або фактів і тому автор прагне зосередити увагу не на діючій особі, а саме на самих процесах і фактах [2, с.13] .

У науково-технічному тексті відзначено значне використання форм простого теперішнього часу, що «дозволяє представляти відомості, що повідомляються як абсолютно об'єктивні, що знаходяться поза часом, як істину в останній інстанції [1, с. 93].

Оскільки однією з характеристик науково-технічного тексту є точна, інформаційно ємна манера викладу матеріалу, авторами відбираються і використовуються ті мовні засоби, які забезпечують компактність подачі

інформації. Стислість викладу досягається, серед іншого, за рахунок великої кількості означень в словосполученні [4, с. 66].

Стосовно до технічних текстів діє ряд додаткових правил, що визначають вживання артиклів, наприклад, вживання означеного артикля перед словами коефіцієнт, крива, точка з літерними позначеннями (*the K1 curve*), перед визначенням, представляє собою власне ім'я (*the Shottky barrier*) і ін .; невизначеного артикля перед величиною з подальшим чисельним значенням (*an absolute value = 0.5*) та ін .; відсутність артикля в тих випадках, де в текстах іншого типу його вживання вважається абсолютно обов'язковим [4, с. 426 – 430].

Список використаної літератури

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей/ Алексеева И. С. – СПб.: Союз, 2001. – 288 с.
2. Banks D. The Passive and Metaphor in Scientific Writing // *Guadernos de Fililogia Inglesa*/ Banks D. – 1996. – № 5/2. – P. 512.
3. Докштейн С. Я., Макарова Е. А., Радоминова С. С. Практический курс перевода научно-технической литературы (английский язык). Изд. 2-е, исправл./ Докштейн С. Я., Макарова Е. А., Радоминова С. С. – М.: Военное издательство, 1967. – 496 с.
4. Климзо Б. Н. Ремесло технического переводчика. Об английском языке, переводе и переводчиках научно-технической литературы. 2-е изд., перераб. и доп./ Климзо Б. Н. – М.: Р. Валент, 2006. – 508 с.

Совпенко М.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА- 32

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Сучасний етап розвитку українського суспільства відзначається значними змінами у сфері громадсько-політичного життя. За останні роки в словниковому

запасі нашої мови з'явилося чимало неологізмів, пов'язаних з війною та політикою. З огляду на це, цікаво дослідити тематику неологізмів в інших мовах та порівняти особливості їхнього словотвору з українськими неолексемами.

Неологізм – це слово чи сполука на позначення нового чи переосмисленого поняття, утворене шляхом морфологічних або неморфологічних процесів, звуження або розширення значення. Дане мовне явище, зумовлене екстралінгвальними та інтралінгвальними факторами, тобто появою нових реалій або синонімізацією вже існуючих понять.

Розрізняють морфологічні й неморфологічні способи словотворення неологізмів. Серед морфологічних способів виокремлюють суфіксальний (*workie, самчик*), префіксальний (*nanorobotics, антимайдан*), суфіксально-префіксальний (*домайданитися*), словоскладання (*dumbwalking, аватаропоходеньки*), телескопію (*bronde – brown + blonde, Бандюкович – бандит+Янукович*), аббревіацію (*yo-pro – young professional, ПТН – Путін*), звукозаміну (*бімба*) та зворотній словотвір (*оранж*). До неморфологічних способів належать: морфолого-синтаксичний (перехід із однієї частини мови до іншої: *unsend, Банкова – субстантивація*), лексико-синтаксичний (*rice 'n' three, діди воювали*) і лексико-семантичний (переосмислення значення: *кіборги – українські військові, які захищали Донецький аеропорт*).

Дослідивши неологізми 2014–2016 років, робимо висновок, що в нашій мові з'явилися нові тенденції словотвору – лексико-синтаксичний спосіб та використання телескопії в якості одного з основних способів словотвору. В той час, як в англійській мові спостерігаємо приклад гібридизації морфологічних процесів: *Republican'ts* (*Republicans cant's* / телескопія + лексико-синтаксичний спосіб). Отже, відбувається глобалізація словотворчих процесів та їхній активний розвиток.

Совпенко М.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА- 32

ЗАСОБИ ПОМ'ЯКШЕННЯ КАТЕГОРИЧНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Наразі використання засобів пом'якшення категоричності в сучасній англійській мові є надзвичайно активним і відповідним чином зумовлює потребу дослідити та розглянути особливості вживання лексичних одиниць та граматичних структур, визначити їхню роль в сучасному етикеті.

Найбільш ґрунтовно засоби пом'якшення категоричності розглядаються в стратегії хеджування. Під хеджуванням розуміють лінгвістичні елементи (модальні дієслова, лексико-семантичні одиниці, граматичні конструкції тощо), які повністю або частково знімають з комуніканта відповідальність за власне висловлювання. Хедж – це слово, значення якого імпліцитно містить у собі неоднозначність.

До засобів пом'якшення категоричності на лексичному рівні ми відносимо змістовоорієнтовані хеджі (модальні вирази – модальні дієслова *may* та модальні прислівники *certainly*, ступеневі прислівники – *rather*, статичні дієслова розумової діяльності – *wonder* та стану – *regret*, вирази на позначення невизначеності – *kind of*) та евфемізми на позначення політичної некоректності, мотиваційним чинником яких є бажання уникнути дискримінації за віком, професією, статтю, фізичною спроможністю, етнічною, расовою належністю, соціально-економічним статусом, психічною адекватністю, інтелектуальними здібностями, сімейним статусом, освітою (*sanitation engineer, economically disadvantaged, chronologically gifted*).

На синтаксичному рівні нашу увагу привертають хеджі, орієнтовані на автора, або пасивні конструкції (*A mistake was made*), розділові (*Running your own business is risky, isn't it?*) та двокрокові питання (*Do you like sport? I mean, do you play sport?*), граматичні конструкції If-clause (*If we can move on to the next point for discussion...*) та Complex Subject (*She seems to know about our plans*),

використання минулого часу замість теперішнього (*We were rather hoping that you would stay with us*).

Отже, засоби пом'якшення категоричності спрямовані на попередження виникнення конфлікту, збереження гарної репутації та завуалювання певних деталей.

Стасюк І.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

ЯВИЩЕ РЕДУКЦІЇ У КОНТЕКСТІ СИНТАКСИЧНОЇ ДЕРИВАЦІЇ

У сучасному мовознавстві, незважаючи на усталене вживання терміна "синтаксична деривація" у словотворі, останнім часом, насамперед у зв'язку із застосуванням поняття деривації до синтаксичного рівня мови, він почав широко уживатися із іншим значенням. Як результат, виділилася окрема галузь синтаксичної науки – дериваційний синтаксис.

Ідеї дериваційного синтаксису безпосередньо опрацьовувалися багатьма вітчизняними мовознавцями (В.С. Храковський, Т.П. Ломтєв, О.І. Москальська, Б. П. Дюндик, В.А. Белошапкова та ін.). Хоча їхні концепції істотно відрізняються одна від одної, усі вони погоджуються в одному: зразки речень системно пов'язані між собою такими відношеннями, якими пов'язується твірنا і похідна основи.

Редукція (синтаксична) є одним із основних чинників синтаксичної деривації. За визначенням, поданим у словнику С.І. Ожегова, редукція ототожнюється із синтаксичною компресією і означає випадіння з логічно розгорнутих конструкцій надлишкових словесних компонентів і синтаксичне об'єднання елементів, що залишилися, при повному збереженні семантико-синтаксичного значення вихідних структур [2, с.711].

У межах синтаксичної компресії деякі вчені виокремлюють такі засоби: інфінітивні конструкції, герундіальні конструкції, дієприкметникові звороти, різні види номіналізації, еліпсис та заміну [1, с.283].

Виходячи з вищевказаного, можна зробити висновок, що редуційні процеси на синтаксичному рівні призводять до значної економії мовних ресурсів, що, у свою чергу, робить мову більш стислою і лаконічною. А в умовах стрімкого розвитку суспільства це видається надзвичайно актуальним.

Список використаної літератури

1. Дюндик Б.П. Использование нулевых форм и нулевых заместителей в синтаксисе английского предложения / Б. П. Дюндик // Вопросы германологии, языкознания и методики преподавания иностр. яз. : материалы межвуз. конф. Вост.-Сиб. зоны. – ИГПИИЯ, 1972. – С. 142-148.
2. Словарь русского языка: около 53 000 слов / [сост. Ожегов С.И.]. – [24-е изд.]. – М.: ОНИКС, 2008. – 1200с.

Стельмах Тетяна

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Постійні зміни в суспільному житті, в суспільних відносинах, розвиток науки й техніки, мистецтва, культури відбиваються в лексиці. Частина слів випадає з активного словника і з часом забувається, але разом з тим з'являється велика кількість нових слів – відбувається збагачення словника.

У сучасній українській мові найбільш поширеними матеріальними засобами вираження словотворчого значення виступають афікси: суфікси, префікси, інтерфікси, постфікси. [5]

У мові одні слова утворюються на базі інших. Назва міста *Енергодар* утворилася від слів *енергія* і *дарувати*, назва селища *Дніпрорудний* - від слів *Дніпро* і *руда*. Слова утворюються і на базі словосполучень: *універсальний магазин* - *універмаг*, *молода гвардія* - *молодогвардійці*. Похідні слова найчастіше утворюються за допомогою суфіксів і префіксів.

Слова розрізняються між собою і за способом творення. Іменник *небезпека*

утворився префіксальним способом (за допомогою префікса *не-* від слова *безпека*), а прикметник *хрящуватий* - суфіксальним способом (за допомогою суфікса *-уват-* від основи *хрящ-*).

В українській мові поширений спосіб творення слів шляхом складання кількох основ. Цей спосіб називається основоскладанням: Наприклад: *Волгоград* (основи *волг-*, *-град*), *рудовоз* (*руд-* пор. руда, *воз-* пор. возити). [4]

Багато слів в англійській мові є складеними, тобто утворюються шляхом з'єднання двох слів в одне слово. Основними способами творення іменників є суфіксація і сполучення основ. Яскравим прикладом сполучення основ є іменники, утворені сполученням числівникової основи з іменниковою: *спальня* (*bed* кліжка + *room* кімната); *льодовик* (*ice* лід + *box* ящик); *газета* (*news* новини + *paper* папір).

Щодо суфіксації можна навести наступні приклади: суфікси, за допомогою яких творяться іменники із значенням особи (*-er*, *-or* приєднуються до дієслів для позначення дійової особи: *produce* - *проводити*, *producer* – *виробник*; *inspect* - *інспектувати*, *inspector* - *інспектор*; *invent* - *винаходити*, *inventor* – *винахідник*. [2]

Так само як і в українській, в англійській мові окрему групу складних слів становлять аббревіатури, складноскорочені слова. Вони утворюються поєднанням не повних основ або коренів, а їх початкових частин (складів, букв, звуків).

Складноскорочені слова утворюються: а) від початкових звуків твірних основ; б) від назв букв, що означають початкові звуки твірних основ.

Перелічені прийоми чітко розмежовуються не завжди. Існують аббревіатури комбінованого типу. (from Latin *Anno Domini* - *A.D.*) - *нашої ери*; (from Latin *Before Christ* – *B.C.*) - *дошої ери*; (*Company*) – *компанія*; (*Department*) – *відділення*. [1]

Отже, словотвором називається такий розділ науки про мову, який вивчає словотворчі засоби (ресурси) мови, правила (закономірності) та способи творення слів у мові.

Об'єктами словотворення є похідні слова, оскільки заради них відбувається

словотворчий процес. Для цього в мові існують такі словотворчі засоби: твірні слова, словосполучення, твірні основи, форманти (словотворчі суфікси, словотворчі префікси, сполучні морфеми).

Список використаних джерел

1. Зорівчак Р.П. Спільні явища фразеологічного фонду української та англійської мов // Іноземна фразеологія. - Львів: Вища школа, 1976. - Вип. 43. - С. 15 - 18.
2. Качалова К.Н., Израилевич Е.Е. Практическая грамматика английского языка. - Москва: ЮНВЕС, 1995. - 550 с.
3. Кунін А.В. Курс фразеологии современного английского языка. - М.: Высш. школа, 1996. - 381 с.
4. Українська мова: Підручник: Ч.1 / Т.К. Бурлака, В.О. Горпинич, П.С. Дудик. - К.: Вища школа., 1993. - 415 с.
5. Ющук І. П. Українська мова / І. П. Ющук. – К.: Либідь, 2003.- 640 с.

Степаненко М. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЗЛА-51(м)

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ЯВИЩЕ СЕМАНТИЧНОЇ ДЕРИВАЦІЇ У МОВОЗНАВСТВІ

Як відомо, серед вчених-лінгвістів не існує однозначного погляду на явище семантичної деривації. Також з багатьох причин у мовознавців виникає безліч труднощів під час опису даного явища.

Як зазначає науковець Н. П. Тропініна: «теорія дериватології як самостійний напрям у вивченні породження, розвитку, зміни мовних одиниць зовсім недавно пройшла стадію становлення й кодифікації» [1, с.54].

Складність даного явища відображається в термінах на його позначення: «семантичний розвиток», «семантична деривація», «семантична транспозиція», «семантичне словотворення», «лексико-семантична деривація», «лексико-семантичний спосіб словотвору» тощо.

На сучасному етапі мовознавства вчені відносять семантичний розвиток до діахронічного словотвору. Деякі дослідники навіть не визнають семантичну деривацію через те, що семантичні зміни у неологізмах, утворених шляхом семантичної деривації формально жодним чином не пов'язані з появою нових звукових комплексів. Дійсно, у наслідок семантичного розвитку фонетично нові слова не творяться: новими лексико-граматичними ознаками наділяється вже відомий мові звуковий комплекс. Проте, в структурному відношенні та за своїми граматичними ознаками слова, які виникли у наслідок семантичної деривації, вони можуть бути новими одиницями [2, с. 256].

Отже, семантична деривація є самостійним способом утворення неологізмів. У результаті семантичної деривації також виникають семантичні зміни, що відбуваються у самій структурі слова та розвиток неологізмів, тобто поява нових слів та нових значень.

Список використаної літератури:

1. Тропіна Н. П. Семантична деривація в сучасній російській мові: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук: спец.10.02.02 “Російська мова” / Н. П. Тропіна. – Київ, 2004. – 41 с.

2. Шанский Н.В. Очерки по русскому словообразованию. – М.:Изд-во Московс. госуд. ун-та, 2002. – 310 с.

Сунцова О.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕРМІНІВ

ПАПЕРОВО-ЦЕЛЮЛОЗНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Аналіз фактичного матеріалу дає підстави виділити основні лексико-тематичні групи вузькоспеціальних терміноодиниць паперово-целюлозної галузі:

Сировинні матеріали та їх властивості (Properties of raw materials). До цієї групи належать переважно однокомпонентні слова: *abaca* (абака), *bark* (кора дерева), *beech* (бук), *finer* (дрібні волокна). В межах категорії можна виокремити

дві підгрупи: назви дерев (*bamboo* – бамбук, *aspen* – осока) та сировини та хімічні складові (*bagasse* – багаса, *cambium* – камбій).

Властивості та якості, притаманні виробам з паперу та картону (*Properties of paper and board*). У цій групі переважають терміни-словосполучення, що мають структуру іменник+іменник або прикметник (дієприкметник)+іменник. Однослівні терміни (*density* – щільність, *blister* – вздуття на поверхні) можуть належати іншим науково-технічним галузям. Їм притаманна полісемія: *enamel* – (паперово-целюлозна промисловість) односторонній папір, покритий емаллю; *enamel* – зубна емаль.

Технологія виготовлення целюлози (*Pulp production and preparation*). Ця група представлена дво-, три- та чотиричленими словосполученнями, на зразок: *veining* (поява візерунку на поверхні), *refiner mechanical pulp* (деревна маса з трісок). Переважає кількість термінів, що містять 2 та 3 компоненти. Терміни групи також утворюють тематичні підгрупи і підрозділи.

Процес виготовлення паперу (*Papermaking*). Найчастіше при словотворенні термінів, що характеризують цей процес, використовується конверсія (*coating* – покриваючий або покриття; *folding* – фальцювання або той, що згинається навпіл) Значення термінів у цій тематичній групі досить часто уточнюється прикметниками або іменниками, наприклад: *laser printing* – лазерний друк; *loose winding* – слабе намотування паперу; *off-machine coating* - нанесення покриття поза верстатом для виготовлення паперу.

Тимошенко А. П.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГІЗМІВ

Інтерес до дослідження функціональних особливостей сленгу закономірний у зв'язку з постійним розвитком англійської мови, її поповненням новими сленговими одиницями та суттєвим зростанням їхньої ролі у мовленні англомовних представників. Сленг традиційно привертає увагу філологів

завдяки яскравому емоційно-експресивному забарвленню, мовній економії, образності сленгізмів та здатності постійно змінювати кордони, що розділяють його з мовною нормою.

Сленг прийнято визначати як конотативно-забарвлену лексику та фразеологію, яка широко вживається у розмовній мові, але залишається за межами літературної мови і не вважається стандартною, літературною [2, с. 45].

Специфіка мовної картини світу, яка описується сленгом, полягає в тому, що вона є відбитком неофіційної культури, в основі світосприйняття якої лежить уявлення про світ. При цьому сленг репрезентує сферу інтересів його носіїв та їхні ціннісні орієнтації, наприклад [3]: *blowout* – *пиятика*; *гульки*; *Bruce Willis* – *чоловік, який вважає себе крутим*; *heavy* – *серйозний, значний*; *I'm feeling that* – *мені подобається*; *indoorsman* – *домосід*; *nasty* – *прекрасний*; *ride* – *автомобіль, тачка*.

Важлива роль сленгу полягає в тому, що за рахунок нього значною мірою поповнюються новими одиницями лексичний склад та фразеологічний фонд мови, розширюється семантична структура слів, збагачується арсенал дериваційних засобів мови новими словотворчими моделями та елементами.

Слід також звернути увагу на те, що сленг існує переважно у розмовному мовленні. Саме у щоденних ситуаціях і зароджується сленг, а потім активно використовується у мовленні.

Перекладаючи сленгові одиниці українською мовою потрібно звертати увагу на емотивність сленгу та його відхилення від літературної мови і підбирати такий відповідник у мові перекладу, щоб він найточніше передавав сказане у мові оригіналу [1, с. 12].

Список використаних джерел

1. Алікберов В. І. Сленг та переклад (Slang and Translation): автореф. / В. І. Алікберов. – Тернопіль, 2000. – 32 с.
2. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу / Віктор Володимирович Балабін. – К. : «Логос». – 2002. – 315 с.

3. Online slang dictionary. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://onlineslangdictionary.com/browse>.

Тихоненко А.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПАРОНІМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Пароніми – це однокореневі слова, близькі за звучанням, але різні за значенням: *білити* – *біліти*, *сильний* – *силовий*, *головний* – *заголовний* [3].

В українській мові **за звуковим складом** пароніми бувають: **однокореневі** – відрізняються лише суфіксами або префіксами: *сердечний* «пов'язаний із серцем», «щирий» – *сердешний* «бідолашний»; *вникати* «намагатися зрозуміти суть чого-небудь» – *уникати* «прагнути бути осторонь чого-небудь» та **різнокореневі** – відрізняються одним або двома звуками: *веліти* «наказати» – *воліти* «хотіти».

Зважаючи на ступінь звукової близькості паронімію поділяють на **максимальну** (*калина* – *малина*, *коса* – *роса*) та **мінімальну** (*сплеск* – *блиск*).

За лексичним значенням розрізняються **синонімічні** (*особистий* – *особовий*, *риніти* – *скриніти*) та **антонімічні** (*густо* – *пусто*, *іммігрант* – *емігрант*) пароніми [3].

Також пароніми можуть відрізнятися і **за семантикою слова**: **семантично близькі** (*крикливий* – *кричущий*, *кристал* – *кришталь*, *ніготь* – *кіготь*), **семантично різні** (*газ* – *гас*, *ефект* – *афект*, *орден* – *ордер*) [2].

В англійській мові також **за звуковим складом** розрізняються: **однокореневі** пароніми – утворюються афіксальним способом: *especially* (надто) – *specially* (спеціально); *advance* (успіх) – *advancement* (висування), *psychic* (психічний) – *psychological* – (психологічний) та **різнокореневі** – спостерігаються відмінності між словами у корені слова: *saw* (каркання) – *core* (серцевина) – *corps* (корпус) [1].

За лексичним значенням пароніми бувають: **синонімічними**, наприклад: *canal* (канал) – *channel* (джерело, річище), *human* (людський) – *humane* (гуманний); **антонімічними**: *employer* (роботодавець) – *employee* (робітник), *immigrant* (іммігрант) – *emigrant* (емігрант); **семантично близькими**: *campaign* (кампанія) – *company* (компанія); **семантично різними**: *bear* (ведмідь) – *beer* (пиво), *very* (дуже) – *vary* (різноманітний).

За ступенем зближення (подібності) звукового оформлення морфемного складу виділяють: **максимальні** пароніми – відрізняються не більше, ніж однією звуковою одиницею: *hare* (заєць) – *hair* (волосся), *wander* (блукати) – *wonder* (цікавитися); **мінімальні** пароніми – відрізняються більш ніж однією звуковою одиницею: *company* (компанія) – *campaign* (кампанія) [1].

Отже, пароніми – слова близькі за звучанням та різні за значенням. В англійській та українській мовах необхідно з увагою ставитись до слів із схожим звучанням, з'ясовувати їхнє значення, якщо в цьому є потреба, щоб фраза не виявилась абсурдною і була зрозумілою для інших. Перевірити значення паронімів можна за тлумачним словником або спеціальним словником паронімів.

Список використаних джерел

1. Гаврилюк Т. І. Явище паронімії [Електронний ресурс] / Т. І. Гаврилюк, І. В. Повshedна. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://reftrend.ru/974746.html>.
2. Пароніми в українській мові [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://allref.com.ua/uk/skachaty/paronimi_v_ukrayins-kiiy_movi.
3. Сучасна українська літературна мова [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1280052840539/dokumentoznavstvo/omonimi>

Топчій К. О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

АСИМІЛЯЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Запозичення існують майже в кожній мові світу, і потрапляють вони до словникового складу мови з різних причин. Існуючи в мові-реципієнті певний час, вони доволі часто адаптуються під її мовну систему, втрачаючи певні ознаки мови-джерела, отримують фонетичні, графічні, морфологічні властивості мови-реципієнта. Процес такої адаптації називається асиміляцією. За ступенем асиміляції запозичення прийнято виділяти наступні групи: повністю асимільовані запозичення, частково асимільовані запозичення та неасимільовані запозичення (барбаризми).

Повністю асимільовані запозичення (найбільш об'ємна група) властиві всім пластам більш давніх запозичень. Вони можуть належати до першого шару латинських запозичень, наприклад *cheese, street, wall, wine*. Ця група запозиченої лексики набуває всіх властивостей англійського словника: адаптується морфологічна, фонетична і орфографічна форма слова. Такі слова часто піддаються процесу деривації, і таким чином надалі розширюють словниковий запас англійської мови.

Частково асимільовані слова можна також поділити згідно до форми, яка залишається незмінною, не англійською: правопис, вимова, морфологія або денотат (якщо слово позначає певну реалію, не властиву англійській мові).

Семантично неасимільовані слова описують об'єкти і поняття, властиві країні, з якої їх було запозичено. Вони можуть описувати чужоземний одяг: *mantilla, sombrero*, іноземні титули або професії *shah, rajah, bei, toreador*, транспорт і т. ін.

Граматично неасимільовані слова – здебільшого запозичення з латини або грецької, які зберегли свої форми множини: *index – indices, formula – formulae, criterion – criteria*.

Серед фонетично неасимільованих слів багато французьких запозичень. Наприклад, *machine, cartoon, police*. Ці слова зберегли характерний для

французької наголос на останньому складі, а інколи і звуки, невластиві англійській мові.

Неасимільовані запозичення не завжди відносяться до складу англійської мови, оскільки вони трапляються в мовленні, але не в мові. До них відносяться слова, жодним чином не адаптовані до норм мови-реципієнта, для яких існують англійські відповідники. Такого роду запозичення, як правило, не розвивають нових значень, залишаючись моносемантичними [1, с. 252 – 258].

Класифікація за ступенем асиміляції (повністю, частково асимільовані) та неасимільовані запозичення спрощує вивчення англійської мови, адже запозичення охоплюють в англійській мові дуже широкий пласт лексики – до 70% словникового складу мови [2].

Список використаних джерел

1. Арнольд І. В. Лексикология современного английского языка / І. В. Арнольд. – Москва: Высшая школа, 1986. – 292 с. – (3).
2. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови / Д. І. Квеселевич, В. П. Сасіна. – Вінниця: Нова Книга, 2001. – 117 с.

Топчій К. О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ

У ХХІ столітті реклама стала невід'ємною складовою нашого життя. Вивчення рекламних текстів проводиться багатьма науками: психологією, соціологією та ін. Далі мова йтиме про мовознавче дослідження рекламного тексту, а саме його лексико-семантичних особливостей. Англomовним рекламним текстам характерні наступні лексико-семантичні властивості.

Використання простих слів, часто односкладових. Ці слова здебільшого англо-саксонського походження і сприймаються читачем найлегше, тому їх

добирають, коли необхідно донести пряме значення: *make, get, call, take, give, try, come, go, choose, have, look, come, need, see, use, serve, let* [1].

Використання багатозначних слів. Рекламодавцям іноді треба маніпулювати значеннями, доносити заклики не прямим текстом, щоб не справити враження нав'язування. Наприклад, використання слова *get* замість *buy*.

Широка ад'єктивація. Використовуються прикметники з позитивною семантикою, які якомога краще описують продукт. Наприклад, *unique, superb*. Вживання семантично нейтральних прикметників для опису товарів конкурентів надає їм ситуативного негативного значення: *ordinary, other* [2].

Використання вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників. Аби підкреслити винятковість продукту, рекламодавці часто вдаються до такого прийому. Наприклад, *Vanish washes whiter* [1].

Використання особових займенників «ми», «ви». Таким шляхом у читача складається враження, що продукти виготовлений саме для нього, а працювала над ними ціла команда фахівців. Наприклад, *We want to make flying an experience of excellence* [3].

Використання складних слів. Дуже продуктивний в англійській мові спосіб словотворення часто знаходить реалізацію в рекламних текстах: аби не вводити підрядне речення, автор просто вводить означення у вигляді складного слова. Також таким чином досягається враження виняткового продукту: *Cosmedicine* (cosmetics + medicine) – назва бренду лікувальної косметики [4].

Лексика рекламних текстів здебільшого має експресивне забарвлення та позитивну семантику. Автори ставлять собі на меті вразити читача і переконати придбати продукт, тому лексика, як правило, добирається дуже ретельно, аби досягти необхідної загальної семантики.

Список використаних джерел

1. Goddard, A (2001). *The Language of Advertising: Written Texts*. London: Routledge. 16-19.
2. Leech G. (1966). *English in Advertising*. London: Longman. 85.

3. Загнітко А. (2007). Лінгвістика тексту: Теорія і практикум. Науково-навч. посібник . 2ге вид. Донецьк: Юго-восток ЛТД. 276.
4. Обрицько Б.А. (2002). Реклама і рекламна діяльність. Київ: МАУП. 186 - 191.

Федоренко К.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ЗООНІМИ В ЛЕКСИЧНИХ СИСТЕМАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Зоологізми української та англійської мов мають певні розбіжності у лексичному наповненні, у цілому їх об'єднують такі критерії:

1. В обох мовах зоологізми вживаються для точнішого вираження думок.
2. Зоологізми несуть певне смислове та експресивне навантаження.
3. Більшість зоологізмів виникли на основі спостережень людей за природою та поведками тварин.
4. У багатьох випадках переклад зоологізмів не викликає труднощів, оскільки і змістове, і лексичне наповнення в них зберігається;
5. Ретельного вивчення та дослідження заслуговують зоологізми першої групи, оскільки їх значення не завжди може бути зрозуміле тим, хто вивчає іноземну мову, через розбіжності у лексичному наповненні.

Фразеологізми англійської мови з зооморфічним компонентом грають важливу роль в повсякденному житті людини, надають мовленню різні емоційні відтінки, роблячи його яскравіше й виразніше.

Прикладом може слугувати: *as well be hanged for a sheep as a lamb* - якщо судилось бути повішеним за вівцю, то чому б не вкрасти заодно і ягняти; *a lone wolf* - людина, що діє поодиноці; *barracuda* – егоїстичний; *a fat cat* - багата і привілейована людина; *the Hog* - Річард III; *the Lion Heart* - Річард Левине Серце; *no room to swing a cat* -яблуку ніде впасти; *a snake in the grass* – підступний; *as watchful as a hawk*- зіркий, як яструб; *ride the fore horse* – бути nonepеду; *neither fish nor flash* - ні риба, ні м'ясо.

Отже, дані фразеологічні одиниці висловлюють національні риси характеру англійців і являють собою цінний матеріал для вивчення мови в контексті культури, що, безсумнівно, сприяє підвищенню рівня міжкультурної комунікації. У зв'язку з розвитком людського фактора в мові, проблема опису людини з допомогою фразеологізмів з зооморфічним компонентом, їх класифікація на основі образного уявлення про ту чи іншу тварину, є особливо актуальною і потребує надалі вивчення і систематизації.

Харіна Н.Р.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЯВИЩЕ МЕТАФОРИ В АНГЛІЙСЬКИХ ТЕКСТАХ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕМАТИКИ"

Існує багато засобів комунікації як методів впливу на свідомість людини. Одним із таких засобів впливу є метафора – один з різновидів лексико-семантичного способу словотворення, тобто перенесення назви з одного предмета на інший на основі подібності: зовнішніх ознак, структури, функцій. Вона має яскраве стилістичне забарвлення і, часто використовуючись у мовленні, робить його досить емоційним. Дослідження цього мовного засобу у політичному дискурсі є важливим для вивчення ефекту його впливу на слухача.

Дослідженню метафори приділялося досить багато уваги. Перші трактування поняття «метафора» з'явилися ще в Стародавньому світі. До сьогодні не існує єдиного визначення цього поняття, адже кожен дослідник, що долучався до вивчення явища «метафора», пропонував своє визначення, класифікацію та функції.

Найголовнішими ознаками метафори є: ознака семантичної двоплановості, абстрагованості, експресивності, а також синтаксична та морфологічна ознаки. Серед багатьох існуючих функцій метафори виділяють наступні: номінативна, інформативна, пояснювальна, текстотворча, емоційно-оцінна, жанротворча, конспіруюча та ігрова.

Особливу увагу приділено вивченню метафори в англomовному політичному дискурсі, а саме класифікації політичних метафор, семантичним типам та специфіці використання під час політичних промов.

Найбільш цікавими виявились класифікації політичної метафори Джонсона.М. і Лакоффа Дж. та Ньюмарка П., які не спирались на структуру чи ознаки метафори. Дж. Лакофф і М. Джонсон виділили два типи метафор, розглянутих щодо часу і простору: онтологічні і орієнтовані, або орієнтаційні.

Ньюмарк П. в свою чергу виділив п'ять типів метафор: мертві метафори, метафори-кліше, лексичні, інноваційні та креативні, так звані авторські метафори.

Розглянувши метафору саме в політичному дискурсі, варто зазначити, що її роль в цьому спектрі величезна: її присутність «оживлює» офіційний текст, дозволяє побачити уявний малюнок, яскраво уявити собі певне явище життя. Вона кидає світло на саму сутність даного явища, дозволяє краще зрозуміти, оцінити, визначити його.

Дослідивши основні напрямки визначення метафори в політичному аспекті та механізм утворення метафори у політичному дискурсі, можна стверджувати, що метафора привертає і утримує увагу, насичує текст виразними образами, здатними надовго зберегтися в пам'яті, надає поштовх на асоціативне мислення, будучи одним з інструментів впливу, а інколи й маніпулює свідомістю і розумовим процесом, служить ефективним засобом вираження особистої позиції автора, виступає в ролі ущільнювача інформації.

Отже, метафора є невід'ємною частиною мовної комунікації та відіграє значну роль не лише у мовленні та збагаченні словникового запасу загалом, а й є значущою ланкою у передачі інформації більш доступним і цікавим шляхом.

Список використаних джерел

1. Арутюнова Н. Д. Метафора і дискурс // Теорія метафори. - М., 1990. – С.115

2. Бессарабова Н.Д. Метафора як мовне явище. Значення і сенс слова: художня мова, публіцистика. / Под ред. Д.Е. Розенталя. - М.: Изд-во МГУ, 1987. – С.200
3. Вознюк Т. Лінгвостилістичні параметри метафори/Т. Вознюк // Українознавство. Видання Київського унів.ім.Т.Шевченко, 2010,N N 2.-С.150-153
4. Серажим К. С. Лексика та фразеологія політичного дискурсу // Наукові записки Інституту журналістики / За ред. В. Різуна. — К., 2001. — С. 70-72.
5. Lakoff G., Johnson M. Metaphors we live by.– London: The University of Chicago Press, 2003.– 310 p.
6. Clinton H. R. Remarks on Evidence and Impact: Closing the Gender Data Gap: [Електронний ресурс] – 2012. – режим доступу: <http://www.state.gov/secretary/rm/2012/07/195244.htm>.

Харіна Н.Р.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

НЕОЛОГІЗМИ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ"

У сучасному суспільстві існують необмежені можливості спілкування та передачі інформації. Сьогодні людина не уявляє свого життя без користування всесвітньою інформаційною системою, саме тому постає потреба у якісному перекладі засобів передачі інформації, до яких, зокрема, належать газетні матеріали.

Газетно-публіцистичний стиль можна охарактеризувати як функціональний стиль мови, який обслуговує широку сферу суспільних стосунків, і найповніше він використовується в газетах, суспільно-політичних журналах, на радіо, телебаченні, у документальному кіно тощо.

Здатність швидко й майже тотально охоплювати найширші аудиторії дає їм змогу формувати суспільну думку, визначати духовні цінності. Ось чому мова

засобів масової інформації є важливим й актуальним питанням сучасних досліджень.

Лексика будь-якої мови постійно поповнюється, збагачується, відновлюється. У процесі розвитку суспільства виникають нові поняття, які потрібно називати. Крім того, навколишній світ, відкриває нові явища, котрі теж потребують називання. Потреба в нових словах зумовлюється насамперед позамовними чинниками, зокрема соціальними і політичними змінами в суспільстві. Але неологізми виникають у мові весь час і не лише в галузі суспільно-політичної лексики. Це й нові терміни науки, літератури, мистецтва, це й виробничо-технічна лексика тощо.

Неологізми з'являються в мові, по-перше, як власне новотворення — шляхом словотворення на основі наявних у даній мові морфем (це основний шлях: роздержавлення, доленосний), переосмислення слова та лексикалізації словосполучення, по-друге, як відносні новотворення — внаслідок запозичення мовних одиниць з інших мов (шоу, спонсор, аеробіка, ламбада), в тому числі словотворного та семантичного калькування (євробачення, зоряні війни, п'ятдесят на п'ятдесят) та переходу їх до загальнонародної мови з вулгарних стилевих сфер або територіальних різновидів (мутант, радіаційне забруднення; назви видів риб у міру їх промислового освоєння: нототенія, протипома та інші), а також актуалізації застарілих слів (наприклад, соборність, акт злуки — про возз'єднання східних і західних земель України 1919; щоправда, ці слова вживалися в мові української діаспори).

Слід також зазначити, що лінгвісти надають різні класифікації неологізмів в залежності від власного підходу до визначення нового слова.

Можна упевнено сказати, що неологізми виникали і будуть надалі виникати у мові. Людина розвивається, а тому і розвивається мова, якою вона спілкується, яку використовує на роботі та в побуті. Виникнення нових технічних засобів, перебіг змін у суспільстві, розвиток тієї чи іншої нації завжди буде поштовхом для запозичень або виникнення нових слів та термінів у мові. Засоби масової інформації якнайкраще віддзеркалюють ці процеси, використовуючи чи не

найпершими нову лексику. Очевидно, що мова ЗМІ відбиває загальну тенденцію розмовної мови.

Список використаних джерел

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. – М:1960
2. Добросклонская Т.Г. Медіалінгвістика. Системний підхід до вивчення мови ЗМІ. – М.: Наука, Флінта, 2008. - с. 115
3. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навч. закладів освіти. - К.: видавничий центр «Академія», 2002. – 368 с.
4. Крупнов В. Н. Курс перевода английского языка. – М: Международные отношения, 1979 – 232 с.
5. Солганик Г.Я. Мова газети, радіо, телебачення. - М.: АСТ, 2008. - с. 85
6. Солганик Г.Я. Язык современной публицистики. - М.: Флінта, Наука, 2007.

Хворостяна Ю. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОЛІТКОРЕКТНА ЛЕКСИКА СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Політична коректність, як поведінковий і мовний феномен, який віддзеркалює бажання носіїв мови подолати дискримінацію, що існує в суспільстві й усвідомлюється ним, виникла досить недавно. Політкоректність стала невід'ємною частиною ідеології та обов'язковим принципом комунікативної діяльності представників англomовної культури. Будучи ефективним інструментом мовної політики, політкоректність допомагає уникнути соціальних загострень і досягти безконфліктної атмосфери в суспільстві, полегшує комунікацію між різними соціальними групами.

Найважливішою мовленнєвою стратегією, за допомогою якої реалізується в мові феномен політичної коректності, є евфемізація. Політично-коректні евфемізми – це мовні одиниці, що виступають інструментом номінації та характеристики стигматизованих груп суспільства (наприклад, замість *stewardess* вживають *flight attendant*; використання словосполучень *person of color*, *indigenous person*, *golden ager*, *physically challenged* – задля уникнення дискримінації за расовою приналежністю, віком чи фізичним станом).

У англійській мовній свідомості можна спостерігати активне використання політкоректної лексики, що зумовлено насамперед інтересом західної ідеології взагалі та англосовітової до окремої людини, як особистості.

Найпоширенішими сферами застосування політкоректності є ЗМІ, політичний дискурс та релігія.

Основним мотивом вживання політкоректності у ЗМІ, є бажання не образити, чи не спровокувати якусь негативну оцінку; у політиці – уникнути конфлікту. Розглядаючи зв'язок політкоректності з релігією, варто зазначити про пейоративний аспект політкоректності. Оскільки політкоректність є ідеологічною реалією, в цій площині теж відбуваються певні перегини, або надмірна експлуатація ідей політкоректності, що змінює реалії релігій.

Хворостяна Ю. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

РОМАНІЗМИ У СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Упродовж останніх десятиріч в англійській мові, як і в багатьох інших, виникла велика кількість нових слів, що призвело до необхідності їх вивчення та опису. Значне місце посідають в англійській мові романізми – запозичення з романських мов, що сформувалися на базі латинської мови.

Внаслідок низки історичних подій, романські запозичення посіли чітке місце у словниковому складі англійської та української мов, утворивши нові, незамінні слова.

Більше половини складу лексики сучасної англійської мови - романського походження. Після Норманського завоювання Англії у 1066 році офіційна і особлива законодавча роль англійської мови поступилася перед нормано-французькою. Як наслідок, у англійську мову почала проникати романська лексика.

У англійській мові романізми зустрічаються майже у всіх сферах: юриспруденція (*justice, crime*), мода (*garment, cotton*), мистецтво (*libretto, duet, violin, opera*), соціальні відносини (*king, queen, earl*), кухня (*tomato, potato, cocoa*) та багато інших (*garage, chauffeur, development, fiancée*).

В українській мові кількість романських запозичень значно менша, хоча найпоширенішими є такі запозичення з латини: *оцет, шавлія, аркуш, літера, кімната, черешня, м'ята*. Також широко вживаними у нашій мові є французькі запозичення: *фасад, кабінет, бюро, квартира, пальто, букет*.

Згадуючи про історичне сусідство Великобританії та романомовних країн, варто зауважити про значне насичення англійської мови романізмами. Навпаки, українська ж мова містить у своєму словниковому складі менше романомовних запозичень, зважаючи на окреме історичне минуле.

Yulia Khvorostiana

NTUU "KPI", Faculty of Linguistics, gr. LE – 31

FORMATION OF THE ENGLISH NATIONAL LANGUAGE

The formation of the national English language, or Standard English, is considered to date from the period between the 15th and the 17th centuries. After that time the language continued to change, so one can speak of the evolution of Standard English instead of tracing the similar or different trends in the history of its dialects.

The history of the English language really started with the arrival of three Germanic tribes who invaded Britain during the 5th century AD. In 11th century, England was conquered by the Normans, from France, who brought with them their own language – Norman French – a Romance language.

English became the established national language just at the point in history when colonial expansion was beginning. It was the spoken and written language of the first men and women from Britain to settle in the Americas; and it was a language that went round the world with England's early traders, commercial adventurers and missionaries.

In the period of Renaissance the English language was labelled as “a rude and barren tongue” merely served as an instrument in teaching Latin.

The written form of the English language became standardised earlier than its spoken form. The literary form of English came into existence in the age of Chaucer, was fixed and spread with the introduction of printing and was further developed as the national English literary language during the rise of literature in the 16th and 17th centuries.

There is no such thing as "official English"; neither Britain nor the USA has anything official like the "Académie Française" to decide what is acceptable and what is not.

Today's English is different from the English of 100 years ago; it is pronounced differently too - and no doubt, it will be even more different in 100 years' time.

Хмельницький Р.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ВЛАСНІ ІМЕНА В ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сукупність власних назв мови становить її ономастичний простір. Онімія певної мови є відображенням культури суспільства, тому виникає необхідність детального вивчення ономастичного матеріалу. Акумулюючи в собі

різну інформацію, власні назви надають змогу прослідкувати етноісторичні зв'язки мовного середовища, взаємодію з культурами інших народів. Вони є кодами певної суми фонових знань, специфічними видами згорнутих національно-культурних текстів, що зберігають у своїй семантичній пам'яті культурно-історичні сюжети, вписані у сучасну суспільну свідомість.

У кожного народу в кожному епоху є ономастикон, що включає імена власні різних сфер ономастичного простору. У англійській мові, на відміну від української мови, така категорія як антропоніми виділяється як особливий розряд ономастичної лексики.

При всій своїй різноманітності імена власні відрізняються індивідуальним застосуванням і визначеністю об'єкта, що іменується, з яким вони сполучаються в акті номінації. Імена власні додають висловлюванню визначеність і конкретність і служать для індивідуалізації особистостей, а також географічних і інших об'єктів, які розглядаються відособлено.

Серед фразеологічних одиниць, до складу яких входять антропоніми, переважна більшість є власне українськими або власне англійськими за походженням. В українській, англійській мовах найвживанішими є фразеологізми з чоловічими іменами, рідше – з жіночими. За способом творення такі ФО поділяємо на 3 групи: кальки, напівкальки, інші фразеологічні одиниці. Фразеологізми з назвами людей у лексичному наповненні відзначаються великим діапазоном сфер використання.

Список використаних джерел

1. АУФС – Англо-український фразеологічний словник / [авт.-уклад. Костянтин Тимофійович Баранцев.]. – К. : Радянська школа, 1969.
2. CDI – Chambers Dictionary of Idioms / [авт.-уклад. В. В. Руденко.]. – К. : Всеуито, 2002.

Цаценкін І.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-21

ЕВФЕМІЗАЦІЯ В НІМЕЦЬКИХ МАЛОПРЕСТИЖНИХ ПРОФЕСІЯХ

З метою встановити засоби евфемізації в німецьких малопrestiжних професіях нами була проаналізована суцільна вибірка з 200 вакансій з онлайн-біржі Meinstadt.de. з підрубрики „Sauberkeit & Hygiene“, сформована за 7.12.2015 року.

Під час аналізу вакансій було виявлено дуже частотне використання слова *Reinigungskraft* (42/200). Загалом, формулювання з компонентом *Reinigung*-значно переважали використання похідних від більш конкретних дієслів *putzen*, *abfertigen*, *pfllegen*. Завдяки популярному евфемізму *Reinigungskraft* досягається одночасно гендерна нейтралізація та генералізація за рахунок абстрактного компонента *-kraft*.

Загалом евфемізація дуже часто відбувається за рахунок збірних понять: *Kraft* (51/200), *Personal* (4/200), *Hilfe* (5/200).

Також цікавим вважаємо частотне використання лексичного парафраза (8/200), в якому евфемізуючим є емоційний компонент (*Sie säubern gerne? hier bitte!!; Abwechslungsreiche Tätigkeit gesucht?*).

Крім того, для підняття статусу низькокваліфікованих професій використовуються такі евфемістичні заміни як *Roomboy* (аналог до *Zimmermädchen*), *Recycling* (слово *Müll* було використане 2 рази, а слово *Recycling* – 5).

Найбільш емоційно забарвленою вакансією ми вважаємо *Perle für die Büroreinigung (w/m) gesucht*, в якій роботодавці порівнюють прибиральницю з перлиною, для того, щоб досягти максимальної евфемізації та пом'якшення справжніх реалій цієї професії.

Підводячи підсумок, можна сказати, що роботодавці використовують велике розмаїття мовних засобів, щоб підкреслити важливість людей, відповідальних за прибирання приміщень або вулиць.

Цись А. Є.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-21

"АКТУАЛІЗАТОРИ" В ГАЗЕТНОМУ ЗАГОЛОВКУ

Заголовок у газеті як власна назва виконує свої функції, зокрема, завдяки особливим словам, які далі ми називатимемо актуалізаторами.

У нашому розумінні, актуалізатор – це власна чи загальна назва предмета або ознака предмета, яка встановлює зв'язки заголовка з конкретними реаліями. Наявністю актуалізаторів газетний заголовний комплекс відрізняється від назви художнього твору, яка не потребує "прив'язки" до конкретних об'єктів. Заголовок може повноцінно функціонувати як власна назва газетного матеріалу, якщо до його складу входять актуалізатори.

Встановлення зв'язків між текстом заголовка і реаліями здійснюється на кількох рівнях: конкретно-предметному, загально-предметному, номінативно-оцінному та атрибутивно-асоціативному.

З погляду актуального членування речення імена в заголовку можуть займати позицію як у темі, так і в ремі. Для кожного періоду суспільного життя у ЗМІ можна виділити особливі тематичні імена (та інші актуалізатори), котрі часто фігурують у вихідній частині газетних заголовків. Як правило, вони відомі читачам, до їхніх носіїв прикута увага суспільства.

Аналіз значної кількості газетних заголовків показує, що в мові газет у кожен конкретний період часу (залежно від спрямування, території, стилю видання) функціонує певна кількість онімів, котрі використовуються для створення теми заголовка. Очевидно, для кожного етапу суспільного життя можна було б укласти свій словник частотності використання імен у заголовках.

На нашу думку, подальше дослідження мови заголовків у ЗМІ допоможе виявити закономірності функціонування спеціальної лексики у заголовках, що важливо для глибшого розуміння суті та функцій самого заголовку.

Чеботар Альбіна

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-34

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СЕМАНТИЧНОГО НАПОВНЕННЯ КОЛІРНОЇ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Колірна лексика кожної мови індивідуальна та неповторна, в кожній мові міститься неоднакова кількість кольоропозначень. Тому через це проблема колірних лексем актуальна у мовознавстві. За допомогою кольоропозначення можна чітко та легко відтворити особливості певного етносу чи окремої особистості, передати мовну картину. Саме тому поширений інтерес лінгвістів до цієї теми. При розгляді питання колірної лексики науковці вдаються до різних трактувань [1].

Колірна лексика – це група слів, що виражає значення кольору. Теорія кольору завжди представляла і буде представляти науковий інтерес не лише для лінгвістичних досліджень. Практично неможливо розглядати науку про колір як дисципліну відокремлену, таку, що не піддається впливові досліджень інших наук. У різних мовах існує неоднакова кількість колірних позначень і відповідно різні способи класифікації колірної лексики, оскільки кожна мова по-своєму, специфічними засобами описує і членує об'єктивну реальність. Дослідження лексичного складу через виокремлення та всебічне вивчення окремих лексичних мікросистем надзвичайно важливе для подальшої систематизації лексики художнього твору та аналізу лінгвостилістичних особливостей ідіостилю письменника.

Дослідженням колірної лексики займалися такі вчені – О. Коваль-Костинська, Н. Пелєвіна, А. Вежбицька, Г. Яворськ, Т. Ковальова, С. Григорук, Л. Лисиченко, Р. Фрумкіна, І. Ковальська, Н. Бахіліна, В. Мур'янов, М. Чікало, Р. Алімпієва, О. Вербицька, О. Дзівак, А. Кириченко П. Кей, Б. Берлін, А. Вежбицька, Л.М. Грановська, Л.Є. Кругликова, Л. Пустовіт, Н. Д. Беляєва та інші [2].

Наведемо декілька прикладів, найчастотніші кольоропозначення – це кольоропозначення звичайно із самими широкими значеннями. Вони домінують у тексті й становлять каркас, навколо якого організується вся інша лексика. Саме таким кольором є чорний колір.

Іноді чорний колір набуває додаткового значення:

- 1) офіційності: «After a few moments, in her black silk dress, withold-fashioned thread mittens on her wrinkled hands, Mrs. Leaf bustled into the library ...»
- 2) таємничості, загадковості: «the beautiful heiress being carried off by a robber on a black horse». «Over the low roofs and jagged chimney-stacks of the houses rose the black masts of ships». «In black fantastic shapes, dumb shadows crawl into the corners of the room...», «a labyrinth of grimy streets and black grassless squares...». «...a black wind blowing the masts down...» [3].

Отже, розглянувши приклади, можна сказати, що переважну кількість кольоропозначень складають прикметники. Через специфічне семантичне наповнення лексика певної мови може бути не зовсім зрозумілою для реципієнта іншої культури. Колірна лексика кожної мови неповторна.

Список використаних джерел

1. Даунене З.П., Судавичене Л.В. О некоторых грамматических особенностях имен прилагательных, обозначающих цвет. — М.: Высш. шк, 1971. — 184 с.
2. Клар Г. Тест Люшера. Психология цвета / Г. Клар - Москва: Питер, 1998. — 94 с.
3. Wilde O. The picture of Dorian Gray. — Moscow: Foreign Languages Publishing House, 1963. — 287 p.

Шандра Ольга

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51м

МЕТАФОРА ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ СТИЛЕТВОРЧИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТВОРІВ ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА

Метафору вважають одним з найскладніших мовних явищ щонайменше з часів Стародавньої Греції, коли цей термін вперше вжив Арістотель. Традиційно метафора розглядається як поняття стилістики та риторики, за допомогою якого досягається образність та емоційний вплив на аудиторію. Дж. Віко та його послідовники В. фон Гумбольдт, Г. Штейнталь, М. Мюллера, О. Потебня розглядали метафору як засіб поетичного мислення. Однак після публікації роботи Дж. Лакоффа та М. Джонсона *Metaphors We Live By*, (1980) метафору також розглядають як когнітивне явище. Свій внесок у розвиток досліджень зробили сучасні українські та російські вчені, серед яких Н. Арутюнова, Л. Бондарук, І. Ключінінська, Л. Мацько, Х. Дацишин, О. Чорна, З. Корнєва, А. Медус, С. Бронікова, О. Ясинецька.

Метафора є невід'ємним компонентом художнього твору, як поетичного, так і прозового. Вона виконує такі основні функції як: образотворча/образна, експресивна, емоційна, естетична, комунікативна, інформаційна, акцентуаційна.

У своїх творах Джеймс Джойс, ірландський письменник-модерніст, використовує метафору для опису міста Дублін в оповіданнях збірки «Дублінці», а також у романі «Улісс». Дж. Джойс оживлює місто не лише за рахунок живих істот, споруди тут також живуть і відчують. Тому, місто виступає як живий організм.

Мотиви міста Дублін посідають провідне місце у творах Дж.Джойса, що дає можливість визначити Дублін як домінанту творчості письменника. Урбаністичність пейзажів, метафоричність образу міста як живого організму вважаємо характерною рисою прози Джойса як письменника епохи модернізму.

Шевченко О.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Терміни мають точне, конкретне значення й тому позбавлені образності, емоційно-експресивного забарвлення. Значення термінів зафіксовані у державних стандартах, спеціальних словниках, довідниках.

Специфіка технічних термінів як особливого лексичного розряду слів полягає в тому, що вони створюються в процесі виробничої та наукової діяльності й тому функціонують лише серед людей, що володіють відповідними науковими та виробничими реаліями, тобто макроконтекстом. Тому на відміну від звичайних слів, однозначність яких у мовній комунікації забезпечується ситуацією або лінгвістичним контекстом, однозначність терміна регламентується екстралінгвістичним макроконтекстом чи лінгвістичним мікроконтекстом.

Термін не має потреби в контексті як звичайне слово, бо він член певної термінології, що і виступає замість контексту; може вживатися ізольовано, наприклад, у текстах реєстрів чи замовлень у техніці; для цього термін повинен бути однозначним не взагалі у мові, а в межах цієї термінології [1, с.144].

У межах лексичної системи мови терміни виявляють ті ж властивості, що й інші слова, тобто їм властива й антонімія, й ідіоматика. Наприклад, термін «*valve*» у машинознавстві позначає «*клапан*», у радіотехніці – «*електронна лампа*», у гідравліці – «*затвор*». При утворенні похідних форм терміна необхідно користуватися лише тими формами, які подаються в словнику чи довіднику, бо вільне словотворення може стати причиною неправильного використання та сприймання. Слід уникати використання застарілих, нестандартних термінів, що перейшли до повсякденного вжитку і втратили своє термінологічне значення.

Список використаної літератури

1. Голикова Ж. А. Перевод с английского на русский язык. Учебное пособие. – М.: Новое знание, 2003. – 287 с.

Шерстюк І.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ЗООНІМИ В ЛЕКСИЧНИХ СИСТЕМАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Зоологічні номени належать до найдавніших шарів лексики мови. Це насамперед пов'язано зі способом життя й господарювання наших предків, адже полювання і риболовство були одними з основних видів промислів. Різноманітні ознаки, якості і властивості тварин були невичерпним джерелом для їх номінації. Так формувалася система зоономенів мови.

Структура складного зоологічного слова часто розкривається засобом посилення на структуру і семантику мотивуючої бази, яка може бути виражена сумою значень цієї бази в зоологізмах, зооморфних словах і зообілексемах. Основним словотворчим типом при створенні зоологізмів є складання двох іменників за допомогою з'єднувального гласного: *вівця* + *бик* – *вівцебик*; поєднання іменника з іншими частинами мови: *метелик*, *що живе один день*, *метелик-одноденка*; складний прикметник + суфікс -к-: *чорноголівка* (птах) [2].

Фразеологізми з компонентом зоонімом складають 77% усіх зафіксованих одиниць. В українській мові виявлено 236 фразем з компонентом зоонімом, в англійській – 332, в німецькій – 243. Візьмемо для порівняння англійські фразеологізми, що містять зоонім *horse* та порівняємо їх з українськими відповідниками. У значенні «багато й тяжко працювати» англійському фразеологізмові *to work like a horse* відповідає український *працювати, як чорний віл* (зооніму *horse* відповідає зоонім *віл*, до того ж *віл* має при собі означення чорний, тоді як *horse* означення при собі не має) [1].

Розглянемо фразеологізми, де в англійській та українській мовах співпадають зоонім *bird*: *an early bird* – someone who always gets up very early in the morning; *рання птиця* – людина, яка встає і починає працювати вдосвіта; *a rare bird* – a person or thing not met or seen very often; *рідка птиця* – той, хто нечасто трапляється [2].

Аналогії із тваринним світом існують не тільки при метафоричному перенесенні назви тварини на людину, а й у використанні певних реалій тваринного світу. Так, фразеологічний зворот наставляти роги означає зраджувати свого чоловіка. В англійській мові функціонує дієслово *horn* (наставляти роги, зраджувати) та словосполучення *to give horns to, to graft horns on*, зі значенням наставляти роги, зраджувати чоловікові [2].

Отже, певному зооніму, що зустрічається в англійських фразеологізмах, в українських фразеологізмах можуть відповідати різноманітні зооніми (наприклад, *bird* – птиця, горобець, сорока, синиця, журавель; *pig* – свиня, ведмідь, зоонім в українських фразеологізмах може мати певний відповідник, який трапляється найчастіше (*horse* – віл).

Таким чином, зоонімічний склад мови являє собою дуже цінну лінгвістичну спадщину, тому що саме в ньому відбивається культурно-історичний світогляд народу, його культура, звичаї, традиції, а фразеологізми зберігають і відтворюють його менталітет, його культуру від покоління до покоління.

Список використаних джерел

1. Панфілова Н. Ю. Зооніми в українській та англійській мовах у лексичному полі концепту зради [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/3069/1/Panfilova.pdf>.
2. Галімова О. В. Этнокультурная специфика зоономической лексики, характеризующей человека : дис. канд. фíl. наук / Галімова Ольга Володимирівна – Уфа, 2004. – 309 с.

Шибінська К.Е.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Сучасна лексика постійно збагачується. Основним джерелом збагачення лексики мови є словотворення на базі власних ресурсів.

Об'єктом дослідження виступають прикметники в українській та англійській мовах. Предмет дослідження – процес творення нових лексичних одиниць та способів, за допомогою яких цей процес відбувається в сучасній українській та англійській мовах.

Словотворення – це процес, механізм, система і результат творення вторинних (похідних) слів, що перебувають між собою у типових структурно-семантичних зв'язках. Словотвір – це вчення про словотворення.

Розрізняють морфологічні і неморфологічні засоби словотворення: суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний, безафіксний. До неморфологічних способів словотворення належать: перехід одних частин мови в інші (морфологічно-синтаксичний), злиття словосполучень у слова (лексико-синтаксичний), зміна значення слова (лексико-семантичний).

Найбільш продуктивним способом творення прикметників у сучасній українській мові є суфіксація. У англійській мові є велика кількість суфіксів, які є багатозначними. В утворенні прикметників зафіксовано 6 найбільш продуктивних суфіксів: *-al, -able, -an, -ary/ory, -ous, -ant*.

З префіксів, за допомогою яких творяться прикметники в українській мові, слід відзначити такі: *най-, пре-, -за-, перед-, без-, анти-, ультра*. Префіксальний спосіб словотворення в англійській мові є досить продуктивним.

Існує багато інших способів творення прикметників. Продуктивними способом творення слів в англійській мові є конверсія, складання, скорочення.

Шибінська К. Е.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ІРОНІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Іронія – різновид комічного, який розкриває суперечливу природу явищ через гостре, побудоване на контрасті очевидного і прихованого, висміювання,

коли за вербально вираженою позитивною оцінкою приховується заперечення і насмішка.

Іронія виникла в античній культурі, але категоріального статусу іронія досягла лише в культурі романтизму.

Традиційно іронію в англійській літературі поділяють на три основні типи: вербальна, драматична, іронія долі.

Науковці виділяють низку типових мовних та стилістичних засобів, які є продуктивними у формуванні іронічного підтексту. Розглядаються три рівні таких засобів, а саме: лексичний, синтаксичний та лексико-семантичний.

З арсеналу структурно-семантичних засобів вираження іронії в англійській мові широко використовуються каламбур, повтор, метафора, порівняння, гіпербола, метонімія, літота, зевгма, оксиморон, риторичні запитання та інші.

У створенні іронічності важливе місце посідають особливі прийоми, мета яких полягає у створенні певних звукових ефектів, тобто поєднання ряду фонетичних засобів. Фонетичні є менш частотними у створенні іронічного ефекту.

Вивчення іронії передбачає дослідження його у відповідній двовимірній літературно-мовній системі координат. Ми намагаємось поєднати два вищезгадані аспекти іронії – лінгвістичний та літературознавчий.

Іронія сильно обумовлена контекстом та є вираженням авторської прагматики, її слід досліджувати безпосередньо в літературних творах, знаючи контекст та погляди автора.

Шидловська А.О

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ТОПОНІМИ ТА ЕТНОНІМИ У СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Географічні назви певної території мають неабияке смислове значення. Саме через місцеві назви прослідковується історія певної території – історія мов,

якими на ній розмовляли, народів та етносів, що на ній проживали, культур, які на ній існували. Топонім – слово грецького походження, що складається з двох частин: топос – «місце» і оном, або оніма – «ім'я». Отже, топоніми – це власні імена річок, озер, боліт, населених пунктів, вулиць, окремих частин рельєфу.

Етнонім – це назва етнічної групи людей: племені, племінного союзу, народності, нації. Причиною виникнення етнонімів часто служать національні стереотипи – поширені в суспільстві думки про якості, якими нібито наділений типовий представник тієї чи іншої національності.

Дослідження топоніміки США дає уявлення про багату історію народів та культур, що існували на цій території, і нерозривно пов'язане із дослідженням історії англійської мови взагалі. «*Great Bear Lake - Велике Ведмеже Озеро*». Назву було дано, щоб увічнити випадок вбивства ведмедя надзвичайно великих розмірів на березі озера. У свою чергу, географічні назви України пройшли складний шлях розвитку і утворення. Так, місто Сіверськ дістало свою назву від річки Сіверський Донець яка, в свою чергу одержала основну частину від назв слов'янського племені «*сівери, сівера*», що жили у верхній течії річки, а іменникову — через найменування річки Дон від іранського «*don*» — «*вода, річка*».

Отже, етимологія українських місцевих назв свідчить або про їх слов'янське походження, або їх походження від залишків не слов'янського субстрату. В свою чергу лексичний топонімічний шар англійської мови має високий країнознавчий і образний потенціал, яскраво виражену національно-культурну семантику, оскільки з одного боку топоніми позначають конкретні географічні об'єкти, а з іншого, вони тісно пов'язані з історією та культурою того чи іншого народу.

Штанюк А. К.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Сьогодні одним із найпоширенішим питання в лексикології є вивчення словникового складу мови, а саме, власномовної лексики. Мета нашої роботи полягає в аналізі власномовної лексики словникового складу англійської та української мов, їх класифікація та історія їх виникнення. Власне англійська лексика вивчена досить досконало. В англійській мові власномовною є та лексика, яка вважається англосаксонською, і вона була принесена германськими племенами. Власне англійськими словами вважаються: модальні і допоміжні дієслова, значна кількість прикметників, що відбивають ознаки, головним чином, реальних речей, слова категорії стану, числівники, займенники (не всі), прийменники, сполучники, вигуки. Це переважно односкладові слова, як і більшість самостійних частин мови давньоанглійського періоду. Звичайно, що власномовна лексика англійської мови, це переважно запозичення із французькою мови. Що стосується української мови, то слова спільнослов'янського походження вживаються в усіх слов'янських мовах, але вони вважаються власномовної лексикою. Власне українська лексика – це слова, що утворилися внаслідок єдності спільнослов'янських мов, і були зафіксовані у літературі, певних історичних пам'ятках тощо. Власне українську лексику визначити досить просто, вона відрізняється від слів іншомовного походження, навіть наявністю букви «ф», що є характерною для нашої мови, а не для англійської. Також особливістю словникового складу власне українських слів є вплив старослов'янізмів: початкове звукосполучення «є», Іменникові суфікси -тель, -ство, префікси воз-, со-, пред-, суфікси -ущ, -ащ, -ящ. Якщо такі порівняти з англійською мовою, то там не можна відстежити тенденцію до цих ознак. Отже, власне українська лексика та англійська розвивалась протягом довгого проміжку часу. Вона видозмінювалась. На неї впливали різні історичні фактори,

які потім в'їлися в мову настільки, що її почали вважати власною та загальноновживаною.

Щербакова О.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

СЕМАНТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ ЛЕКСЕМИ “GREEN” В АНГЛОМОВНІЙ ТА УКРАЇНОМОВНІЙ КАРТИНАХ СВІТУ

Лексема – це слово в сукупності його форм і можливих значень у всіх його вживаннях і реалізаціях [3, с. 183].

І.О. Голубовська визначає три чинники, що детермінують розвиток системи кольорів різних етносів: 1) колірність природного середовища соціуму; 2) специфіка господарської діяльності етносу; 3) особливості штучно створеного середовища [1, с. 143].

Зелений – колір трави, листя, що також вказує на нестиглість, недосвідченість (*as green as a gooseberry; greenhorn*), хворобливий вигляд, заздрощі (*the green-eyed monster*), а також зв'язок з природою, навколишнім середовищем та екологією (*green belt – пояс зелених насаджень*). До того ж зелений колір є символом Дня Святого Патрика в Ірландії та грошей в США (*the green stuff*) [6].

Зелений колір в українській картині світу став символом надії, адже є тісно пов'язаним з весною та зеленими нивами, що мали дати гарний врожай. *Зелен-зілля* – чарівні приворотні трави, зібрані в день і в ніч на Івана Купала. *Зелена неділя* – день, яким починаються Зелені свята (одне зі свят православної церкви). Ця лексема має також конотації недосвідченості, молодості та хворобливого вигляду [2].

У *зелений борщ* замість буряків та капусти додають весняну зелень, що пояснює назву цього різновиду даної національної страви. Не менш відомим атрибутом нашої кухні є горілка, яку називають *зеленим змієм* [5]. Іншим перифразом цього алкогольного напою є *зелене вино*, проте так називали також виноград [4].

Отже, дана кольороназва всебічно представлена в різних прошарках лексики української та англійської мов та відображає своєрідність світобачень народів.

Список використаної літератури

1. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу: Монографія, 2-е вид., випр. І доп. – К.: Логос, 2004. – 284 с.
2. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. — К.: Довіра, 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrlit.org/slovnyk/zhaivoronok_znaky_ukrainskoi_etnokultury
3. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр "Академія", 2001. – 368 с. (Альма-матер)
4. Словарь української мови: в 4-х тт. / За ред. Б. Грінченка. — К., 1907—1909. – Т.1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrlit.org/slovnyk/hrinchenko_slovar_ukrainskoi_movy
5. Словник української мови : в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Т.1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
6. <http://www.ldoceonline.com/>

Юрасова В. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Поняття засобу і способу словотвору використовується для опису того, як від основи одного слова утворюється основа іншого слова. Перша називається словотвірною, друга-похідною. Засобом створення нового слова може служити словотворча морфема, а також їх поєднання. Інший спосіб утворення нового

слова-проведення певних операцій із словотворчою основою, які і є засобом створення нового слова.

Серед операцій такого роду можна виділити наступні:

- 1) скорочення словотворчої основи;
- 2) складання компонентів словотворчих основ при їх можливому скороченні;
- 3) зміна приналежності слова до частини мови.

Характеристика засобів словотвору, що використовується для творення нових слів, лежить в основі способів словотвору.

Способи афіксації, що використовують як засіб словотвору словотворчої морфеми: 1)префіксальний; 2)суфіксальний; 3)постфіксальний; 4)префіксально-суфіксальний; 5)префіксально-постфіксальний; 6)суфіксально-постфіксальний; 7) префіксально-суфіксально-постфіксальний.

Отже, моделі словотворення прикметників англійської та української мов є дуже схожими. Із трьох найпоширеніших моделей словотвору прикметників найбільш продуктивними в обох мовах є суфіксальний($R + s$) та префіксальний($p + R$). Малопродуктивними в обох мовах є суфіксальний спосіб($R + s + s$) та префіксально-суфіксальний($p + R + s$). Непродуктивним способом словотвору в українській мові є префіксальний($p + p + R$) та префіксально-суфіксальний($p + p + R + s$), який в англійській мові взагалі відсутній.

Yurevych Y.S.

NTUU «KPI», Linguistic faculty, group LA-51s

VERBALISATION OF THE CONCEPT “SMILE”

AS REFLECTION OF DIFFERENT KINDS OF EMOTIONS

In individual categories of smiles represented by nouns and verbs are constant smile and components of structures that describe this kind of non-verbal action: a smile (to smile), a grin (to grin), a sneer (to sneer) etc. Typical individual variables in verbalization smiles are as follows:

1. designation of the latitude of smile, which ranges from a small to a broad smile: a half-smile - a small smile - a little smile - a faint smile - a touch of a smile - a trace of a smile - a short smile - a thin smile - a big smile;

2. designation of the positive qualities of smile and positive attitude towards partners or events: a best smile, a charming smile, a calm smile, a perfect smile, a beautiful smile, a confident smile, a sweet smile, a warm smile, a paternal smile, you-can-lean-on me smile;

3. designation of the negative qualities of smile: a bland smile, a killer smile, a lethal smile, a frosty smile, to smile mockingly, to grin teasingly, a crooked grin, a wicked smile, an evil smile, a nasty smile, an uncomfortable smile, a dead smile, an arrogant smile, a contemptuous smile, an indulgent smile;

4. designation of the fake smile: a phony smile, a humble smile, a drippy smile, a practiced smile, a fake smile, a plastic smile, a PR smile, a forced smile;

5. designation of the emotional and physiological state of the speaker: a tired smile, a grim smile, a sad smile, a strange smile, a restless smile;

6. designation of the smile on professional grounds with stereotypical values: to smile diplomatically, an ambassadorial smile (smiling discreetly, to avoid a conflict).

Source:

1. Солощук Л.В. Кінесичні номінації в англомовному дискурсі / Л.В. Солощук // Дискурсологія: Семантика і прагматика : вісн. ХНУ № 953. – Х.: Вид. центр ХНУ, 2011.

Ярцев І.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІБЛЕЇЗМІВ В
УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ**

Біблеїзм — словосполучення, цитата (речення) або слово достеменно встановленого біблійного походження, що входить до лексичного складу мови й зафіксоване в текстах цієї мови.

Вивчення лінгвістичної літератури, присвяченої дослідженню біблійних фразеологізмів (біблеїзмів), показало, що вони становлять важливий і цікавий шар фразеології у багатьох мовах світу, оскільки їх відбір у кожній мові відбувається з одного загального джерела – Біблії. Однак, біблеїзми кожної окремої мови мають низку своїх специфічних ознак, зумовлених історією перекладів Біблії цією мовою та культурою народу-носія мови.

В результаті перекладів Біблії українською мовою фразеологізми біблійного походження набули широкого використання та стали частиною повсякденної лексики українців (*не хлібом єдиним, блудний син*). Вплив різноманітних чинників (історичних, політичних, соціальних тощо.) призводив до зміни, витіснення, або навіть зникнення тих чи інших біблеїзмів з широкого вжитку (*отрясти порошок із ніг своїх, перетворитися з Савла в Павла*).

В сучасній англійській мові біблеїзми є невід’ємною частиною повсякденної лексики та мають певні особливості походження та функціонування (*eye-for-an-eye, root of all evil*).

Таким чином, труднощі перекладу біблеїзмів полягають в різному ступені вживаності тих або інших біблеїзмів у різних мовах. Якщо значення й сфера вживання українського та англійського біблеїзму збігаються, то при перекладі використовуються еквіваленти (*daily bread*–хліб щоденний); найскладнішу для перекладу групу становлять біблеїзми, що фразеологізувалися тільки в одній з двох мов (*at the eleventh hour*— в останню хвилину, в останній момент); існують також граматичні та стилістичні розбіжності.

Список використаних джерел

1. Дзера О.В. Індивідуально-авторське трактування біблійних мотивів як перекладознавча проблема . Автореф. дис. канд. філол. наук.- К., 2004. – 20 с.
2. Зорівчак Р. М. Біблеїзми в нашому мовленні // Кримська Світлиця, 2006. — с. 103.

СЕКЦІЯ II. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Адаменко К. М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-23

БІЗНЕС-РЕАЛІЇ В ЕКОНОМІЧНИХ ТЕКСТАХ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

Із виходом України на широку міжнародну арену та розвитком політичних, культурних та економічних зв'язків посилюється «доплив» в українську мову англійської лексики, а саме реалій. У зв'язку з економічними та політичними змінами в Україні, що викликали потребу в номінації нових понять, явищ і процесів, зросла кількість бізнесових реалій.

Термін «реалія» для позначення мовної одиниці належить О. В. Федорову. Реалія, як слово, означає важливе поняття в теорії перекладу. Серед багатьох визначень можна виділити дефініцію, запропоновану С. Влаховим та С. Флориним: «Реалії – це слова і словосполучення народної мови, які відображають найменування предметів, понять, явищ, характерних для географічного середовища, культури, матеріального побуту або суспільно-історичних особливостей народу, нації, країни, племені, і які, таким чином, постають носіями національного, місцевого або історичного колориту.

У ході роботи було досліджено реалію в системі безеквівалентної лексики і виділено її в окрему перекладознавчу категорію. Аналіз існуючих визначень показав, що на розуміння цього явища існує дві точки зору: екстралінгвістична та лінгвістична.

Було проведено аналіз особливостей функціонування реалій в межах економічних текстів української та англійської мов, обстеживши лексичний склад текстів різних жанрів, виявилось, що у англійськомовних економічних текстах бізнес-реалії використовуються частіше, ніж в україномовних (13,4% та 7,9% відповідно)

Метою нашої роботи було окреслення можливих шляхів передачі англійських реалій при перекладі.

Розглянувши різноманітні класифікації способів перекладу реалій, найбільш доцільною виявилася класифікація С. Влахова та С. Флоріна, які розрізняють транскрипцію або транслітерацію, переклад реалії або її заміна; заміну реалії реаліями мови перекладу, наближений переклад реалій, а також контекстуальний переклад.

Кількісний аналіз частоти вживання засобів передачі бізнесових реалій при перекладі показав, що найуживанішим засобом передачі є заміна (40%) та напівкалька (21,3%). Це може бути пов'язане як із особливостями мов перекладу так і з персональними перевагами перекладачів. На другому місці за частотою вживання знаходяться калька (12,7%) та освоєння (12%). Далі бачимо, що вживання наближеного перекладу складає 8% і найменше за частотою використовуються контекстуальний переклад (3,3%) та семантичний неологізм (2,7%). Це пояснюється тим, що переклад реалій вимагає від перекладача знання економічно-бізнесової бази.

Зазначені вище способи перекладу реалій не є абсолютними. До перекладу треба підходити творчо, вибираючи чи навіть напрацьовуючи шляхи донесення до читача змісту того, що більшість дослідників називає неперекладним – «реалії». Тобто, перекладач повинен враховувати характер тексту, значення реалій у контексті, належність реалії до фахової субмови від самих мов і можливостей їх словотворення, особливості літературної та мовної традиції і від читача перекладу.

Аль-Асрі М.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

СТИЛІСТИКО – МАРКОВАНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ В ТЕКСТАХ РЕЛІГІЙНОЇ ТЕМАТИКИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Велика частина біблійних виразів настільки асимілювалися в мові, що не завжди і не у всіх вони асоціюються з Біблією.

Проблемам дослідження фразеологічних одиниць, особливостям їх

перекладу приділяли увагу такі науковці та мовознавці, як Л.А. Булахов-ський, Л.С. Паламарчук, Г.М. Удовиченко, А.В. Кунін, М.М Сидоренко.

Біблеїзм - це мовна одиниця, походження якої пов'язане із біблійними текстами, незалежно від її формальної структури.

До специфічних рис біблеїзмів необхідно віднести, у першу чергу, їх змістовну структуру, в якій чітко простежуються морально-дидактичні, морально-етичні складники, а також їх лінгвостилістичні особливості.

Вперше з давньогрецької мови церковнослов'янською Біблію переклали у середині IX ст. просвітники слов'янських народів, брати Кирило й Мефодій.

Мовознавці класифікували біблеїзми за різними принципами. Наприклад, «добіблійські» та «постбіблійські».

У випадку збігу певних біблійних персонажів і сюжетів у метафоричному уживанні в мові оригіналу та мові перекладу перекладач має знайти відповідні еквіваленти.

Існують також інші способи перекладу біблеїзмів: частковий еквівалент, калькування, інверсія, описовий переклад та цілісне перетворення.

Переклад фразеологізмів біблійного походження є одним із найскладніших завдань, що здійснюються сьогодні в області мовознавства. Труднощі перекладу біблеїзмів пояснюються складністю їх семантичної структури, що потребує ґрунтовного аналізу та детального вивчення.

Андрієнко К.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

НЕОЛОГІЗМИ В ТЕКСТАХ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛЮ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Знаходячись в постійному русі, англійська мова розвивається та вдосконалюється. Збагачення словника — це один з найважливіших чинників розвитку мови, свідомство її динамічного характеру

Зараз англійська мова, так само як і багато інших мов, переживає «неологічний бум». Величезний притік нових слів і необхідність їх перекладу

зумовили створення особливої галузі лексикології – неології – науки про неологізми .

Неологізм – це новостворений термін, слово або фраза, що перебуває в процесі входження в загальне використання і ще не включений до державної та загальноновживаної мови.

Існує класифікація неологізмів за способом їх утворення : фонологічні неологізми, запозичення та морфологічні неологізми. Неологізми пов'язані практично зі всіма сферами сучасного англomовного суспільства.

Аналіз лексичних одиниць-неологізмів сфери політики виявив такі моделі словотвору: афіксальний, словоскладання, телескопія, конверсія, багатокomпонентні комбінації, аналогія та абревіація.

В ході міжмовних контактів були вироблені ряд шляхів передачі неологізмів: транскрибування та транслітерація, калькування, описовий переклад.

Дане дослідження надало нам можливість з'ясувати, що неологізми мають важливе значення для розвитку сучасної англійської мови, так як вони присутні майже у всіх сферах людського буття. Ця тема є актуальною, адже мова постійно розвивається і збагачується різноманітними лексичними одиницями, що породжує зацікавленість лінгвістів та мовознавців.

Атаманюк Н.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51м

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ

ЗАСОБІВ ОБРАЗНОСТІ

В АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Науковий стиль характеризується точністю, логічністю, використанням термінів та специфічної лексики. Згідно з Н.С. Валгіною, «сучасний науковий стиль прагне стандартизації засобів вираження особливо в його науково-технічному різновиді» [1, с. 123], однак, це не означає, що в наукових творах взагалі не зустрічається образна мова. Образність в науковій прозі - це засіб

прояву індивідуальної манери викладу, який сам по собі не є обов'язковим для стилю наукової прози.

Англомовні науково-технічні тексти традиційно вважаються більш експресивні, ніж україномовні. Тому дослідження аспектів перекладу англомовних текстів є актуальним. Влучне відтворення прагматики тексту мови оригіналу є необхідним для встановлення правильної комунікативної ситуації або комунікативного ефекту.

Згідно з В. Комісаровим, будь-який текст несе комунікативне повідомлення, яке здатне впливати на почуття реципієнта, викликати певні емоції [20, с. 209]. У цьому і полягає прагматика тексту. Лінгвопрагматичний аспект перекладу охоплює як мовні, так і позамовні фактори, наприклад, жанрово-стилістичні особливості текстів, національно-культурну специфіку або ж прагматичне завдання самого перекладача.

Особливості перекладу образності полягають у збереженні своєрідності і специфіки образності певної мови, яка історично або соціально обумовлена. Щоб перекласти метафору, вжиту в науково-технічному тексті, необхідно з'ясувати чи справді реалізується прагматика метафори у тексті і чи потрібно її відтворювати. Прагматичний аспект перекладу фразеологічних одиниць полягає у збереженні того повідомлення, що містить у собі фразеологічний зворот.

Отже, образність неминуче вживається в науково-технічних текстах. Вона несе із собою інформацію, яку важливо зберегти, відтворюючи текст мови оригіналу. Для адекватного перекладу тексту необхідно брати до уваги лінгвопрагматичний аспект перекладу, що має на меті встановити прагматичне відношення між адресатом і адресантом.

Список використаних джерел:

1. Валгина Н.С. Теория текста. / Н.С. Валгина. – М.: Логос, 2003. – 173с.
2. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение: учебное пособие / В. Н. Комиссаров. – М.: Высш. шк., 2002. – 424с.

Волик І. С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51м

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ МЕТАФОР-НЕОЛОГІЗМІВ У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТАХ

Посилення виразності мови досягається різними засобами, в першу чергу використанням тропів, найбільш поширеним з яких є метафора – перенесення назви з одних предметів, явищ, дій, ознак на інші на основі подібності між ними.

Неометафорика – лексичні та фразеологічні одиниці метафоричного змісту, які є новими за формою, семантикою або становлять семантичні переосмислення у взаємодії нових та вже існуючих форм і значень.

«Політичною» прийнято вважати будь-яку метафору використану в політичному дискурсі. У політичному дискурсі метафора виконує наступні функції: когнітивну, номінативну комунікативну, прагматичну, описову, інструментальну, гіпотетичну, евфемістичну та функції моделювання та популяризації. Особливий інтерес у дослідників, що займаються вивченням політичних метафор, викликає прагматична функція (переконання), що пояснюється її властивістю висвітлювати певне явище з необхідної точки зору – позитивної чи негативної.

Вибір способу перекладу метафор залежить від різних факторів, передусім від функції метафори в тексті, від стилістичних міркувань, від особливостей стилю тексту, а також від мети перекладу.

Основною проблемою при перекладі неометафор є культурні відмінності, наприклад тому, що певні метафори викликають інші асоціації або тому що джерело метафор в соціокультурі громади вихідної мови не відіграє значної ролі. Тому в таких випадках слід відмовитися від дослівного перекладу і використати або відповідну метафору вхідного тексту або передати сенс метафори вихідного тексту шляхом перифрази. Якщо ж потрібно при перекладі наголосити на культурну специфіку вихідного тексту, тоді пропонується для передачі метафор вихідного тексту додати пояснення, при сильних культурних розбіжностях додати коментар чи зробити зноску.

Гончаренко А.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-53

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

За визначенням Ю. Солодуба, художній текст (текст художнього твору) - це текст, основною функцією якого є естетична дія на читача або на слухача. Реципієнтом художнього тексту може виступати будь-яка людина, але для цього необхідно виявити цікавість до тексту, захотіти сприйняти його.

За визначенням В. Коптілова, художній переклад - особливий вид перекладу, оскільки він є не точною передачею змісту, а відображенням думок і почуттів автора прозового або поетичного першотвору за допомогою іншої мови, перевтіленням його образів у матеріал іншої мови

Одна з проблем художнього перекладу - співвідношення контексту автора і контексту перекладача. Критерієм співпадання, або, навпаки, розходження обох контекстів виступає міра співвідношення даних дійсності і даних, взятих з літератури. Письменник іде від дійсності і свого сприйняття до закріпленого словами образу. А перекладач іде від існуючого тексту і відтворюваної в уяві дійсності через її «вторинне», «наведене» сприйняття до нового образного втілення, закріпленого в тексті перекладу.

Наступна, співвідносна з попередньою, проблема художнього перекладу - проблема точності і вірності. При перекладі перед перекладачем постає проблема неспівпадання у смисловому навантаженні і стилістичній виразності слів та зворотів різних мов. Не можна змінити один компонент, щоб це не вплинуло на загальну структуру твору. Зміна одного компоненту обов'язково спричинює зміну усієї системи.

Також перекладачеві необхідно звертати велику увагу на проблему збереження національного забарвлення в перекладах художньої літератури.

Ще при перекладі художнього твору необхідно враховувати проблему дотримання індивідуальної своєрідності оригіналу. Індивідуальна своєрідність творчості багато в чому пов'язана зі світоглядом і естетикою автора. Тому при

перекладі необхідно досліджувати твір як в лінгвістичному аспекті, так і в розрізі літературознавства.

Тексти для перекладів надзвичайно різноманітні в жанрах, стилях і функціях. Тому перекладачеві важливо знати, який вид тексту йому належить перекладати.

Розглянувши проблематику перекладу художніх творів, можна сказати, що перед тим, як починати перекладати художній твір, потрібно перш за все проаналізувати його особливості, а саме структуру художнього тексту на лексичному, семантичному, стилістичному рівнях. Варто пам'ятати, що художній твір має художні образи, які потрібно дослідити у творі, а потім правильно відтворити їх при перекладі.

Отже, перекладачеві необхідно прочитати художній твір, вникнути в його суть, зрозуміти, що хотів донести до читачів автор, а потім вже починати перекладати. Перекладачам художніх творів, як і письменникам, необхідний багатобічний життєвий досвід, знання проблем художнього перекладу, а саме: співвідношення контексту автора і контексту перекладача, проблема точності і вірності, збереження національного забарвлення, проблема передачі історичного колориту твору, проблема дотримання індивідуальної своєрідності оригіналу, проблема передачі часової дистанції, проблема передачі рис літературного напрямку та ін.; а також вирішення цих проблем.

Список використаних джерел:

1. Алексеев А.Я. Художественный образ и перевод – «Вісник» СДУ. - 2006. - Том 1, №11 (95). - С. 126-130.
2. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика - СПб.: «Союз», 2003. - 287 с.

Горбачук О. І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, ЛА-22

КОНЦЕПТ «ГРОШІ» ТА ПЕРЕКЛАД ЙОГО ВЕРБАЛІЗОВАНИХ МОВНИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Сьогодні саме культурний аспект викликає чи не найбільше резонансів у сфері перекладознавства, адже будь-якому досвідченому тлумачу необхідно правильно та якісно трансформувати культурні елементи з тексту-джерела. Концепт «гроші» є яскравим цьому прикладом, адже він є складним багаторівневим утворенням з ядром, перехідною зоною та периферією.

Більшість англійських вербалізованих мовних одиниць на позначення концепту «гроші» перекладається еквівалентною заміною: *bet* – заклад; *bill of exchange* – вексель, *accounts* – рахунки. Досить часто зустрічаються приклади граматичної заміни: *money will be forthcoming* – він вам позичить грошей.

Спосіб аналогізації також посідає одне з перших місць: *formal agreement* – угода. Значну частку при перекладі мовних одиниць на позначення грошей становить метафора: *his features might have been cast in bronze* – риси його обличчя, були мов вилиті з бронзи. Трапляються й випадки опущення: *a bill for thousands of francs, six thousand even at a swoop* – правити по дві, по три тисячі франків, навіть по шість тисяч.

Рідше зустрічається генералізація: *deduct two francs* – відраховувати суму. Поряд із генералізацією зустрічаємо також і її протилежність – конкретизацію: *another man* – фінансист; *families* – знатні родини. Варто наголосити також на випадках використання антономічного перекладу: *a man who has nothing* – людина, у якої нічого немає.

Отже, попри багатоманітність прояву концепту «гроші» в англійській лінгвокартині, в українській мові завжди знайдеться відповідник, однак перекладачу нелегко його відшукати.

Гришук А.Т.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-53

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Переклад належить до одного з найдавніших видів людської діяльності, тому він є складним і багатограним процесом. Технічний переклад - певний вид перекладацької діяльності, основа частина якої складає творчі розумові здібності перекладача.

Науково-технічний прогрес сьогодення та інтенсифікація міжнародного економічного і технічного співробітництва підвищують роль термінологічної лексики в сучасних мовах. Через це виникає гостра необхідність перекладу великого обсягу науково-технічної літератури, зокрема наукових статей, чим і пояснюється нагальна потреба дослідження особливостей перекладу науково-технічних текстів.

Мета роботи полягає у вивченні особливостей та досліджень основних помилок під час перекладу науково-технічних текстів.

Основна вимога до науково-технічного перекладу – це точна передача інформації. Як відомо, труднощі при перекладі викликає передача правильного змісту кожного речення, що дуже часто не відповідає дослівному перекладу. Критерії адекватного науково-технічного перекладу чітко сформульовані: «Він повинен точно передавати зміст оригіналу, містити загальноприйняту в мові перекладу термінологію й відповідати нормам науково-технічної літератури, переклад якої здійснюється».

Отже, якість перекладу науково-технічної літератури значною мірою залежить, по-перше, від особливостей цього виду літератури, по-друге, від рівня мовної та загальної технічної та наукової підготовки особи, яка займається перекладом. Трапляються випадки, коли переклад зазнає редагування спеціалістом відповідної області.

Данилюк Ю.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-41

СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ НАЗВ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ

Актуальність теми пов'язана з потребами глибшого дослідження особливостей перекладу назв англomовних фільмів німецькою мовою, адже кіноіндустрія стала одним із найрозвиненіших напрямів мистецтва нашого часу. Щорічно у світовий прокат виходять сотні кінострічок, які є доказом того, що кіноіндустрія набирає все більших і більших обертів.

Мета нашого дослідження – виявлення особливостей перекладу назв кінострічок з англійської мови німецькою і стратегій їх адаптації в мові перекладу.

Об'єктом дослідження виступають назви англomовних кінострічок та їх перекладні варіанти німецькою мовою.

Назва фільму виконує декілька важливих функцій. Проте найголовніше те, що назва фільму – це найкоротший його переказ із усіх можливих, це його візитна картка. І основною метою будь-якої назви фільму – «зацепити» глядача, привернути його увагу так, аби він захотів подивитися саме цей фільм.

Кожен професійний перекладач при перекладі враховує не тільки оригінальну назву і сюжет, але й майбутніх глядачів, їх ментальність, потреби та інтереси. При цьому він залучає власні стратегії адаптації при перекладі назв.

Перша стратегія – дослівний переклад. До нього перекладач вдається, якщо у назві немає соціально-культурних реалій, які неможливо перекласти або відмінностей за формою і змістом. [1, С.10]. Наведемо такі приклади: “The Lord of the Rings” – “Der Herr der Ringe”, “Star Wars” – “Sternenkriege”, “The Godfather” – “Der Pate”, “Robin Hood: Prince of Thieves” – “Robin Hood: König der Diebe”, “Some Like It Hot” – “Manche mögen's heiß”, “Back to the Future” – “Zurück in die Zukunft”, “The Hobbit: An Unexpected Journey” – “Der Hobbit: Eine unerwartete Reise”.

Друга стратегія – трансформація назви, яка може бути обумовлена різноманітними чинниками: лексичними, стилістичними, прагматичними, функціональними. Тож у цьому випадку перекладач залучає смислову адаптацію, за допомогою якої він замінює або додає лексичні елементи, які пов’язані із сюжетом фільму. Деякі елементи можуть бути вилучені. [1, С.10]. Наприклад: “Hitch” – “Hitch – Der Date Doktor”, “The Other Guys” – “Die etwas anderen Cops”, “Bee Movie” – “Bee Movie – Das Honigkomplott”, “A Gang Story” – “A Gang Story – Eine Frage der Ehre”, “This is 40” – “Immer Ärger mit 40”, “The Water Horse: Legend of the Deep” – “Mein Freund, der Wasserdrache”.

Третьою стратегією в арсеналі перекладача є заміна назви фільму через неможливість передати прагматичний зміст вихідного тексту. [1, С.10]. До прикладу: “Die Hard”- “Stirb langsam”, “100 Girs” – “Eins, zwei, Pie – Wer die Wahl hat, hat die Qual”, “The Intouchables” – „Ziemlich beste Freunde“, „Angels and Demons“ – „Illuminati“, „Someone Like You“ – ”Männerzirkus“, „National Lampoon’s Christmas Vacation“ – „Schöne Bescherung“, „The Bucket List“ – „Das Beste kommt zum Schluss“, „Runaway Bride – Die Braut, die sich nicht traut“.

Таким чином, вибір стратегій при перекладі назв фільмів залежить від ряду причин, обумовлених як специфікою початкового тексту, так і лінгвістичним бар’єром. Оскільки ця сфера лінгвістичних досліджень ще не достатньо вивчена, перспектива досліджень полягає у подальшому вивченні та зіставленні назв фільмів у різних мовах.

Список використаних джерел:

1. Лук’янова Т. Г. Основи англо-українського кіноперекладу: Навч. Посібник [Текст] / Т. Г. Лук’янова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – С.10.

Душенька І.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ОНОМАСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Фразеологізми стають невід’ємною частиною людського життя ще з моменту їх появи. З розвитком мови та суспільства у людей виникло бажання вивчати ці сталі вирази, які в наслідок економічних, історичних чи політичних змін продовжували використовуватись в мові, але вже не відповідали тодішнім уявленням чи принципам.

Фразеологічні одиниці з ономастичним компонентом становлять дуже особливий підклас всього мовного запасу, адже ономастика стала дисципліною що зустрічається на зламі кількох наук. Мовознавство теж не змогло обійтись без більш детального вивчення власних назв. В більшості випадках саме онім виступає елементом, який допомагає точніше визначати походження фразеологічної одиниці, визначає історичні передумови його виникнення, допомагає вивчити лінгвістичну ситуацію більш детально.

Тож сьогодні перед перекладачами стоїть серйозний виклик, що полягає в правильній і найголовніше доречній передачі англійського фразеологізму з ономастичним компонентом українською мовою. Правильно підібраний фразеологічний еквівалент або аналог повинен задовольняти кілька умов: чітко передавати суть оригіналу, за можливості зберігати ономастичний компонент, не втрачати історичну самобутність. Наступний фразеологізм можемо розглядати як приклад вдало підібраного аналогу, та еквіваленту, що змінив свій ономастичний компонент внаслідок адаптації до українських реалій: *Jack of all trades* – майстер на всі руки; І швець, і жнець, і на дуді грець; Наша Парася на все здалася.

Список використаних джерел:

1. Баран Я.А., Зимомря М.І., Білоус О.М., Фразеологія: знакові величини. Навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов / А.Я. Баран, М.І. Зимомря, О.М. Білоус. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 256 с

Зикова Т.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-53

КОМП'ЮТЕРНИЙ СЛЕНГ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

У зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютерних технологій, появою нових пристроїв та програмного забезпечення користувачі комп'ютерної техніки перейшли від використання досить примітивних пристроїв і технологій до більш сучасних і складних. У наслідок цього почав змінюватися словниковий запас користувачів комп'ютерною технікою і виникло нове явище – молодіжний комп'ютерний сленг.

Комп'ютерний сленг - діалект, жаргон, набір фраз та висловів, що мають вузьке (комп'ютерне) застосування та не є граматично правильними словами в мові. Більшість є словами та похідними від слів англійської мови. Комп'ютерний сленг характеризується лаконічністю, буває скороченнями та своєрідною символікою. Саме в комп'ютерній сфері відбувається найбільш активне створення неологізмів, до того ж існують усілякі граматичні, фонетичні та графічні інновації. Наприклад:

- гектар - гігабайт;
- гіг - гігабайт;
- глюк - помилка, збій;
- гуглити - шукати потрібну інформацію в пошуковій системі google;
- висіти - продовження дії, див. *зависати*
- вінт, вінчестер, хард - жорсткий диск
- відяха, відюха - графічний адаптер, відеокарта, графічна карта
- вікна - сімейство операційних систем Windows
- вбити - знищити файл, процес
- вогнелис - веб-оглядач Firefox

Шляхи і способи утворення комп'ютерного сленгу досить різноманітні, але всі вони зводяться до того, щоб зробити англійське слово придатним для

постійного використання. До основних методів утворення сленгу, що охоплюють більшість існуючої сленгової лексики, належать:

- калька (повне запозичення);
- напівкалька (запозичення основи);
- фонетична мімікрія;
- переклад: а) з використанням стандартної лексики в особливому значенні; б) з використанням сленгу інших професійних груп.

Калька – спосіб утворення, що містить у собі запозичення, граматично не освоєні українською мовою. При цьому слово запозичується цілком зі своєю вимовою, написанням і значенням. Ці слова здаються іноземними у вимові, в написанні вони відповідають усім нормам англійської мови: напр., **device** → **девайс**; **message** → **меседж**. При переході терміна з англійської мови в українську, остання підпорядковує слово під норми не тільки своєї фонетики, як у попередній групі, але і під норми спелінгу та граматики. Термін піддається правилам української граматики. Наприклад, іменники отримують закінчення: **application** → **аплікуха** (прикладна програма), **CD-ROM** → **сідіромка**; **strategic game** → **стратегія**; Дієслова набувають різні флексії: **to connect** – **коннектикатися** (з'єднуватися за допомогою комп'ютерів); **to program** – **програмити** (займатися програмуванням).

Багато з існуючих професійних термінів досить громіздкі і незручні в щоденному використанні, тому виникає тенденція до скорочення, спрощення слів. Наприклад, один з термінів що найчастіше використовується – **“motherboard”**, має таку відповідність в українській мові як **«материнська плата»**. У сленгу ж цьому слову відповідає **«мамка»** або **«мотрійка»**; **“CD-ROM Driv”** («накопичувач на лазерних дисках») у сленгу має еквіваленти **«сидюк»**, **«сидюшник»**.

Висновки: Комп'ютер є невід'ємною частиною життя сучасної людини, через це вміння орієнтуватися у комп'ютерному лексиконі є дуже актуальним. Якби не було сленгу, спеціалісти були б змушені розмовляти англійською мовою або вживати у своєму мовленні громіздкі професіоналізми. Позитивним явищем

комп'ютерного сленгу є навчаючий ефект використання запозичень з англійської мови. Сленг є невідомою реалією сьогодення, адже аби бути сучасним, варто стежити за змінами в житті, які відображаються в мові.

Список використаних джерел:

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. <http://sm.kiev.ua/blog/osobennosti-perevoda/kompjuternij-sleng-u-konteksti-perekladu/>
3. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг / Л. Ставицька. – К.: Часопис «Критика», 2005. – 462

Казакова А.Ю.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СУЧАСНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Одним із актуальних питань перекладу є вживання та переклад англійських інфінітивних зворотів українською мовою. Англійська та українська мови належать до різних типів мов, тому відсутність явного відповідника англійським інфінітивним конструкціям стає перешкодою у розумінні іншомовного тексту, впливаючи на якість перекладу.

Інфінітив здатен утворювати 5 видів синтаксичних структур вторинної предикації такі як об'єктний інфінітивний зворот, суб'єктний інфінітивний зворот, інфінітивна конструкція з прийменником *for*, абсолютна та сполучникова інфінітивні конструкції. У ході дослідження було з'ясовано, що у художньому тексті найбільш вживаними є об'єктний та суб'єктний інфінітивний звороти, а самотійний інфінітивний зворот у даному стилі мовлення не використовується.

Спираючись на класифікацію перекладацьких трансформацій, запропонованих Л.С. Бархударовим, було з'ясовано, що існують граматичні та лексичні трансформації; лексичні трансформації поділяються на конкретизацію, генералізацію, заміну слідства причиною і навпаки, антонімічний переклад та компенсацію, а граматичні на перестановки, заміни, додавання й опущення. У

ході дослідження, було виявлено, що найчастіше при перекладі інфінітива та його конструкцій використовувалися такі трансформації як граматична та лексична заміни, але також багато одиниць було передано за допомогою прямого перекладу. Використання великої кількості трансформацій спричинено не тільки стилістичною забарвленістю художнього тексту, але й тим, що українська та англійська мови належать до різних типів мов та мають різні структури речень, тому не завжди є можливість передати речення за допомогою лише прямого перекладу.

Кірна А.І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51с

ВІДТВОРЕННЯ ЕМФАЗИ

ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ

Юридичний стиль тексту – один із підстилів офіційно-ділового мовлення, що регламентує правові та конфліктні відносини та характеризується точністю, достовірністю, зрозумілістю. Основна мета юридичного тексту – вплив на адресата, переконання опонента під час розгляду певної справи.

Для більшої переконливості необхідно мати гарні комунікативні навички, зокрема знати емпатичні конструкції для побудови персуазивних висловлювань.

Найчастіше емфаза виражається на лексичному рівні за допомогою маркерів дискурсу (експлетивів), використання модальних дієслів; на граматичному – використання умовного способу, інверсії; на синтаксичному – просування вперед (*fronting*), номіналізація, розщеплення речень, паралелізм.

Наприклад, модальне дієслово *shall* вказує на дію, виконувати яку рекомендується або забороняється. Крім того, *shall* певним чином допомагає здійснювати вплив на адресата: *A client shall be entitled...* (Клієнт має право...).

Крім широкого використання модальних дієслів слід зазначити достатньо велику кількість модальних висловлювань: *They were supposed to write a program...* (Передбачалося, що вони напишуть програму...).

Звернемо увагу на використання умовного способу. Умовний спосіб в англійській мові представлений у різноманітних формах. Дві з них часто трапляються в юридичних документах – форма *should* в умовних реченнях і форма інфінітива без частки *to*: *...if that should one day become necessary* (...якщо колись це стане необхідним).

У юридичних текстах слід уникати конструкцій, які породжують неоднозначність сприйняття та розуміння тексту. Думка повинна бути висловлена чітко, з урахуванням усіх причинно-наслідкових зв'язків. Емфаза у юридичній мові – це підсилення виразності, збільшення впливу сили сказаного, це все, що робить юридичну мову більш дієвою, виразною та впливовою.

Книшук А.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51м

ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНОЛЕКСИКИ У СФЕРІ ОСВІТИ США З ОГЛЯДУ НА КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ

Основну проблему при перекладі термінів освіти США становить той факт, що в системі освіти України відсутній ряд реалій, що мають місце в освітній системі Сполучених Штатах. Виникає питання щодо кращого способу передачі суті понять, яких не існує в об'єктивній реальності, а отже для яких немає прямих референтів в мові перекладу.

Тут грає роль саме когнітивний підхід до розуміння терміна. Адже за відсутності прямого, точного і повного еквівалента в мові перекладу, для відтворення терміна необхідно, в першу чергу, повністю розуміти причини вибору мовцями даного мовного знака для опису чи називання даного поняття. Виходячи з когнітивної вмотивованості терміна, можна пояснити вибір шляху перекладу конкретного терміна [2, с. 23].

Ілюстрацією ролі когнітивного підходу може слугувати переклад поняття *hot-house children* та похідних від нього термінів. За відсутності еквівалента, це словосполучення передається шляхом описового перекладу: *діти, які швидко*

розвиваються інтелектуально. Проте, перший компонент цього словосполучення згодом починає використовуватися для утворення нових слів: hot-house school – навчальний заклад для талановитих дітей, hot-housing -- інтенсивні методи навчання, максимального розвинення здібностей дітей [1, с. 57].

Таким чином, в американській освітній сфері існують терміни, які неможливо адекватно перекласти без урахування когнітивного аспекту їх творення. Більшість таких термінів перекладають за допомогою описового перекладу, адже він дає змогу найбільш повно відобразити позначуване явище.

Список використаних джерел:

1. *Вергун Л. І.* Переклад англійської освітньої лексики / Л. І. Вергун // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка: Іноземна філологія. 2000. Вип.30. – С.53–92.
2. *Кубрякова Е. С.* О связи когнитивной науки с семиотикой (определение интерзнака) / Е. С. Кубрякова // Язык и культура: факты и ценности. – К 70-летию Ю. С. Степанова / Отв. ред. Е. С. Кубрякова. – М., 2004. – С. 20–90.

Комар І. А.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-31

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЗАГОЛОВКІВ АНГЛІЙСЬКИХ ГАЗЕТ

Газетні заголовки несуть певну інформацію про зміст публіцистичного твору. У той же час вони мають і емоційне забарвлення, збуджують читацький інтерес, привертають увагу. Дослідження психологів показують, що близько восьмидесяти відсотків читачів приділяють увагу тільки газетним заголовкам. З граматичної точки зору, заголовки є великою базою для дослідження лінгвістів, адже конструкції, які використовуються є унікальними, тому саме це підштовхує

багатьох на дослідження , та аналіз газетних заголовків. Об'єктом нашого дослідження слугували заголовки англomовних газет.

Industry as a Bridge for Peace – Індустрія як міст до миру (Worldpress, 2008), з точки зору стилістичних прийомів, які були використані в даному заголовку, слід відмітити використання номінативної метафори слова bridge. Тобто в даному випадку дане слово використовується не в прямому значенні «міст, переправа», а у переносному це є «спосіб, засіб». Щодо трансформацій було використано дослівний переклад.

Перекладач має постійно пам'ятати про особливості вживання часових форм в заголовках. Зокрема американські газети використовують неперфектні часи, скорочення назв міжнародних організацій, широко використовуються газетні кліше

Дослідження особливостей перекладу цього жанру зважаючи на постійне збільшення видань газетно-інформаційних матеріалів набуває значної популярності. Тому збільшується і необхідність вивчати іноземну мову, з метою подальшого її практичного використання в газетно-інформаційній сфері. Отже, переклад газетно-публіцистичного стилю характеризується певними специфічними особливостями, які перекладач обов'язково має враховувати при перекладі.

Кравчук Н. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

АНГЛІЙСЬКІ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВІ КОНСТРУКЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Причинно-наслідкові конструкції є основними механізмами актуалізації лінгвофілософської категорії каузативності. Такі синтаксичні утворення реалізують логічну пару «причина-наслідок» на рівні мови, а тому відіграють важливу ролі в лаконічному оформленні повідомлення з каузативними змістом.

За визначенням І. В. Карабана, причинно-наслідкові, або каузативні, конструкції – це переважно трикомпонентні синтаксичні утворення (синтаксичні

каузативи), до складу яких обов'язково входять формальні маркери каузації. У ролі цих маркерів можуть виступати каузативні дієслова та віддієслівні форми – герундій, залежний інфінітив, віддієслівні частки *Participle I/II*. Англійські причинно-наслідкові конструкції будуються відповідно до шести структурних моделей (А. Т. Петриченко) і характеризуються різним ступенем абстрагованості (Г. О. Золотова).

Відтворення англійських причинно-наслідкових конструкцій українською мовою передбачає використання перекладацьких трансформацій передусім на синтаксичному рівні. Такі конструкції створюють труднощі при перекладі, оскільки англійські причинно-наслідкові конструкції утворюються відповідно до специфічних реченневих моделей. Для успішного відтворення англійських причинно-наслідкових конструкцій українською мовою перекладачі використовують граматичні і лексико-граматичні трансформації, а також доструктурний переклад за допомогою подібної каузативної конструкції.

Отже, відтворення англійських причинно-наслідкових конструкцій українською мовою є актуальною проблемою в сучасному перекладознавстві. Переклад англійських синтаксичних каузативів вимагає ретельного дослідження їх структурних особливостей та вмілого застосування відповідних перекладацьких трансформацій як на синтаксичному, так і на лексичному рівні.

Кучугура В.Е.

НТУУ «КПІ», Факультет лінгвістики, група ЛА-21

СПОСОБИ ЕЛІМІНАЦІЇ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ ЛАКУН

Лакуни – це такі слова або словосполучення, що не мають аналогів у інших мовах, включають у себе реалії, неологізми та будь-які інші специфічні терміни та поняття, які є притаманними певному народові. У перекладознавстві явище лакунарності розглядається через поняття безеквівалентності, адже на практиці перекладач має справу саме з безеквівалентною лексикою.

У нашому дослідженні ми спиралися на класифікаційні моделі способів перекладу таких учених як Астрід Ертель-Фіт, Леоніда Степановича

Бархударова, Шахіди Рахімовни Абдузаракової. Отже, способи перекладу безеквівалентних одиниць у нашій роботі: описовий переклад: *A-list* – список найкращих акторів Голлівуду; еквівалентний переклад: *booster response* – вторинна імунна відповідь; калькування: *St. Patrick's Day* – День Святого Патрика; транскрибування: *hot dog* – *хотдог*; транслітерація: *Maharashtra* – *Махараїштра* (*Biology today*; конкретизація: *buffet* – шведський стіл на важливих зустрічах; генералізація: *Record office* – Державний архів; нейтралізація: *Mission accomplished* – перемога на виборах. Відповідно до результатів нашого дослідження, найчастотнішими способами елімінації лакун є описовий та еквівалентний способи перекладу. Це свідчить про бажання перекладача зробити переклад максимально зрозумілим та адаптованим, які дозволяють максимально повно провести делакунізацію.

Отже, при перекладі безеквівалентних одиниць, які в мові перекладу є лакунарними, треба пам'ятати декілька важливих правил, а саме: розуміти хто є реципієнтом перекладу; намагатися якомога точніше відтворити усю специфіку компонентів значень безеквівалентної одиниці і не втратити її екзотичність; уміти вдало поєднувати різні способи перекладу для досягнення мети комунікації; використовувати методи елімінації національно-культурної специфіки, виносок та перекладацьких коментарів.

Лемещенко А.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В УКРАЇНОМОВНИХ ТА АНГЛОМОВНИХ ДРУКОВАНИХ ВИДАННЯХ ТА СПОСОБИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Фразеологізми роблять мовлення виразнішим, влучнішим, дотепнішим. Єдиний недолік полягає в тому, що не існує чітких правил, за якими вони утворюються, їх можна лише вивчити один за одним. Сьогодні фразеологізми стають все більш розповсюдженими у медіа сфері, особливо в газетних та журнальних виданнях.

Лінгвісти мають різні точки зору стосовно природи компонентів фразеологізмів. Одні лінгвісти розглядають ФО як утворення, яке втратило своє первинне лексичне значення, в той час як інші дослідники визнають мовну природу фразеологічних компонентів. Більшість вчених поділяють другу точку зору.

Існують різні підходи щодо класифікації ФО. Найбільш поширеною класифікацією є семантична, де усі типи фразеологізмів поділяються на фразеологічні зрощення, єдності, сполучення та вирази, які знайомі нам у вигляді прислів'їв та приказок. Щодо останніх досі існує багато суперечностей між мовознавцями.

В українській мові фразеологічні одиниці використовуються задля посилення експресивності тексту. Майже всі вони потребують індивідуально-стильової обробки, через що побудова та вживання фразеологізмів можуть носити змішаний характер. Що стосується англомовних періодичних видань, то використання ФО в них є явищем досить своєрідним. При перекладі статей з англійської мови на українську перекладач має бути ознайомлений не лише з особливостями мови, але й культурою та побутом країни, а також має бути в курсі останніх подій, щоб уникнути невідповідностей.

У ході дослідження було виявлено, що проблема використання фразеологічних одиниць в україномовних та англомовних виданнях, а також методи їх перекладу, є широким полем для проведення досліджень, і в цьому випадку було лише закладено фундамент для подальших наукових розробок.

Малікова Д.Є.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-33

ПАСИВНІ ТА КАУЗАТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Мільйони наукових робіт було створено, створюється зараз й буде створено в майбутньому. Науково-технічний прогрес не стоїть на місці, і наука

ніколи не перестане існувати. На ній базується все в нашому світі, звідси й потреба у якісному створенні та перекладі відповідних текстів.

У кожного літературного жанру є свої особливості написання або перекладу.

Один з найпоширеніших прийомів у створенні або перекладі англійських науково-технічних текстів – це використання пасивних та каузативних конструкцій. Пасивна конструкція має властивість передачі уваги з підмета на додаток, при цьому підмет може як залишитися у реченні, так і зовсім зникнути через свою неважливість або очевидність. Щодо частоти використання даної конструкції, то у різних текстах вона відрізняється, причому може бути навіть нульовою, що характерно для інструкцій, в яких переважає активний стан дієслова у наказовому способі. Перекладатися на українську мову пасивна конструкція може формою пасивного стану у відповідному числі, особі, часу; формою дієслова на *-ся*, із пасивним значенням; неозначено-особовою формою дієслова в дійсному стані у відповідному часу, особі, числі; іменником з прийменником; перетворенням в українському варіанті пасивного стану в активний. Обираючи між активною чи пасивною конструкцією, ви не ризикуєте змінити зміст тексту, ваш вибір вплине тільки на те, що на чому читач буде акцентувати увагу.

Каузативна конструкція – важлива конструкція в граматиці англійської мови, що вказує на те, що суб'єкт змушує когось або щось робити або бути чимось. Існує активна і пасивна каузативна конструкції. Остання не є різновидом чи певною підкатегорією пасивного стану незважаючи на велику схожість у формуванні, що полягає у використанні дієслів у формі *Participle II*. Вона є незамінною для скорочення обсягу тексту і надання йому лаконічності, що є важливим для науково-технічного жанру. Дана конструкція може перекладатися як за допомогою аналогічної каузативної конструкції, так і частиною складнопідрядного придаткового речення.

Матиборська А. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ПИСЬМОВИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ

Рекламні тексти повинні містити чіткі фактичні дані, вони повинні бути вичерпно викладені задля точного розуміння їх змісту. Зміст і форма рекламних текстів визначаються головною метою – викликати зацікавленість до товару. Правильно складений рекламний текст повинен привернути увагу слухача або читача та викликати бажання придбати рекламований товар.

Також, відмінною рисою вдалої реклами є гармонічне поєднання основної рекламної ідеї з тими засобами виразності, які даній ідеї найбільше відповідають. Це виражається, у знаходженні тієї єдино вірної тональності рекламного звернення, що виділяє його серед інших.

Рекламний текст містить у собі цілий ряд екстралінгвістичних компонентів і буде адекватно сприйнятий при їхньому гармонічному сполученні. Якщо не врахувати цей фактор при перекладі, тоді не вдасться перекласти рекламний текст із найбільшою ефективністю.

Рекламний текст, у силу своєї специфіки, ніколи не слід перекладати дослівно тому, що в цьому випадку він може втратити зміст і силу свого впливу. При перекладі рекламних текстів на інші мови необхідно враховувати етичні, психологічні характеристики аудиторії й споживача, специфіку мови й культуру країни, для якої даний текст призначений.

Отже, аби досягти еквівалентності та адекватності при перекладі англомовних рекламних одиниць слід користуватися лексичними та граматичними трансформаціями. Задля коректної передачі значення рекламного тексту, перш за все, потрібно шукати лексичний еквівалент. Для виконання цієї задачі також використовують такі методи перекладу як описовий переклад, метод додавання, калькування, конкретизація, компенсація.

Науменко В.О.

НТУУ «КПІ», ФЛ, група ЛА-21

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИЧНИХ ТЕРМІНІВ В ТЕКСТАХ СФЕРИ АВІАЦІЇ

Оскільки метафоризація виконує важливу роль у фіксації нових наукових результатів, то сьогодні метафора широко застосовується у створенні професійно маркованих одиниць. Коли існуючі засоби наукової мови не дозволяють досліднику виразити те нове, що він відкрив, він використовує метафору.

Характерною лексичною особливістю науково-технічної літератури є використання великої кількості термінів, серед яких важливе місце посідають метафоричні терміни. Термін-метафора поєднує у собі ознаки терміна, тобто слова, словосполучення, або просто мовного знака, що характеризує наукове поняття із певної професійної галузі науки, та метафори, що базується на переносі значення з нереального предмету на реальний.

В термінологічній авіаційній лексиці найбільш розповсюдженими є метафоричні переноси – перенос значення з одного предмета на інший на основі їх асоціативної подібності (форми, кольору, місця, поведінки або звучання).

Також в текстах сфери авіації досить поширеними є зооморфні метафори. Вони «проектують» образ тварини на предмети навколишньої дійсності. Основну роль відіграє перенесення значення одного предмета на інший за подібністю будь-яких ознак, дій або якостей.

В ході дослідження було проаналізовано 304 одиниці метафоричних термінів; у якості джерел було використано спеціалізовані термінологічні словники авіаційної тематики.

Спираючись на класифікацію Л.К. Латишева, було визначено, що найбільш використовуваними перекладацькими трансформаціями є калькування (35,2% проаналізованих одиниць), компенсація (26,2%), експлікація (19%), модуляція (7,2%), прийом дескриптивної перифрази (5,2%). Найменше використовуються синтаксичне уподібнення (3% проаналізованого матеріалу),

антонімічний переклад (1,2%), граматична заміна частини мови (1,2%), транскрипція (1,2%), конкретизація (0,7%).

Слід зазначити, що такі перекладацькі трансформації, як транслітерація, розбивка та поєднання речень, граматична заміна форми слова або члена речення, генералізація та гіперонімічне перейменування при перекладі авіаційної метафоричної термінології не використовуються взагалі через їхню неможливість передавати метафоричність термінів, і в той же час нездатність виразити їх чітко та зрозуміло.

Наумкіна Л.А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-23

АНГЛОМОВНІ ОЙКОНІМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

Дослідження виконане базуючись на працях вчених які зробили свій внесок у розвиток топоніміки загалом і у вивчення ойконімії Великобританії та США, а саме: В.Д. Беленька, В.А. Ніконов, Р.П. Зорівчак, В.Н. Комісаров, І.В. Корунець, Д.І. Єрмолович, А.В. Суперанська, І.П. Литвин, Е.М. Верещагін, Г.Л. Менкен, Д.Р. Стюарт, та інших.

Ойконім — вид топоніма, який називає населений пункт, власне ім'я будь-якого (починаючи з окремого будинку) поселення, в тому числі сільських (комоніми) і великих міських (астіоніми) поселень.

Ойконіми Великобританії містять елементи, які беруть своє коріння з мов, принаймні, п'яти різних народів — кельти, римляни, англосаксонці, скандинави, французи. Всі ці народи внесли свій вклад в топоніміку країни і зробили англійські топоніми такими, якими вони є сьогодні

Сполучені Штати Америки, будучи найбільш строкатою за етнічним складом країна, має також надзвичайно різномірну топонімію. Одна з численних груп американських назв запозичена з іспанської мови. Також на ойконімікон Сполучених Штатів вплинули індіанські назви, та багато ойконімів французького походження.

Відповідно до структурної (морфологічної) класифікації ойконіми можна поділити на 4 типи: а) *прості*, б) *похідні*, в) *складні*, г) *складені*.

В ході дослідження ойконімії та аналізу ойконімів згадуваних у романі Джека Керуака «На дорозі» мі дійшли таких висновків. Найчастіше застосовують такі методи як транслітерація, або графічна подібність, транскрибування, або принцип фонетичної подібності (59%), транслітерація (36%), і калькування (5%). Проаналізувавши 157 ойконімічну одиницю з тексту роману ми маємо такі розрахунки. За структурою ойконіми, які зустрічаються в романі: похідні — 35%, прості — 27%, складені — 27%, складні — 11%. У ході дослідження ми визначили, що за походженням зустрічаються такі ойконіми: англійського походження — 33%, французького — 22%, індіанського — 22%, іспанського — 18%, іншого походження — 5%.

Олейникова А.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ КОНЦЕПТУ «ТВАРИНА» В ІДІОМАТИЧНІЙ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В ході роботи ми дослідили особливості концепту «тварина» в ідіоматичній лексиці англійської мови. Вивчивши англійські ідіоми з використанням назв тварин, визначивши джерела їх появи в мові і дізнавшись їх природу, ми дійшли висновку, що внутрішній зміст ідіом в англійській мові відображає принципи єдності людей і тварин в межах конкретної народної культури.

Проблема ідіоматичності вже давно привертає увагу вітчизняних та зарубіжних лінгвістів. Існує багато визначень цього поняття. Але більшість вчених погоджуються, «ідіома» або «ідіоматична одиниця» — фразеологічна одиниця мови, для якої характерна стійкість, відтворюваність та невмотивованість значення, тобто зміст якої не дорівнює сумі значень слів-складників.

Відмінності спостерігаються в вираженні, розподілі та комбінаторики норм, у ступені їх актуальності для конкретної культури. Наприклад, контраст між власним і чужим в англійській культурі є більш різким, ніж в українській. Характерні норми англійського суспільства – невтручання в приватне життя, терпимість у ставленні до інших, тому в англійській мові існує набагато більше ідіом, що засуджують цікавість і нав'язування своєї волі іншим. Для українського менталітету поняття приватного простору є менш актуальним, і це виражається в порівняно невеликому числі ідіом, які фіксують дані аксіоми, або в наявності протилежних висловлювань. Актуальні для англійського суспільства цінності набули широкого поширення в деонтичному кодексі мови і конкретизовані правом. Навіть саме розуміння закону як гаранта свободи в англійській культурі і рамок в українській визначає і ставлення до нього, що виражено в англійській ідіоматиці в позитивних конотацій, а в українській – в негативних.

Труднощі перекладу ідіом є пов'язаними з певною складністю їх ідентифікації, а також з їх етноспецифікою, тому перекладач не повинен локалізувати текст при перекладі, тобто, надмірно вносити елементи культури мови перекладу. До того ж труднощі перекладу фразеологізмів пов'язані з їх емоційною насиченістю.

Проблема перекладу ідіом завжди була актуальною, оскільки існує певна асиметричність у співвідношенні значень ідіоми та значення самого вислову, і тому дуже важко зберегти специфіку кожної ідіоми при перекладі її на іншу мову. Серед способів перекладу ідіом ми виокремили такі: описове пояснення значення; транслітерацію з поясненням, тобто додатковим знанням, необхідним для розуміння ідіоми; еквівалентний переклад; фразеологічні аналоги; дослівний переклад (калькування) ідіом; переклад шляхом контекстуальних заміन.

Осіпчук Ю.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-21

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Вивченням термінів займалися багато мовознавців, зокрема Г. О. Винокур, Н. З. Котелова, С. В. Гриньов, І. В. Арнольд, В. П. Даниленко та інші. Всі вони мають свої підходи до визначення терміну, проте сходяться в розумінні того, що термін – це окреме слово чи утворення на базі іменникового підрядного словосполучення, яке позначає професійне поняття і призначене для задоволення специфічних потреб спілкування в галузі певної професії. Крім того, вони виділяють основні ознаки термінів, а саме: системність, наявність дефініції, точність, стислість, однозначність, незалежність від контексту, відсутність синонімів, відповідність правилам і нормам певної мови, експресивна нейтральність і милозвучність.

За класифікацією О.В. Суперанської термінологічні одиниці поділяються на терміни-слова (однокомпонентні), терміни-словосполучення (двокомпонентні) та багатокомпонентні терміни.

Переклад складних термінів складається з двох основних етапів – аналітичного та синтетичного. Велику роль при перекладі словосполучень відіграє саме аналітичний етап – переклад окремих його компонентів. Як стверджує мовознавець В.І. Карабан, найпоширенішими методами перекладу медичної лексикології є калькування, описовий переклад, конкретизація, генералізація та транслітерація, хоча в деяких випадках з двокомпонентними та багатокомпонентними термінами відразу використовувалися декілька трансформацій, наприклад: *stress shielding* – екранування навантаження (калькування + перестановка), *fractional rate constant* – константа швидкості елімінації (перестановка + конкретизація), *full analysis set* – множина для повного аналізу (перестановка + конкретизація + калькування).

Перова М.М.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-351м

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ КОНЦЕПТІВ

«SUCCESS» / «УСПІХ» ТА «FAILURE» / «НЕВДАЧА»

Розглядаючи поняття успіху та невдачі, варто зазначити, що вони включають в себе як внутрішні мотиваційно-поведінкові компоненти, так і соціальне середовище та етнічну належність. Досягнення особистістю успіху тісно пов'язане із невдачею, це співвідношення можна виразити формулою «мета-задоволення мети», і звідси: досягнув цілі – успішний, не досягнув – неуспішний. Дані поняття відображаються у фразеології, відтворюючи характерний для тієї чи іншої лінгвокультурної спільноти менталітет [1]. Тому, при перекладі фразеологізмів рідною мовою, потрібно підбирати вислови та мовні кліше, які відповідають саме менталітету та культурі мови перекладу.

На фоні загальної кількості фразеологічних зворотів кількість тих, що мають повний еквівалент в мові перекладу, невелика. Певна кількість фразеологічних одиниць, що відображають поняття «Успіх» та «Невдача» мають часткові еквіваленти в українській мові. Вони не означають недостатньої повноти в передачі значення, а лише мають певні лексичні, граматичні або лексико-граматичні відмінності (*a blessing in disguise* – *немає лиха без добра*).

Інші, які не мають еквівалентів в мові перекладу, перекладаються за допомогою калькування (дослівного перекладу: *easy money* – *легкі гроші*), з використанням описового перекладу, з поясненням змісту фразеологічної одиниці за допомогою вільного сполучення слів (*going great guns* – *мати невичерпну енергію*), або комбінованого перекладу, якщо рідний аналог не в повному обсязі передає значення англійського фразеологізму або ж має інший специфічний колорит місця й часу (*for a song* – *дуже дешево, за безцінь*) [2].

Фразеологічні звороти можуть нести в собі національно-культурні аспекти, і найголовніше завдання в цьому випадку – зберегти національний колорит і не

замінити фразеологізмом еквівалент, який несе в собі вже зовсім інші культурні реалії.

Список використаних джерел:

1. Зубрик А.Р. Особливості та труднощі перекладу англійських фразеологізмів. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nznuoaf_2013_36_98.pdf
2. Смаглій В.М. Аналіз особливостей англійських фразеологізмів і їх перекладу. Режим доступу: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v17/part_2/26.pdf

Печена Анастасія

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-42

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛЬОВІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ

Важливу роль в процесі перекладу відіграють функціонально-стильові особливості. Стрімкий розвиток мови зумовлює деталізацію змісту перекладу, проте тематика різнопланових текстів містить велику кількість лексичних особливостей, котрі не зафіксовані у словниках. Тому перекладач має опиратися на свій професійний досвід та інтуїцію. Успішність трактування тексту залежить від фонових знань перекладача.

Перекладач науково-технічний текстів має постійно напрацьовувати термінологічну базу, спілкуватися з фахівцями новітніх інновацій, щоб мати змогу провести певні паралелі нових слів через їх денотати.

Значення невідомих слів у публіцистичному стилі можна зрозуміти за допомогою контексту. Перекладач в процесі перекладу має передати лише ситуативність тексту, при цьому коректно відтворюючи тонкощі сленгу. Белетристичний стиль - найтяжчий, бо переклад має передати не тільки сенс, але і його психологічний підтекст.

Переклад офіційно-ділового тексту повністю орієнтований на передачу змісту, але штампи при цьому можуть змінюватися. Ступінь еквівалентності наукових текстів залежить від їх видів та типів, де найголовніше – передати логіку думки, послідовність міркування. Для суспільно-інформативних текстів характерне використання кліше, політичних штампів, тут головне передати суспільно-політичний зміст. У художньому перекладі еквівалентність може нескінченно зближуватися з оригіналом, адже все залежить від сприйняття автора.

Для отримання успішного перекладу перекладач має вдало використовувати трансформації – перетворення, щоби вибудувати найближчу стежину до розуміння оригіналу.

Процик О. І.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД: ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Щоб оцінити роль перекладача-особистості та окреслити перспективи для спеціалістів, доцільно звернути увагу на етичний аспект машинного перекладу.

Сьогодні перекладацька діяльність більше схожа на роботу з базами даних, глосаріями та програмами, аніж з оригінальними текстами. Системи машинного перекладу, що дозволяють використовувати збережені перекладені фрагменти, створюють ілюзію колективного виконання, знімаючи частину відповідальності з перекладача. Машинний переклад зажди задовольняє потреби інформаційного суспільства, адже часто кількість виступає важливішою за якість. Так, ніхто не сумнівається, що програма зуміє зробити текст доступним, передавши основну ідею. Таким чином, роль перекладача зводиться до простого редагування та стилістичної адаптації результату. З'являється ризик, що в очах замовників робота перекладача здаватиметься другорядною, хоча саме він відповідає за правильність вихідного тексту. Перекладач не може сховатись за «безособовість» машини.

Постає питання авторських прав та оплати. Якщо перекладає машина, то робота перекладача полягає лише у фрагментах, яких не було у базі. Ймовірно, при 100% відповідності, перекладачеві не заплатять, адже перерахувати його правки немає сенсу. З іншого боку, виконаній роботі не нададуть уваги, адже це свідчитиме про те, що попередній переклад не був бездоганим.

Саме у цьому полягає етична проблема – ілюзія про досконалий машинний переклад впливає на образ перекладача-особистості, нівелюючи його працю. Варто задаватись такими питаннями, пам'ятати про різноманітність текстів, мов та культур, залучених до процесу перекладу, щоби в еру технологій роль спеціалістів не применшувалась, а набувала цінності.

Список використаних джерел:

1. Ethical Implications of Translation Technologies [Електронний ресурс] // Translation Journal. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://translationjournal.net/journal/43ethics.htm>.

Reus Luba Romanivna

NTUU «KPI», faculty of linguistic, group LE-23

LINGUAPRAGMATIC PARAMETERS OF ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES: ASPECT OF TRANSLATION

Pragmatics is the section of semiotics studying ratios of signs and their user in a language situation. It is important to tell that the pragmatics is semantics of language.

The pragmatic component can be considered as a core of a large amount of modern sciences and their directions. Pragmatics as a part of linguistics, surrounded the person since the birth everywhere where it exist. In particular, the lingvopragmatics had development among many sciences, but it was investigated in more detail among linguists of the middle and the beginning of the XX century.

In this paper we examine kinds of a written discourse which is a kind of information and advertizing text. Within this research the information and advertizing text is defined by us as a text type which is used for informing the addressee on

innovations in various fields of activity of person for the purpose of these innovations advertising

The slogan takes the leading place in the structure of advertizing text. Along with the name of the producer it expresses the main aim of the advertizing concept. All advertizing texts consist of advertized the name and a slogan that accompanies it.

The art value of the advertizing slogan is its ability to be remembered, as the entering daily life and at the same time not to connection with the object of advertizing.

So, we can describe the process of the advertising text translation briefly by singling out a few important factors. First of all, we should save the right message of the text and its structure when translating the advertising text. Then we should carefully choose words when doing the translation and consider cultural and language specialties of the recipient.

Румянцева О. В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-23

ПЕРЕДАЧА БЕЗЕКВІВАЛЕНТНИХ ГРАМАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТВОРУ ДЖ.Р.Р.ТОЛКІНА “ГОБІТ”

У сучасній науці термін “безеквівалентна лексика” порівняно новий, і в його витлумаченні немає однастайності. На загальних підставах, визначення терміну: відсутність поняття в одній мові при наявності його в іншій.

Різні дослідники пропонують різні способи перекладу безеквівалентних конструкцій:

- Л.С. Бархударов: перекладацька транслітерація та транскрипція, калькування, описовий або пояснювальний переклад, наближений переклад, трансформаційний переклад;

- В.С. Виноградов, слова-реалії: транскрипція або транслітерація, гіпогіперонімічний переклад, уподібнення, перифрастичний переклад та калькування;

- С.І. Влахов та С.П. Флорін: транскрипція або транслітерація, переклад реалії, або її заміна.

В процесі роботи було опрацьовано три тексти: твір Дж. Р. Р. Толкіна “The Hobbit or There and Back Again” та два його переклади українською та російською мовами у виконанні О. М. Мокровольського та Н. Л. Рахманової відповідно. Було досліджено 253 безеквівалентні конструкції.

Кількісний аналіз частоти вживання трансформацій при перекладі безеквівалентних граматичних конструкцій у творі Дж.Р.Р.Толкіна “Гобіт” показав, що особисті та географічні назви в українському творі перекладені переважно за допомогою калькування (44%) та транслітерації (31,2%), в той час як в російському перекладі лідирують калькування (36,8%) та транскрипція (25,6%). Це може бути пов’язане як з особливостями мов перекладу, так і з персональними перевагами перекладачів.

В цей же час реалії і О. М. Мокровольський, і Н. Л. Рахманова перекладають, використовуючи більшою мірою калькування (51,8% та 39,5% відповідно) та модуляцію (17,9% та 14% відповідно). Це пояснюється тим, що переклад реалій вимагає від перекладача знання національно-культурної бази. В даному випадку знання власної культури допомогло перекладачам логічно вивести переклад безеквівалентних одиниць.

Що стосується перекладу випадкових лексичних одиниць, то обидва перекладачі користуються переважно такими перекладацькими трансформаціями, як модуляція (49,2% та 49,3% відповідно) та компенсація (18,5% та 22,4% відповідно). Ці методи дають змогу адекватно відобразити безеквівалентну одиницю в мові перекладу без додаткових пояснень.

*Слиш І.Ю**НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛН-21*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Граматичні трансформації полягають у перетворенні структури речення у процесі перекладу відповідно до норм мови перекладу. Трансформації різного виду здійснюються часто одночасно, тобто поєднуються одна з одною, утворюючи складні комплексні трансформації. Інколи немає чіткої різниці між різними видами трансформацій, одні й ті ж трансформації можна віднести до різних типів.

Під час перекладу текстів у галузі інформаційних технологій найчастіше застосовується граматична трансформація *заміна*. Це пояснюється, перш за все, відмінністю граматичних систем двох мов. Цей вид трансформації включає в себе багато підвидів, оскільки заміні підлягають такі граматичні категорії як форма слова, частина мови, члени речення, тип синтаксичного зв'язку та ін. Серед різного роду замін у текстах галузі інформаційних технологій найчастотнішою є саме *синтаксична заміна*. Застосування цієї трансформації спричинене багатьма факторами. Публіцистичні статті, які належать до тематики «інформаційні технології» та написані німецькою мовою, характеризуються складною структурою, громіздкістю, наявністю декількох підрядних речень. Метою таких текстів є розширення, доповнення та поглиблення знань, що, в свою чергу, обумовлює використання складних граматичних конструкцій, складних речень, великої кількості другорядних членів тощо.

Отже, застосування перекладацьких трансформацій – це творчий процес, пов'язаний з глибоким розумінням значення тексту однієї мови та вільним володінням іншою.

Совпенко М.О.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА- 32

ТИПОВІ ПОМИЛКИ

ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Для вдосконалення навичок перекладу надзвичайно важливим і актуальним є вивчення типових помилок при перекладі науково-технічних текстів на основі наукового матеріалу та прикладів з перекладацьких бюро.

Типовими помилками перекладачів-початківців англійських науково-технічних текстів є використання невідповідної термінології в перекладі, спотворення змісту через неточність тлумачення, стилістичні помилки, неповний переклад, використання русизмів та додавання надлишкової інформації.

Помилка в термінології: *Unlike VPS or shared hosting solutions, all hardware is 100% dedicated to you.* Правильно: *shared hosting solutions – рішення віртуального хостингу.* Неправильно: *shared hosting solutions – спільнохостингові рішення.*

Спотворення змісту: *Bigmir Picture Gallery is a free download.* Правильно: *Фотогалерея Bigmir – це безкоштовно завантажувана програма.* Неправильно: *Фотогалерея Bigmir – це безкоштовна програма.*

Стилістичні помилки: *If a message prompting you to replace the toner cartridge appears on the touch panel display, replace the toner cartridge with a new one.* Правильно: *Якщо на сенсорному дисплеї з'являється повідомлення з запитом замінити картридж з тонером, замініть картридж з тонером новим.* Неправильно: *Якщо на сенсорному дисплеї з'являється повідомлення з запитом замінити картридж з тонером, замініть його новим.*

Неповний переклад: *There are three types of Purchasing Accounts supported for different Customer types.* Правильно: *Для різних категорій покупців передбачені три типи Облікових записів Покупця.* Неправильно: *Для різних категорій покупців передбачені три типи Purchasing Accounts.*

Використання русизмів: *Smiling face – обличчя, що посміхається (замість: лице, що посміхається).*

Додавання надлишкової інформації: *site SoftwareWareZ* – *сайт SoftwareWareZ* (замість: *сайт СофтвеаВарез*); *send us sample* – *надішліть нам зразок* (замість: *необхідно негайно надіслати нам зразок*).

Отже, перекладачу завжди варто бути точним при перекладі та стилістично грамотним.

Kateryna Tokovenko

NTUU “KPI” Faculty of Linguistics, LE-51s

THE MAIN WAYS OF TRANSLATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS DENOTING A PERSON’S PHYSICAL AND PSYCHOLOGICAL CONDITIONS

Translation is a process of converting messages, thoughts, feelings, orders or any other verbal utterances expressed in one language into messages of the same meaning and value in another language.

There are two ways of translation of phraseological units denoting a person’s physical and psychological conditions. They are phraseological and non-phraseological. Phraseological means of translation are translation with the help of equivalent (*make black white* – *робити чорне білим*) and translation with the help of analog. Descriptive (free) translation (*to rob Peter to pay Paul* - *віддати одні борги зробивши нові*), literal or word for word translation (*do the business* – *робити діло*) and lexical translation (*Hit the ceiling* - *Розізлитися*) belong to non-phraseological way.

The most spread way of translation of such units is the descriptive translation. The meaning of a considerable number of set expressions can be rendered through explication only, i.e. *Bull of Bashan* – *Здорова, сильна людина з гучним голосом*. Translation with the help of analog is also used frequently i.e. *be off one’s base* - *бути не сповна розуму*. And translation with the help of equivalent is used at the least i.e. *be as red as a turkey-cock* – *бути червоним як рак*.

Федорчук Е.В.

НТУУ «ХПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-51м

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ

Проблема перекладу рекламних текстів все більше пробуджує науковий інтерес для лінгвістичного дослідження. В першу чергу, це пов'язано із співвідношенням психологічних та соціокультурних складових рекламного тексту, особливостями мовної картини світу, безпосередньо відбитої у рекламному повідомленні.

Переклад рекламного тексту, на відміну від перекладу художньої літератури, при якому перекладач повинен передати художньо-естетичні характеристики оригіналу, відрізняється як за формою та мовними засобами, так і за яскраво вираженою комунікативною спрямованістю. У процесі перекладу рекламних текстів перекладач вирішує не лише мовні та лінгвістичні проблеми, а і проблеми соціолінгвістичної адаптації тексту [1].

Таким чином, рекламний текст, ніколи не слід перекладати дослівно. Вибір того чи іншого способу або прийому перекладу залежить від багатьох факторів. У випадках, коли точний переклад не є доречним, перекладач повинен орієнтуватись на зміст рекламного повідомлення та враховувати національні й соціальні особливості та стереотипи поведінки певної аудиторії, для якої створена рекламована продукція [2, с. 142].

З метою оригінальності та ефективності, у рекламі часто створюються нові лексеми, які є злиттями, прикладами контамінації, телескопізмами тощо. Перекладач повинен використати всі знання теоретичних основ перекладу для передачі прагматичної мети рекламного повідомлення, так як знання теоретичних основ перекладу та екстралінгвістичних реалій належать до обов'язкових умов адекватного перекладу.

Список використаних джерел:

1. Кабанец, Ж.В. Особливості перекладу рекламного тексту / Кабанец Ж.В., Коновалова В.Б. // Проблеми та перспективи формування нац. гум.-техн. еліти №28 - НТУ "ХПІ", 2010.

2. Мороз Л. В. Особливості перекладу англомовних письмових рекламних текстів / Л. В. Мороз, Н. В. Кушнір, Л. М. Мороз // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія : Філологічні науки. - 2013. - Кн. 3. - С. 141-144.

Хіміч В.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ПОЛІТИЧНІ ТА ВІЙСЬКОВІ ЕВФЕМІЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЗЕТІ «ДЕНЬ» ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Метою нашої проектної роботи в курсі дисципліни «Порівняльна стилістика англійської та української мов» був порівняльний аналіз стилістично маркованої лексики в українських та англомовних засобах масової інформації. Результати роботи засвідчили, що в умовах економічних та політичних криз ЗМІ досить часто вдаються до використання різноманітних прийомів аби пом'якшити неприємні явища дійсності, наприклад, кризу, світові теракти, свавілля, загострення міграційних проблем, війну на Сході, бездіяльність й корумпованість політиків та державних діячів. Одним з таких лексичних прийомів є використання евфемістичних одиниць.

Відповідно до визначення у Словнику Лінгвістичних Термінів О.С. Ахманової, **евфемізм (або антифразис)** – це троп, що представляє собою непряме, прикрите, ввічливе, пом'якшувальне позначення якого-небудь предмета або явища та виникає за низкою прагматичних причин: ввічливість, делікатність, благопристойність, прагнення завуалювати негативну сутність окремих явищ дійсності [1, с.521]

Існує багато сфер, в яких використовуються евфемізми, але українські ЗМІ все частіше використовують евфемістичні одиниці в політичній та військовій сфері, що пояснюється проблемами, які турбують сучасне людство, українського громадянина та патріота своєї Батьківщини.

В газеті «День» ми зустріли велику кількість евфемізмів, які позначають воєнні дії на Сході України, діяльність сусіда-агресора, вчинки наших політиків

та проблеми розвитку нашої країни. Наведемо приклади деяких евфемізмів, які описують війну у східній частині України: *анти-терористична операція* – *anti-terrorist operation*, *конфлікт в східній частині України* – *conflict in the eastern part of Ukraine*, *загиблі солдати* – *fallen heroes*, *бойовики* – *fighters*, *зелені чоловічки* – *green men*, *гаряча точка* – *hot spot*, *кризове явище на Донбасі* – *major crisis in Donbas*, *військова агресія в Україні* – *military aggression in Ukraine*, *ситуація по забезпеченню безпеки в Донбасі* – *security situation in Donetsk*.

Отже, засоби масової інформації, до яких належить преса, реклама, телебачення, створили особливу культуру політичних та військових евфемізмів, які зображують світ більш привабливим ніж він є насправді.

Список використаних джерел:

1. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов/ О.С. Ахманова. – 2-е изд., стер. – М.:УРСС: Едиториал УРСС, 2004. – 571с.

Хмельницький Р.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

CAT-TOOLS АБО ЗАСОБИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ

CAT-tools (від англійського Computer Aided or Assistant Translation) представляють собою засоби автоматизованого перекладу. Основна перевага роботи з такими програмами полягає в наявності особливої переваги - бази даних, що містить вже раніше перекладені тексти або, як її прийнято називати, Translation Memory (TM) - пам'ять перекладів. Відмінність CAT-tools від програм машинного перекладу (наприклад, Promt або Google Translate) полягає в тому, що вони не намагаються замінити перекладача, а лише допомагають його діяльності, уніфікуючи переклад лексики і полегшуючи роботу над текстами повторюваної тематики. У даний час бази пам'яті перекладів є унікальним продуктом, що представляє величезну цінність, особливо для фахівців перекладу технічних текстів. У такому випадку при роботі декількох перекладачів над одним проектом не варто побоюватися того, що слово «motor» буде переведено в

одному випадку як «двигун», а в іншому як «мотор» - робота з CAT-інструментами допомагає зберегти ідентичність перекладу.

Подібні програми також дозволяють істотно скоротити час на переклад технічних текстів за рахунок того, що більше не доведеться переводити однакові сегменти тексту - здійснивши переклад лише один раз, в майбутньому програма сама буде підставляти переклад до вже переведеним частинам документа. Користь від використання засобів CAT-tools незаперечна, залишається тільки навчитися працювати з конкретними програмами, кожна з яких має свої особливості.

Найбільш потужним продуктом і беззаперечним лідером серед програм автоматизованого перекладу є SDL Trados. Також відомі такі програми як MemoQ та Deja Vu.

Список використаних джерел:

1. <http://fridge.com.ua/2013/06/cat-tools/>

Ченчик М. А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, ЛА-21

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ НА МАТЕРІАЛІ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ

У наш час більше ніж будь-коли у політиці мова використовується не лише як інструмент формування і вираження думки, але і як спосіб її приховування. Російські дослідники Н. Мухарямов та Л. Мухарямова визначають політичну лінгвістику як субдисципліну на стику політики й лінгвістики, що досліджує мову політики (мовні аспекти відносин влади) і мовну політику (політико-правовий режим мовного життя суспільства). Її предметом є вся сукупність політико-мовних відносин, увесь спектр політичних вимірів мовного життя суспільства та мовних вимірів політики.

Переклад фактажу політичних текстів не спричиняє занадто багато проблем на відміну від перекладу тих частин, які виражають емоційні аргументи. Це пояснюється тим, що мовні одиниці, які виражають раціональні факти

зазвичай вживаються в прямому значенні. Більшість англомовних політичних текстів насичені безеквівалентною лексикою, фразеологізмами, стилістичними тропами і фігурами задля досягнення головної мети – переконати аудиторію у своїй правоті та мобілізувати її до дій.

Дослідження мовного матеріалу засвідчило, що у процесі перекладу емотивних елементів, головним чином, застосовуються наступні типи лексико-граматичних трансформацій: калькування, описовий переклад, адаптивне транскодування та застосування часткового еквіваленту. Оскільки безеквівалентна лексика часто вживається в політичних текстах, то для перекладача дуже важливим є вміння розпізнати, правильно класифікувати та зрештою перекласти безеквівалентну одиницю. Для досягнення даної мети використовуються прийоми транскодування, калькування та описового перекладу. Розглянувши особливості перекладу специфічних конструкцій, що не мають відповідників в українській мові, ми встановили, що необхідно вдаватися до таких трансформацій як об'єднання та членування речень.

Шахова М.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-23

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД ЕМФАЗИ У ТЕКСТАХ ЖАНРІВ ДЕТЕКТИВУ ТА АВТОРСЬКОЇ КАЗКИ

Емфаза – це напруженість мови, підсилення її емоційної виразності, виділення якогось елемента за допомогою інтонації, повторення, звертань, запитань тощо. Емфатичні конструкції використовуються у різних стилях літератури, але найбільше вона вживається у художньому стилі. Існує певний ряд найуживаніших конструкцій: інверсія, дієслово-підсилювач, експлікація, емфатичні повтори. Такі конструкції допомагають автору відтворити емоційність його вираження, тим самим забезпечуючи художній твір забарвленістю.

Ми проаналізували твори різних жанрів: детектив – А. Крісті та авторську казку – Л. Керрола. Переважна більшість лексичних емфатичних конструкцій використовуються у жанрі детектив, а граматичні в казці. Детектив – жанр якому притаманні лише факти, тому твори мають мінімальне емоційне забарвлення, тому підсилюючи вираз стриманого героя, використовують лексичні емфатичні конструкції такі як дієслово-підсилювач *do/did*.

Стиль авторських казок значно відрізняється від стилю детективів. Тут автори частіше використовують емфатичні конструкції, щоб надати тексту виразності. Найчастіше у творах використовується інверсія, яка надає йому експресивності. Існує проблема перекладу інверсії на українську мову. Вона полягає у тому, що в українській мові засоби вираження інверсії значно відрізняються від англійської.

Отже, проаналізувавши функціонування емфатичних конструкцій в художніх текстах та їх переклад українською мовою, ми дійшли висновку, що емфатичні конструкції можуть відтворюватись у перекладі різними способами, головне – максимально наближено передати експресивність вираження автора завдяки стилістичним засобам.

Шерстюк І.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ТЕКСТУ ТА ТРУДНОЩІ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

Перекладаючи науково-технічну літературу, треба брати до уваги те, що хоч мова науково-технічних текстів і є частиною загальнонаціональної мови і використовує її лексику та граматичну будову, але їй притаманний певний стиль, який відповідає меті та завданням змісту наукової літератури, а також деяким особливостям як у галузі термінології, так і у галузі граматики.

Під час перекладу науково-технічної літератури необхідні знання нової термінології та вміння точно передавати її рідною мовою. У цьому полягає одна з головних труднощів під час такого перекладу. В основі такого виду перекладу

лежить формально-логічний стиль, який характеризується точністю, не емоційністю та безособовістю.

Переклад наукової та технічної літератури потрібно розглядати як з погляду перекладознавства, так і з наукової і технічної позицій. Хоч основною особливістю мови науково-технічної літератури є велика кількість спеціальних термінів, вона містить велику кількість загальноживаних слів і сполучень. Значну частину таких слів та сполучень становлять багатозначні слова. Іноді для визначення значення багатозначного слова одних граматичних ознак не досить, треба також враховувати і його лексичні зв'язки. Так, переклад дієслова *to suggest* залежить від того, передається суб'єкт дії істотою чи неістотою. У першому випадку воно перекладається *пропонувати, припускати*: *We suggest a new method of work*. Ми запропонували новий метод роботи.

У другому випадку це слово потрібно перекладати *наводити на думку*:

These evidences suggested that the acid was essential. Ці дані дозволили припустити, що кислота необхідна.

Для перекладу термінів-словосполучень О. О. Ключник рекомендує використовувати такі прийоми: 1) прийом опису; 2) переклад за допомогою використання родового відмінка; 3) прийом калькування; 4) прийом транскрибування; 5) переклад за допомогою використання різних прийменників.

Отже, оцінюючи переклад, треба враховувати не тільки те, наскільки правильно перекладено всі речення, абзаци, текст загалом, а й те, наскільки точними є знайдені перекладачем рішення. Передача тільки загальної думки, загальної канви оповідання може призвести до парафрази й адаптації, що жодним чином не відповідає перекладу в точному значенні слова.

Таким чином, можна сказати, що теоретична підготовленість і мистецтво перекладача виражаються в умінні знаходити правильні рішення з виниклих труднощів, а також в умінні застосовувати накопичений практичний досвід. Тільки володіючи різнобічними і спеціальними знаннями, перекладач може досягти повноцінного перекладу, повністю передати зміст того, що

перекладається у відповідній оригіналу формі, не порушуючи при цьому норм мови перекладеного тексту.

Список використаних джерел:

3. Дерді Е. Т. Причини низької якості науково-технічного перекладу та шляхи їх подолання / Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки – 2011, – 39 с.
4. Ключник О. О. Труднощі науково-технічного перекладу [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/1408>

Шимчук А.В.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-22

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУФІКСАЛЬНИХ ТЕРМІНІВ ПІДМОВ МАШИНОБУДУВАННЯ ТА ЕЛЕКТРОНІКИ

Науково-технічний прогрес супроводжується появою нових термінів, які постійно приходять на зміну застарілим. Чимало труднощів в перекладі виникає через наявність спеціальної лексики, тобто термінів, які ускладнюють процес перекладу [1, с.21].

По-перше, чимало труднощів виникає в тому випадку, коли один термін має низку значень. Наприклад, *scanner* – *пристрій для сканування, аналізуючий пристрій, радіолокаційна антена*. По-друге, один технічний термін може зустрічатися в різних технічних англійських текстах, але вживатися і перекладатися в різних значеннях залежно від того, в якій області технічних знань він використовується, тобто конкретний термін несе абсолютно різні змістовні навантаження залежно від його спеціального призначення, наприклад, *actuator* – *силовий привід* (машинобудування), *соленоїд* (електроніка), *feeder* – *завантажувальний пристрій* (машинобудування), *лінія живлення* (електроніка). По-третє, без конкретного розуміння суті терміну неможливо зрозуміти який зміст вклав в нього автор науково-технічного тексту [1, с.174].

Труднощі при перекладі термінів в підмовах з машинобудування та електроніки зазвичай пов'язані з недостатнім знанням мови оригіналу; нестачею спеціальних знань; слабким знанням мови, на яку виконується переклад; відсутністю в цій мові готових еквівалентів [1, с.175].

Отже, слід зазначити, що невміння відволіктися від конкретних форм слів і невміння користуватися контекстом для з'ясування їх сенсу – одна з типових помилок при перекладі технічних термінів.

Список використаних джерел:

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: посібник. – 4-те вид., випр/ В.І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.

Юр'єва Д. С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-23

КОНВЕНЦІЙНА НОРМА В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Перш ніж розглядати поняття "конвенційність" у перекладознавстві, розглянемо значення поняття у повсякденному житті. У побуті, вживаючи поняття "умовності, традиції", маємо на увазі "правила спілкування, соціальні норми, які поширюються на суспільство як форма поведінки".

Однак, американський філософ Девід Льюїс зазначав, що умовності у суспільстві не завжди мають ґрунтовну основу. Кожна особа може інтерпретувати ряд конвенційних норм суспільства по-своєму. Норми поведінки не обов'язково є мотивованими або виправданими.

Переклад – це форма спілкування людей, тому в перекладі існують свої умовності та норми, що називаються конвенційними нормами. Німецька вчена-перекладознавець Крістіане Норд виділяє **регулятивні та конститутивні** конвенційні норми. Регулятивні норми стосуються загальноприйнятих форм трактування певних перекладацьких проблем (власні назви, реалії, цитати і т. п.), у той час як конститутивні норми визначають, що саме певне культурне середовище сприймає як міжкультурну передачу тексту (на противагу адаптації чи варіанту тексту, чи іншим формам міжкультурного перекладу тексту).

Варто відзначити, що особливу складність для перекладача становлять власні імена осіб і місць, що відтворюють "місцевий колорит". Перекладач може зберегти оригінальну назву, в такому разі це буде відповідати реаліям культури тексту оригіналу. Крістіане Норд стверджує, що кінцевий текст повинен обов'язково відповідати культурі мови тексту джерела перекладу. Однак це не є загальним правилом. Переклад є посередником між двома культурами культурою мови оригіналу і мови перекладу. Яка з двох культур має переважати в процесі перекладу залежить від конвенційних норм.

Ярцев І.С.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-31

СПЕЦИФІКА ВІДОБРАЖЕННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ РЕАЛІЙ

Реалії – слова та вирази, які позначають предмети матеріальної культури, що є характерними для того чи іншого народу, національності чи общини та виражають національну самосвідомість і колорит. Оскільки вони позначають поняття, які відсутні в інших культурах, реалії завжди становлять особливу складність в процесі перекладу.

Існують такі основні способи передачі реалій при перекладі: транскрипція (транслітерація), калькування та описовий переклад.

Транскрипція реалії передбачає механічне перенесення реалії із іноземної мови в перекладацьку графічними засобами останньої із максимальним наближенням до оригінальної форми: *Whig — Віг; Utah — Юта*.

Транслітерація реалії передбачає передачу літер, які складають англійське слово, літерами мови перекладу: *Waterloo — Ватерлоо, Murray — Муррей*.

Під терміном калькування розуміється дослівний або буквальний переклад: *skyscraper—хмарочос*. Часто використовується і напівкалькування, що являє собою часткове запозичення слів та виразів, які складаються частково з елементів, що належать до вихідної мови, а частково—з елементів мови перекладу: *carpet-bagger - саквояжник*.

Описовий переклад - це такий прийом перекладу, коли слово замінюється в мові перекладу словосполученням, яке адекватно передає зміст цього слова: *wail – автомобіль з високими динамічними якостями.*

Дуже важливим є те, щоб враження від перекладеної реалії у читачів було б таким же, як у носіїв мови, з якої реалія перекладена. Всі засоби передачі реалій в перекладі необхідно ув'язувати з тим, в якій мірі запроваджені слова, знайомі читачу; якщо вони незнайомі, чи не підказане часом значення реалії контекстом.

Список використаних джерел:

1. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. - М.: Международные отношения, 1980. - С. 18-93
2. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. - Л., 1989. - 215с.

СЕКЦІЯ ІІІ. ІСТОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

Породько К.Є.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, група ЛА-32

АНГЛІЙСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД. ДІЯЛЬНІСТЬ

ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО ГУРТКА КОРОЛЯ АЛЬФРЕДА ВЕЛИКОГО В ПЕРІОД РАННЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Перекладацька діяльність в Англії у період Раннього Середньовіччя має певний напрямок розвитку, деяке історичне та соціальне підґрунтя. Вона стрімко розвивається, істотний внесок в неї робить король Альфред Великий, створивши перекладацький гурток і займаючись перекладом важливих філософських праць.

Історія перекладу в Англії тісно переплітається з історією розвитку цієї могутньої держави, яка однією з перших пройшла шлях від феодалізму до капіталістичного устрою.

Справжній розквіт ранньоанглійського перекладу належить до кінця ІХ ст. і пов'язаний з діяльністю короля Альфреда Великого. До моменту його вступу на

престол обстановка в країні була вкрай несприятливою. Альфред мав за мету підвищити рівень освіченості населення. Для цього і був створений перекладацький гурток. Найважливішими перекладами є «Історія проти язичників» єпископа Орозія, «Церковна історія народу англів» Беди Преподобного, «Про розраду філософією» Боеція, «Обов'язки пастиря» папи Григорія I Великого, «Діалоги» Григорія I.

Альфред та інші перекладачі вже серйозно замислювалися над недоцільністю методу буквалізму, вони прагнули реалізовувати переклад за допомогою інтерпретації та за основне завдання вважали передачу смислу та ідей твору.

Переклади Альфреда Великого відносяться саме до літературних пам'яток насамперед за тим впливом, який вони справили на подальший розвиток літератури. Альфред може бути названий творцем літературної англосаксонської прози; наступні англосаксонські прозаїки лише продовжували його справу.

Протащук А. А.

НТУУ «КПІ», факультет лінгвістики, група ЛА-32

ВНЕСОК КОПТІЛОВА В. В.

У РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Внаслідок інформаційного вибуху в 20-21 ст. активізувався не лише процес перекладу, а й професіоналізувалась праця перекладачів. Одним із визначних українських перекладознавців, який сприяв вирішенню проблем сучасного українського перекладу, став Коптілов Віктор Вікторович.

Віктор Вікторович не лише вказав на формування такої галузі в сучасній філології, як перекладознавство, а й зауважив її міждисциплінарний характер. В своїх дослідженнях В. Коптілов систематизував історію світових перекладів, а його докторська дисертація (1971р.) стала першою в українській філології дисертацією, присвяченою теоретичним проблемам українського художнього перекладу.

Вчений розвинув ідею про необхідність впровадження в українському перекладі неокласичної традиції (утвердження нашої мови як повновартісної за допомогою виконання перекладів творів класичної світової літератури).

За теорією В. Коптілова, перекладознавство має свою структуру, цілі та методи. Професор розробив класифікацію галузей перекладознавства та його завдань, яка наочно демонструє необхідність поєднання літературознавчого та лінгвістичного підходів. Вчений впровадив методику перекладознавчого аналізу та визначив головне завдання перекладачів: брати до уваги мистецький суб'єктивний та науковий об'єктивний аспекти перекладу, а також зіставляти текст перекладу з текстом оригіналу на п'яти мовних рівнях (фонетичному, ритмічному, лексичному, морфологічному та синтаксичному).

Щодо художнього перекладу, то В. Коптілов зазначає, що «справжнім предметом художнього перекладу є ідейно-образна структура першотвору». До того ж, дослідник відзначив можливість перекладності будь-якого твору з будь-якої однієї мови на будь-яку іншу. В. Коптілов власноруч переклав численні твори відомих письменників з різних мов.

Видатний вчений пропагував дослідження нового типу, спрямовані не від літературного твору до мови, а від лінгвістики, структури мови до конкретного літературного вжитку.

Отже, В. Коптілов в своїх працях підсумував дослідження попередніх епох, а саме аналіз перекладу, етапи перекладу, і створив основи сучасного українського перекладознавства. Він не лише вказав на появу в ньому нового етапу, а й заклав фундамент для розвитку українського перекладу.

Руденко М.О.

НТУУ «КПІ», Факультет Лінгвістики, група ЛА-32

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІЯ. ПЕРЕКЛАД ЛАТИНОЮ, СИРІЙСЬКОЮ, КОПТСЬКОЮ, ГОТСЬКОЮ МОВАМИ

Біблія – це унікальна, невичерпна книга, у якій все сказано як про Бога, так і про людину. Вона перекладена багатьма мовами і є найвідомішою у світі.

Актуальність даної роботи зумовлена широким різноманіттям перекладів Біблії, які є важливою складовою перекладацької спадщини. Мета полягає у висвітленні перекладацької діяльності.

Біблія — збірка давніх літературних та історичних пам'яток, які вважаються "святим" письмом у послідовників багатьох течій християнства. Повний переклад Біблії було зроблено більш ніж 250 мовами світу. Найбільш заплутану історію має латинський переклад. Перша згадка про цей переклад відноситься до 180 р. н.е. Це були старолатинські переклади, автором яких вважається Августин. Кількість старолатинських перекладів була дуже великою, а якість дуже низькою. Покращений варіант перекладу зробив Ієронім. З того моменту Вульгата стала офіційною Біблією католицької церкви [2]. Історія сирійських перекладів починається з Діатесарона (чотирьох Євангелій, зібраних в одне), складеного Таціаном наприкінці другого століття. Пешітта - найдавніший сирійський переклад, що зберігся повністю. Пешітту приблизно можна віднести до четвертого століття. Переклади Нового Завіту коптською мовою були виявлені на всіх п'яти її діалектах: ахімімський, бохарійський, файюмський, середньоєгипетський, саїдський [1]. З усіх перекладів найменш відомий готський. Він належав Ульфїлі (Вульфїлі) - апостолу готів. Він переклав всю Біблію, але збереглися тільки фрагменти Нового Завіту. Переклад Ульфїлі вважається літературним (зберігає грецький порядок слів, незалежно від готської граматики) [3].

Біблія займає особливе місце у багатовіковій історії розвитку людства. За перекладами на інші мови вона посідає перше місце у світі. Отже, переклад Біблії — це важливе явище у світовій історії перекладу.

Список використаних джерел:

1. Еланская А. И. Коптский язык / А. И. Еланская. — Москва: Наука, 1964. — 125 с.
2. Нелюбин Л. Л. Наука о переводе. История и теория с древнейших времен до наших дней / Л. Л. Нелюбин, Г. Т. Хухуни. — Москва: Флинта, 2008. — 214 с.

3. Семенец О. Е. История перевода (Средневековая Азия, Восточная Европа XV – XVIII вв.): Учеб. пособие / О. Е. Семенец, А. Н. Панасьев. – Киев: Лыбидь, 1991. – 368 с.

СЕКЦІЯ IV. СУЧАСНІ АІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Vladyslava Kolokolnikova

NTUU “KPI”, Faculty of Linguistics, LA-41

ICT TOOLS FOR ENGLISH LANGUAGE LEARNING

Our theme is of utmost actuality because we are living in the era of globalization where English language is a so called “Lingua franca” [3, c.7]. Information and communication technologies are often used by learners and teachers with a view to alleviating the grueling process of language acquisition. In our work special attention will be paid to mass online courses, video material and mobile applications.

The beneficial effects of employing ICT in language learning at schools, universities and other educational institutions were elucidated by M.Evans. He says that “something positive happens to the attainment of students who make high use of ICT in language learning, and it also motivates students to learn” [2, c.11].

However, we should admit that ICT tools are very helpful in self-study. There are more and more adherents of distant learning. Online courses are supposed to provide students with all necessary materials. Moreover, they take into account all peculiarities of learning process for people with different types of perception (i.e. they normally consist of short video lectures with visual examples, graphs etc.). There is a great variety of English language courses for all levels and specializations on such portals as Edx, Coursera and even Prometheus – a new Ukrainian portal of online courses [1]. We cannot but mention BBC, Lingualéo and Busuu which provide with literary works, audio materials and films in English.

Concerning the mobile applications, they often have a special interface that makes a person involved in the learning process as if it is a game. Thus, they can also be used for children. Nevertheless, we dare say that mobile applications may help develop orthographical skills, extend vocabulary etc., but they do not enable students to acquire deep knowledge of the language. Thus, they should be used exclusively as an additional tool.

Список використаних джерел:

1. Пилипюк С. Безкоштовні онлайн курси від українських викладачів [Електронний ресурс] / Софія Пилипюк. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://studway.com.ua/bezkoshtovni-online-kursi/>.
2. Evans M. Foreign language learning with digital technology / Michael Evans. – A&C Black, 2009. – 210 с.
3. Jenkins J. English as a Lingua Franca: attitude and identity / Jennifer Jenkins. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – 284 с.

Мацвійко Д.В.

НТУУ “КПІ”, факультет лінгвістики, група ЛА-51с

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У педагогічній науці відбувається перехід до гуманістичної парадигми, що акцентує увагу на проблемі людини, розвитку її суб'єктних характеристик як складників її суб'єктної позиції. У зв'язку з докорінними змінами, що відбуваються у сфері вищої професійної освіти, основною цінністю стає особистість майбутнього спеціаліста. Зміни в багатьох сферах суспільства зумовлюють нові вимоги до випускників вищих навчальних закладів. Отже, доцільним є дослідження підходів до формування сучасної моделі особистості у процесі професійної освіти.

Ключовим принципом навчання є „орієнтація на опанування мовою як засобом спілкування в реальних життєвих ситуаціях, що є актуальними для

учнів” [3], а граматику та лексику розглядають як засіб виконання комунікативних цілей.

У межах дослідження було виділено три основні методики (або підходи) навчання: комунікативна, інтенсивна та лінгвокультурологічна, які відповідають меті моделі формування суб’єктної позиції студентів засобами англійської мови – вихованню активної, розвиненої особистості, що спрямовані на розвиток світогляду, мотивації, творчої ініціативи, а також на досягнення ефективної комунікації.

Комунікативна методика (або комунікативний підхід) спрямована саме на можливість спілкування. Із чотирьох основних видів діяльності, з яких складається будь-який мовний тренінг (читання, писання, говоріння та аудіювання), особливу увагу приділяють саме двом останнім.

Поява *інтенсивного методу* в методиці викладання іноземної мови є закономірною, оскільки він апелює до використання резервів людської психіки. Інтенсифікація навчання – це „передача більшого обсягу інформації студентам за умови незмінної тривалості навчання без зниження вимог до якості знань” [1].

Лінгвокультурологічний підхід з’явився у зв’язку з уявленням про мову як про явище культури. Характерними принципами лінгвокультурологічного підходу є такі: 1) оволодіння всіма аспектами іноземної мови через призму культурного фону; 2) автентичність; 3) комплексність; 4) принцип новизни; 5) принцип традиційності.[2]

Отже, нами були розглянуті три підходи до вивчення іноземної мови: комунікативний, інтенсивний та лінгвокультурологічний. У результаті аналізу літератури з цих підходів були виявлені переваги та недоліки всіх трьох методик.

Список використаних джерел:

1. Буланова-Топоркова М. В. Педагогика и психология высшей школы / М. В. Буланова-Топоркова. – Рн/Д : Феникс, 2006. – 512 с.
2. Маслова В. А. Лингвокультурология / В. А. Маслова. – М. : Академия, 2001. – 208 с.

3. „Общеввропейские компетенции владения иностранным языком: изучение, преподавание, оценка” (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment). – Страсбург, 1996.